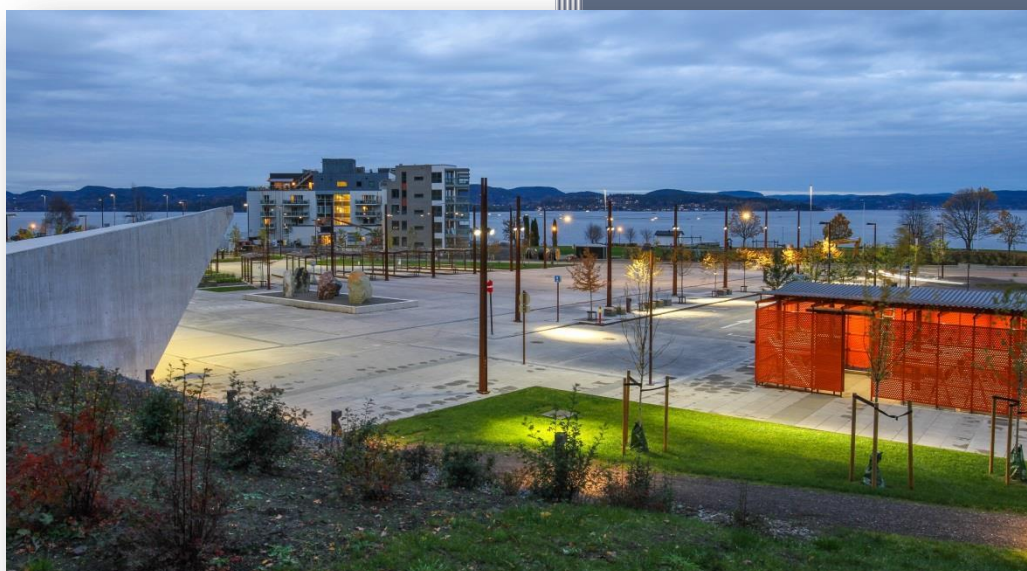

Service – Stolthet – Trivsel

Årsrapport 2017

Holmestrand
kommune

Behandling:

Formannskap 31. mai 2018

Kommunestyre 13. juni 2018

Innhold

1	Rådmannens innledning.....	4
2	Årsberetning	5
2.1	Økonomiske resultater	5
2.2	Hovedtrekk – økonomisk utvikling i 2017.....	6
2.3	Resultater på programområdene.....	7
2.4	Investeringer.....	9
2.5	Balansen.....	12
2.6	Hovedtrekk i økonomiplan 2018-2021.....	20
2.7	Pågående rettsvister.....	21
2.8	Etisk standard.....	21
2.9	Internkontroll 2017	22
2.10	Likestilling.....	22
3	Organisasjon.....	24
3.1	Politisk struktur.....	24
3.2	Administrativ struktur	25
3.3	Kommunesammenslåing.....	25
3.4	Beredskap	25
3.5	HMS	26
3.6	Klima og energi	28
4	Målrappotertering.....	30
4.1	Kommunens overordnede målsettinger	30
5	Økonomiske resultater	31
5.1	Regnskapsresultat 2017.....	31
5.2	Driftsregnskapet	35
5.3	Investeringsregnskapet.....	42
6	Resultater på programområdene	46
7	Administrasjon.....	47
7.1	Økonomiske resultater administrasjon.....	48
8	Skoler	49
8.1	Økonomiske resultater skoler.....	49
8.2	Mål for programområdet.....	50
8.3	Utfordringer.....	53
8.4	Nøkkeltall	54
9	Barnehager.....	56

9.1	Økonomiske resultater barnehager	56
9.2	Mål for programområdet	57
9.3	Nøkkeltall	59
9.4	Barnehagene.....	60
10	Helse, sosial og omsorg	62
10.1	Økonomiske resultater helse, sosial og omsorg.....	62
10.2	Mål for programområdet	63
10.3	Nøkkeltall	63
10.4	Institusjonstjenester	67
10.5	Botilbud med heldøgns bemanning	68
10.6	Aktivisering og arbeid	69
10.7	Hjemmebaserte tjenester	70
10.8	God oppvekst Holmestrand.....	73
10.9	UngdomsLOS.....	73
10.10	Folkehelse	73
10.11	Helsesøster- og jordmortjenesten.....	74
10.12	Fysio- og ergoterapitjenesten og 3K Hjelpemiddelhåndtering.....	75
10.13	Barneverntjenesten	77
10.14	Tiltak for enslige mindreårige flyktninger (EM)	77
10.15	Tjenestetildeling.....	79
10.16	Samhandlingsreformen	79
10.17	Sosiale tjenester	80
10.18	Øvrige prosjekter og hendelser i 2017	83
11	Tekniske tjenester	85
11.1	Økonomiske resultater teknisk	85
11.2	Nøkkeltall	85
11.3	Kommunalteknikk.....	87
11.4	Plan og byggesak/landbruk.....	89
12	Kultur.....	91
12.1	Økonomiske resultater kultur	91
12.2	Spesielle hendelser i 2017	91
12.3	Kulturskole	93
12.4	Bibliotek.....	93
12.5	Nøkkeltall	95

1 RÅDMANNENS INNLEDNING

Man kan trygt si at 2017 har vært et forrykende år – både for kommunens ansatte, folkevalgte og innbyggere – og ikke minst for meg som rådmann. Jeg tok over ansvaret for både Hof og Holmestrand kommuner fra 1. august i fjor, men har vært med gjennom hele året, siden jeg begynte som prosjektleder for kommunesammenslåingen 1. januar.

Det er en krevende øvelse å skulle drifte to kommuner, samtidig som det skal bygges en helt ny kommune 2018, og være i prosess for å bygge enda en ny kommune 2020. Jeg må berømme de ansatte, i alle tre kommuner, for den enorme innsatsen som er lagt ned. Viktigheten av dette kan ikke understrekes nok. Samtidig som dette arbeidet har pågått, er det produsert gode kommunale tjenester som brukerne er fornøyde med. Til alle ansatte vil jeg derfor si: Tusen takk!

For Holmestrand ble det økonomiske resultatet på «bunnlinja» godt, med et overskudd på knapt 11,4 mill. kroner. Det er likevel verdt å merke seg at det vesentlige av dette overskuddet skyldes ekstraordinære skatteinntekter, som det ikke kan påregnes vil komme i 2018. Sånn sett er resultatet i 2017 svakere enn det vi har vært vant med de siste årene.

Kommunen har gjennomført mange prosjekter i året som har gått. Blant annet er ekstrabevilgningen på 24 mill. kroner til vedlikeholdsetterslep benyttet til sårt tiltrengte tiltak. Av dette er 10 mill. kroner brukt til vedlikehold av kommunale bygg og 14 mill. kroner til vedlikehold av veier – noe

innbyggerne med glede har registret. Holmestrand kommune kan dermed gå inn i kommunesammenslåingen uten store etterslep.

Gausetangen barnehage åpnet i august, og er nå den barnehagen det kommer flest søknader til – dette er meget gledelig. Også de nye boligene for funksjonshemmede ble åpnet i fjor høst, etter en del forsinkelse. Beboere og pårørende er glade for det nye tilbudet, som også har frigjort bygningsmasse som skal komme til god nytte for andre formål i tiden fremover. Jeg vil også fremheve det nye bassenget, som er totalrenovert, og nå fremstår som en innbydende og moderne svømmehall.

Jeg gleder meg til det videre arbeidet med bygging av den nye kommunen sammen med Sande. Det vil helt sikkert komme både oppturer og nedturer – og de ansatte må fortsette å bidra med sitt engasjement og kompetanse for at dette skal bli den store suksessen jeg håper og tror det vil bli – og slik jeg har blitt kjent med de ansatte i disse kommunene, er jeg ikke i tvil om at dette blir både gøy og bra!

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Hans Erik Utne'.

Hans Erik Utne
Rådmann

2 ÅRSBERETNING

Årsberetningen er en del av rådmannens rapportering til kommunestyret, og ligger som en del av årsrapporten. Årsberetningen er pliktig informasjon etter lov og forskrift, og er ment å være utfyllende i forhold til den informasjon som gis i årsregnskapet. Det vises til øvrige kapitler i årsrapporten for mer utfyllende informasjon om kommunens økonomiske resultat og måloppnåelse.

2.1 ØKONOMISKE RESULTATER

2.1.1 Regnskapsskjema 1A

Skjema 1A - tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Reg. budsjett 2017	Oppr. budsjett 2017	Regnskap 2016
Skatt på inntekt og formue	-280 234	-270 473	-270 473	-265 507
Ordinært rammetilskudd	-265 797	-265 822	-266 732	-254 831
Skatt på eiendom	-9 135	-10 500	-10 500	-9 145
Andre generelle statstilskudd	-26 643	-26 202	-28 345	-23 273
Sum frie disponible inntekter	-581 808	-572 997	-576 050	-552 757
.				
Renteinntekter og utbytte	-6 097	-5 566	-5 566	-5 591
Gevinst finans. instrum (oml.mid.)	-16 039	-8 900	-8 900	-17 579
Renteutg., provisjo. og andre fin.utg.	18 480	20 711	20 711	15 234
Tap finans. instrume (omløpsmidler)	2 223	3 300	3 300	9 498
Avdrag på lån	25 789	28 751	28 751	24 647
Netto finansinnt./utg.	24 357	38 296	38 296	26 209
.				
Til ubundne avsetninger	24 705	24 705	3 911	31 960
Til bundne avsetninger	1 127	1 400	3 580	1 784
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	-20 794	-20 794	0	-18 585
Bruk av ubundne avsetninger	-1 614	-1 614	-24 100	-2 500
Bruk av bundne avsetninger	-32	0	-6 010	0
Netto avsetninger	3 392	3 697	-22 619	12 659
.				
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0
Til fordeling drift	-554 060	-531 004	-560 373	-513 889
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	542 695	531 004	560 373	493 095
Mer/mindreforbruk	-11 365	0	0	-20 794

Tabellen viser overordnede inntekter og utgifter, i hovedsak frie inntekter og finansposter.

2.2 HOVEDTREKK – ØKONOMISK UTVIKLING I 2017

2.2.1 Driftsinntekter- og utgifter

Driftsinntekter- og utgifter er i denne sammenhengen alle inntekter og utgifter eksklusiv finanstransaksjoner og bruk av og avsetning til fond.

Kommunens driftsinntekter økte med 3,2 pst fra 2016 til 2017, mens driftsutgiftene økte med 14,4 pst. Dersom det korrigeres for virkningen av engangsmidler knyttet til kommunesammenslåingen i både 2016 og 2017, økte driftsinntektene med 4,5 pst og driftsutgiftene med 13,8 pst. Økningen i driftsinntektene er sterkt påvirket av at skatteinngangen ble vesentlig høyere enn budsjettert.

Det er relativt stor økning på noen av de store utgiftsområdene; lønn inkl. sosiale utgifter hadde en økning på 9,4 pst, mens kjøp av varer og tjenester hadde en økning på hele 23,5 pst. Dersom det korrigeres for bruk av engangsmidler er endringene på henholdsvis 9,1 pst og 22,2 pst. Økningen i lønnsutgiftene for Holmestrand er sterkt påvirket av at Holmestrand ble vertskommune for kommunalteknikk for Hof høsten 2016. I 2017 slår dette inn med full årseffekt. I tillegg var det oppstart på Gausetangen barnehage 1. august, hvor lønnsutgiftene i stor grad løp fra og med juni. Det var også andre økninger, utover den ordinære lønnsøkningen, blant annet førte den store økningen i mottak av flyktninger til økte utgifter på kvalifiserings- og introduksjonsstønadene. Dette er utgifter som ligger til lønnsregnskapet.

Når det gjelder kjøp av varer og tjenester er den store økningen i utgifter knyttet til følgende forhold:

- Utgifter til vedlikehold på kommunale bygg og veier, samt husleie (hovedsakelig Knutseskogen barnehage), har en økning på over 29 mill. kroner. Av dette dekkes 24 mill. kroner av ekstraordinær bruk av disposisjonsfond.
- Lisensutgifter til utvidede og nye fagsystemer medfører en økning på 1,6 mill. kroner.
- Økning på 3,5 mill. kroner, som gjelder egenandel for institusjonsplasseringer, samt barnehageutgifter m.m. for fosterhjemsplasserte barn.
- Økte utgifter til kjøp av sykehjems plasser og bidrag til KAD-tilbud på til sammen 3,7 mill. kroner.
- Økning i utgifter til voksenopplæring på 1,2 mill. kroner.
- Økning i utgifter til kjøp av skoleplasser i andre kommuner og fra private på til sammen 3,2 mill. kroner.

Samtidig bidrar en økning i avskrivningskostnadene på 7,4 pst til økningen. Dette er ikke en reell utgift, men en regnskapsmessig postering, som har en tilsvarende inntektspost. Inntektsposten er imidlertid ikke inkludert i driftsinntektene, mens utgiftsposten er inkludert i driftsutgiftene.

I forhold til budsjett ble inntektene 76,4 mill. kroner høyere enn budsjettet, mens driftsutgiftene ble 69,5 mill. kroner høyere enn budsjett.

Lønnsutgifter

Lønn og sosiale utgifter steg med 7,7 pst fra 2016 til 2017, når det korrigeres for sykelønns- og svangerskapsrefusjoner. Dette inkluderer ikke premieavvik. Som omtalt ovenfor skyldes økningen, utover lønnsøkning og andre reelle økninger i antall ansatte, jfr. Økonomiplan, at vertskommunesamarbeidet med Hof i 2017 slo inn med helårseffekt, åpning av Gausetangen barnehage og økning i antall mottakere av introduksjons- og kvalifiseringsstønad.

Frie inntekter

Frie inntekter, som består av skatteinntekter og rammetilskudd, ble samlet sett 9,7 mill. kroner høyere enn budsjettet. Skatteinngangen på landsbasis har blitt bedre enn prognosene gjennom året tilsa. Skatteanslaget lokalt er sterkt påvirket av nasjonal forventning, noe som også henger sammen med den sterke korrelasjonen til utgiftsutjevningen i rammetilskuddet. For Holmestrand kommune viser skatteinngangen en økning på 5,5 pst fra 2016. Det er fra statlig hold understreket at merinntekten på skatt i 2017 er engangsmidler, som ikke vil videreføres. Rådet er derfor at midlene ikke bør disponeres til varige driftstiltak.

2.2.2 Finansposter

I 2017 ble gav kommunenes finansplasseringer en avkastning på 13,8 mill. kroner, en økning på 5,7 mill. kr fra 2016. Finansinntekter er budsjettet med 8,9 i finansinntekter, samt 3,3 mill. kr i tap i enkeltmånedene knyttet til de samme finansplasseringene, og må sees i en sammenheng. Netto finansavkastning var dermed budsjettet til 5,6 mill. kr, og gav i 2017 en merinntekt på 8,2 mill. kr i forhold til budsjett.

Totale finansinntekter viser en merinntekt på nær 8,0 mill. kr i forhold til budsjett, mens finansutgiftene viser en mindreutgift på drøyt 5,4 mill. kr for 2017. Renter og avdrag utgjorde i sum en mindreutgift på 4,4 mill. kr i forhold til budsjett.

Kommunens netto finansutgifter viste i 2017 et resultat som var 13,4 mill. kr høyere enn hva som var budsjettet, og bidrar vesentlig til kommunens regnskapsresultat i 2017.

2.3 RESULTATER PÅ PROGRAMOMRÅDENE

De tjenesteproduserende virksomhetene hadde samlet i 2017 et merforbruk på 2,9 mill. kroner. Dette er ca. 2,8 mill. kroner bedre enn meldt i 3. kvartalsrapport 2017. Det er imidlertid en del avvik fra siste prognose på virksomheter og programområder, som i sum bortimot nuller hverandre ut. Årsaken til dette er blant annet at det har vært en noe glidende overgang på enkelte områder i sammenslåingen med Hof, som har forvansket oversikten og prognoseberegningen.

Tabellen nedenfor viser avvik på netto driftsutgifter for det enkelte programområdet i 2017 og sammenlignet med 2016. For mer detaljert informasjon henvises det til omtale senere i rapporten.

Programområder tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik 2017	Avvik 2016
Administrasjon	50 670	49 744	-926	990
Skole	106 950	105 329	-1 621	1287
Barnehage	71 624	76 272	4 648	1003
Helse, sosial og omsorg	254 966	251 197	-3 769	1 759
Teknisk	52 463	50 914	-1 549	2141
Kultur	10 321	10 657	336	49
Netto driftsutgifter	546 994	544 113	-2 881	7 229

2.4 INVESTERINGER

Investeringsregnskapet for 2017 viser 160,7 mill. kr investert i anleggsmidler. Tallet er ekskl. egenkapitaltilskudd til KLP samt viderefremming av lån. Investeringene fordeler seg etter følgende hovedformål:

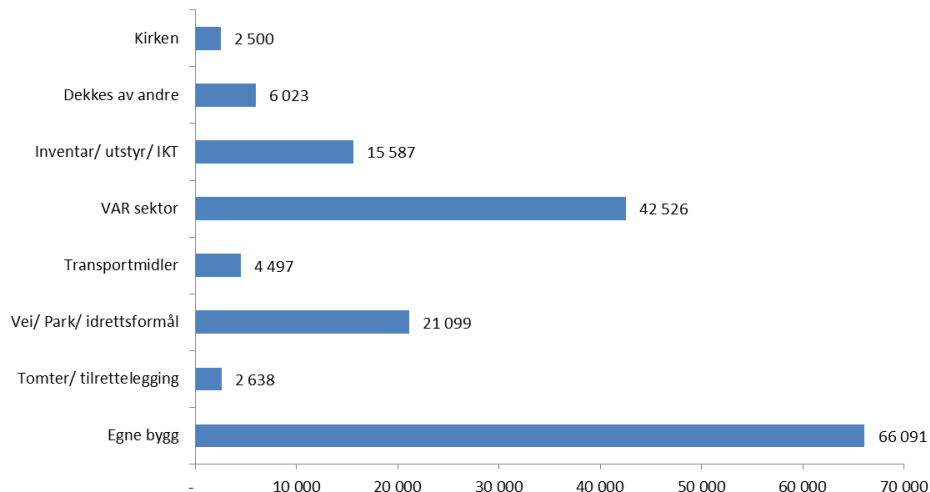

Fig: investeringer etter hovedformål, brutto investeringsutgifter. Tall i hele tusen.

Det er investert 42,5 mill. kr i prosjekter knyttet til VAR-formål. Dette er gjeld som i hovedsak betjenes av eksterne parter, og som derfor ikke påvirker gjeldsnivået som skal betjenes av kommunens frie inntekter. Tilsvarende vil gjelde for posten *dekkes av andre*, som består av investeringer tilknyttet havn og skjærgårdstjeneste, samt heis i fjell. Sistnevnte dekkes i et spleiselag mellom Vestfold fylkeskommune og Jernbaneverket.

Investeringene til vei, park og idrettsformål på til sammen 21,1 mill. kr inneholder blant annet investeringsutgifter til Dr. Graaruds plass, flerbrukshall på Botne skole, oppgradering av svømmehallen og turvei mot Sande.

Investeringskostnader knyttet til egne bygg på 66,1 mill. kr fordeler seg på følgende måte:

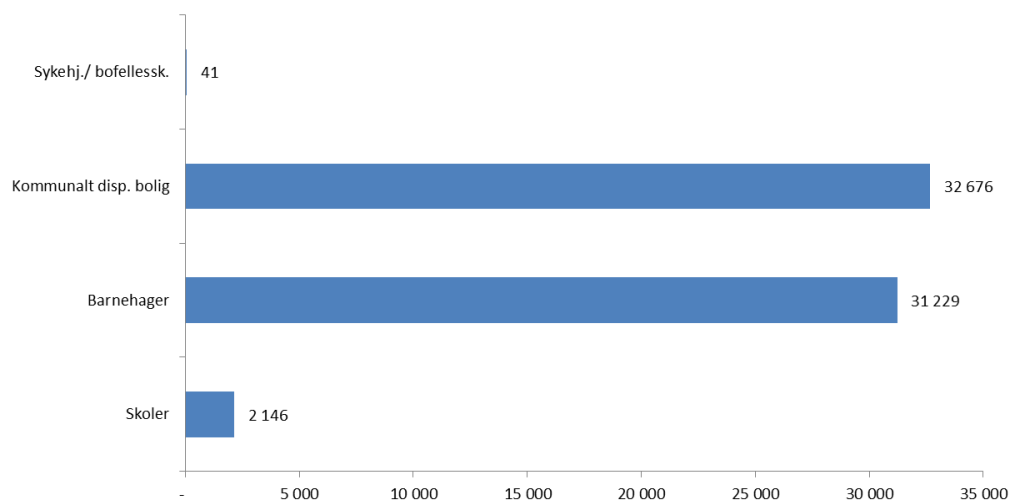

Fig: brutto investeringskostnader egne bygg, tall i hele tusen.

Høyest er investeringsutgiftene knyttet til kommunalt disponerte boliger, som viser brutto investeringsutgifter på til sammen 32,7 mill. kr. Investeringene er i stor grad knyttet opp mot boliger for funksjonshemmede, hvor det er investert 26,6 mill. kr i 2017.

Det ble i 2017 investert 31,2 mill. kr på barnehager, hvor Gausetangen barnehage alene utgjør 30,7 mill. kr. I tillegg kommer lekeapparater til Kleiverud barnehage med 0,5 mill. kr samt grunnarbeid for paviljong til Knutseskogen barnehage på nær 0,1 mill. kr.

En komplett oversikt over investeringsprosjektene finnes i regnskapsskjema 2B nedenfor.

2.4.1 Regnskapsskjema 2A – finansiering av investeringer

Regnskapsskjema 2A – investering	Regnskap 2017	Reg. budsjett 2017	Oppr. budsjett 2017	Regnskap 2016
Investeringer i anleggsmidler	160 700	184 820	168 245	145 141
Utlån og forskutteringer	35 112	30 000	30 000	21 122
Kjøp av aksjer og andeler	2 109	2 000	2 000	2 345
Avdrag på lån	5 507	0	0	6 247
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetninger	8 305	0	0	5 159
Årets finansieringsbehov	211 734	216 820	200 245	180 014
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	148 258	180 336	176 596	100 650
Inntekter fra salg av anleggsmidler	7 320	0	0	65
Tilskudd til investeringer	11 016	9 780	500	33 837
Kompensasjon for merverdiavgift	21 304	24 404	21 149	13 234
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	21 539	0	0	25 214
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum eksternt finansiering	209 437	214 520	198 245	172 999
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	2 297	2 300	2 000	7 015
Sum finansiering	211 734	216 820	200 245	180 014
Udekket/udisponert	0	0	0	0

2.4.2 Regnskapsskjema 2B – investeringer

Regnskapsskjema 2B - investering.	Regnskap 2017	Reg.buds.201 7	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Administrasjon				
Oppfølging IKT-plan	7 168	4 100	4 100	4 104
Kirkegårdsutvidelse	-	-	-	1 500
Tilskudd kirken	2 500	2 500	2 500	2 500
Sum administrasjon	9 668	6 600	6 600	8 104
Skole				
Flerbrukshall Ekeberg skole	21	-	-	324
Inventar skoler	299	300	300	143
Flerbrukshall Botne skole	2 092	1 600	30 000	-
Hvitstein stadion oppgradering	671	1 000	1 000	-
Uteområde Ekeberg skole	2 276	2 300	2 000	1 959
Lekeapparater Kleiverud skole	-	-	-	19
Totalrehabilitering Kleiverud skole	125	1 000	1 000	-
Grunnerverv Botne flerbrukshall	19	-	5 000	-
Sum skoler	5 504	6 200	39 300	2 446
Barnehage				
Lekeapparater Kleiverud barnehage	468	450	-	-
Kleiverud barnehage - sluttoppgjør	-	-	-	33
Barnehage Gausetangen	30 672	30 000	30 000	10 980
Grunnarbeid paviljong Knutseskogen	89	-	-	6 315
Barnehage Gullhaug	-	-	1 000	-
Sum barnehage	31 229	30 450	31 000	17 328
HSO				
Garasjer Roveveien 17	2 383	2 400	-	204
Velferdsteknologi	237	300	300	200
Boliger for funksjonshemmede	26 586	25 500	-	3 817
Ombygging Holmestrand bo- og behandlingssenter	-	2 000	2 000	57
Småhus	41	-	-	3 279
Utstyr sykehjem/boliger	1 290	1 300	1 000	1 150
IKOS - innkjøps datasystem	259	400	400	-
Sum HSO	30 797	31 900	3 700	8 708
Teknisk				
Investeringer VAR	28 867	30 000	30 000	23 790
Investeringer VAR - renseanlegg Holmestrands andel	119	10 000	10 000	-
Investering renseanlegg utenfor VAR - dekkes av Sande	9 259	20 000	20 000	-
Planbil	245	250	225	-
Sekkepost teknisk	5 800	5 000	5 000	2 376
Grunnerverv	-	-	-	37
Trafikksikkerhet	-354	1 000	1 000	2 861
Båt kjærgårdstjenesten	-	-	-	3 660
Vei Sjøskogen - Kleivan	691	2 000	2 000	353
Heis i fjell - heisinnretning og heishus	5 710	5 500	1 000	24 033
Heis i fjell - heissjakt	-	-	-	33 247
Nærskildgate 4 - Minde	342	500	-	-

Regnskapsskjema 2B - investering.	Regnskap 2017	Reg.buds.201 7	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Brannsikkerhet	-	-	-	913
Dr. Graaruds plass	9 074	9 000	5 000	2 197
Gangvei Strandholmen	-	4 000	-	-
Refusjon Solsiden	-	3 900	-	-
Multimaskin snø, feiing, gressklipping	-	-	-	325
Refusjon Solsiden	6 024	-	-	11 785
Refusjon Sande kommune	-	-	-	792
Traktor 2017	1 668	1 600	1 600	-
Ny lastebil 4X4 2017	2 585	2 600	2 600	-
Opprustning av svømmehallen	4 174	3 000	4 000	-
Sum Teknisk	74 203	98 350	82 425	106 368
Kultur				
Turvei Sande	2 967	5 000	-	-
Oppgradering Biorama	-	-	-	1 860
Utvidelse 2. etg. Ødegaardbua	-	-	-	156
Merking av turer	-	120	120	-
Inventar nytt bibliotek	6 144	5 900	5 100	172
Flygel Biorama	190	300	-	-
Sum kultur	9 300	11 320	5 220	2 188
Sum alle områder	160 700	184 820	168 245	145 141

Det er noen små avvik mellom investeringene i skjema 2B ovenfor og i tabellen senere i årsrapporten, som viser de totale investeringsutgiftene. Dette skyldes at egenkapitaltilskudd til KLP er ført i investeringsregnskapet, men skal ikke tas med i det obligatoriske oppsettet i 2B.

2.5 BALANSEN

Balansen viser verdien av kommunens eiendeler per 31.12.17, og hvordan eiendelene (anleggs- og omløpsmidler) er finansiert med henholdsvis egenkapital og gjeld.

Balansen i 1000 kr	Regnskap 2017	Regnskap 2016	Endring
Anleggsmidler	2 180 005	2 000 724	179 281
Omløpsmidler	601 800	562 505	39 294
Sum eiendeler	2 781 804	2 563 229	218 575
Egenkapital	-597 684	-546 648	-51 036
Langsiktig gjeld	-2 062 518	-1 900 533	-161 985
Kortsiktig gjeld	-121 603	-116 049	-5 554
Sum egenkapital og gjeld	-2 781 804	-2 563 229	-218 574
Ubrukte lånemidler	52 482	28 040	24 442
Andre memoriakonti			0
Motkonto for memoriakontiene	-52 482	-28 040	-24 442
Balansens nettosum	0	0	0

EIENDELER

ANLEGGSMIDLER

Figuren ovenfor viser at verdien av anleggsmidlene er økt fra 2 000,7 mill. kr i 2016 til 2 180,0 mill. kr i 2017, dvs. med totalt 179,3 mill. kr. Aktiverte investeringer i faste eiendommer og anlegg med fradrag for avgang og avskrivninger utgjør en økning på 102,3 mill. kr, mens verdien på utstyr, maskiner og transportmidler er økt med 13,7 mill. kr. Verdien på utlån er økt med 22,3 mill. kr, aksjer og andeler med 2,0 mill. kr og pensjonsmidlene med 38,9 mill. kr.

Kommunens utlån består av sosiale utlån, startlån, utlån til småbåthavna samt et utlån til Gigafib AS som etter avtalen skal omgjøres til aksjekapital på sikt. Saldo per 31.12.17 var 0,5 mill. kr i sosiale utlån, 127,6 mill. kr i startlån og 53,2 mill. kr i utlån til småbåthavna. Utlån til Gigafib AS stod registrert med drøyt 0,6 mill. kr per 31.12. Utlånsmidlene til Gigafib omklassifiseres til aksjer i året etter anskaffelsen. Beløpet vil derfor variere fra år til år.

Av aksjer og andeler på 23,8 mill. kr utgjør egenkapitaltilskudd i KLP majoriteten med 21,0 mill. kr. Note 5 i regnskapsdokumentet gir en fullstendig oversikt over aksjer og andeler som kommunen besitter.

OMLØPSMIDLER

Omløpsmidlene har økt med 39,3 mill. kr til 601,8 mill. per 31.12.17. Kortsiktige fordringer har økt med 13,9 mill. kr i 2017, mens beholdningen på kasse bank viser en økning på 48,6 mill. kr til 233,2 mill. kr. Aksjer og andeler klassifisert som finansielle omløpsmidler hadde i løpet av 2017 en nedgang på 8,8 mill. kr.

Premieavvik knyttet til pensjon på 56,2 mill. kr ligger også bokført under omløpsmidlene, en reduksjon på 14,3 mill. kr i løpet av året.

Sum eiendeler (anleggs- og omløpsmidler) viste nær 2,8 milliarder kr per 31.12.17, og hadde en økning på 218,6 mill. kr fra 31.12.16.

EGENKAPITAL OG GJELD

EGENKAPITAL

Bokført egenkapital var per 31.12.17 totalt ca. 597,7 mill. kr, noe som er 51,0 mill. kr høyere enn per 31.12.16. Av kommunens samlede egenkapital utgjorde disposisjonsfond 155,5 mill. kr, bundne driftsfond 91,3 mill. kr, ubundne investeringsfond 156,1 mill. kr og bundne investeringsfond nær 14,7 mill. kr.

Bundne fond tilknyttet vann, avløp og renovasjon utgjorde per 31.12.17 vel 14,4 mill. kr, en økning på 1,2 mill. kr siden 31.12.16. Registrert som bundne fond ligger også 4,7 mill. kr til heis i fjell, 2,0 mill. kr til Holmestrand Havn, 3,0 mill. kr knyttet til tilskudd fra Husbanken, 6,6 mill. kr til div. flyktningeformål samt 1,2 mill. kr i fondsmidler knyttet til byggesaksbehandling. Per 31.12.17 er også vel 30,3 mill. kr av kommunens bundne fondsmidler relatert til reformstøttemidler for kommunesammenslåingen.

Av kommunens disposisjonsfond utgjorde generelt disposisjonsfond nær 28,3 mill. kr, pensjonsfondet 88,0 mill. kr, bufferfond finans nær 30,0 mill. kr, vedlikeholdsfond kommunale bygg 4,4 mill. kr og budsjettjusteringsfondet 4,7 mill. kr.

I tillegg til bundne og ubundne fondsmidler, ligger også kommunens kapitalkonto under egenkapitalen. Kapitalkontoen økte med 41,7 mill. kr i 2017. For nærmere spesifisering av kapitalkonto henvises til note i årsregnskapet.

GJELD

Langsiktig gjeld inkludert pensjonsforpliktelser har økt med 162,0 mill. kr fra 2016 til 2017, hvorav 141,4 mill. kr skyldes økning i lånegjeld mens 20,6 mill. kr skyldes økte pensjonsforpliktelser.

Den kortsiktige gjelden er økt med 5,6 mill. kr i løpet av 2017, hvorav premieavviket har hatt en nedgang på 0,1 mill. Andelen premieavvik klassifisert mot gjeld, må sees opp mot premieavvik klassifisert som omløpsmidler. Netto premieavvik som er balanseført per 31.12.17 viser et positivt premieavvik på 55,3 mill. kr som skal utgiftsføres i kommunens driftsregnskap over 7 år i tråd med amortiseringsprinsippet som er valgt.

Ubrukte lånemidler tilknyttet investering utgjorde per 31.12.17 52,5 mill. kr, en økning på 24,4 mill. kr fra 2016. Ubrukte lånemidler står plassert i kommunens hovedbankforbindelse og kan benyttes til tiltenkte investeringsformål i 2018. Av dette er 14,8 mill. kr knyttet opp mot udisponerte midler fra Husbanken som er forbeholdt videreutlån.

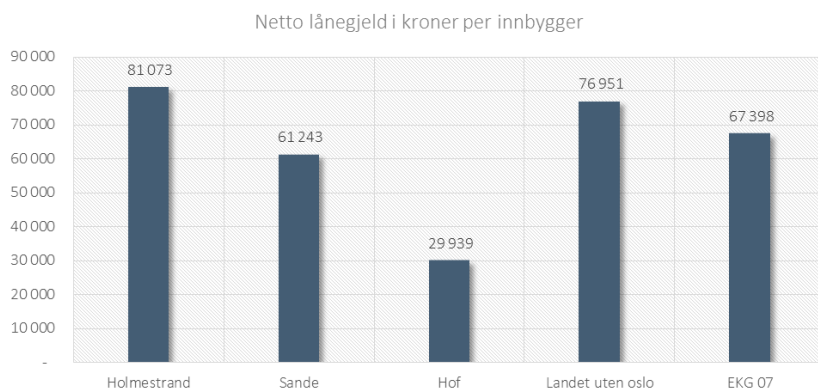
2.5.1 Utvikling lånegjeld

Kommunens lånegjeld med fratrukk for pensjon, utlån og ubrukte lånemidler er ved utgangen av 2017 på 845,3 mill. kr, noe som er en økning på nær 87,2 mill. kr fra foregående år.

2014	2015	2016	2017
627 290	685 316	758 136	838 455

Fig: Kommunens netto lånegjeld (tall hele tusen)

Netto lånegjeld per innbygger er ifølge foreløpige KOSTRA-tall 2017 på kr 81 073, en økning på kr 7 944 fra 2016.

Etter kommuneloven gis kommunene anledning til å lånefinansiere utgifter i investeringsregnskapet. Rente- og avdragsutgiftene må imidlertid finansieres av inntektene i driftsregnskapet. Da det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det nyttig å se hvordan lånegjelden utvikler seg i forhold til driftsinntektene.

Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter gir uttrykk for kommunens gjeldsbelastning, og er noe av det mest brukte nøkkeltallet i forhold til kommuneøkonomi. Nøkkeltallet sier både noe om kommunens soliditet og finansieringsstruktur. Målet kalles også gjeldsgrad, men må ikke forveksles med det mer tradisjonelle målet for gjeldsgrad, som er langsiktig gjeld i forhold til totalkapital.

Med netto lånegjeld henvises det her til netto lånegjeld slik dette er definert i KOSTRA, dvs. langsiktig gjeld korrigert for pensjon, utlån og ubrukte lånemidler. Gjeldsgraden viser forholdet mellom brutto lånegjeld og driftsinntekter ekskl. finansinntekter og er et nøkkeltall for kommunens økonomiske handlefrihet.

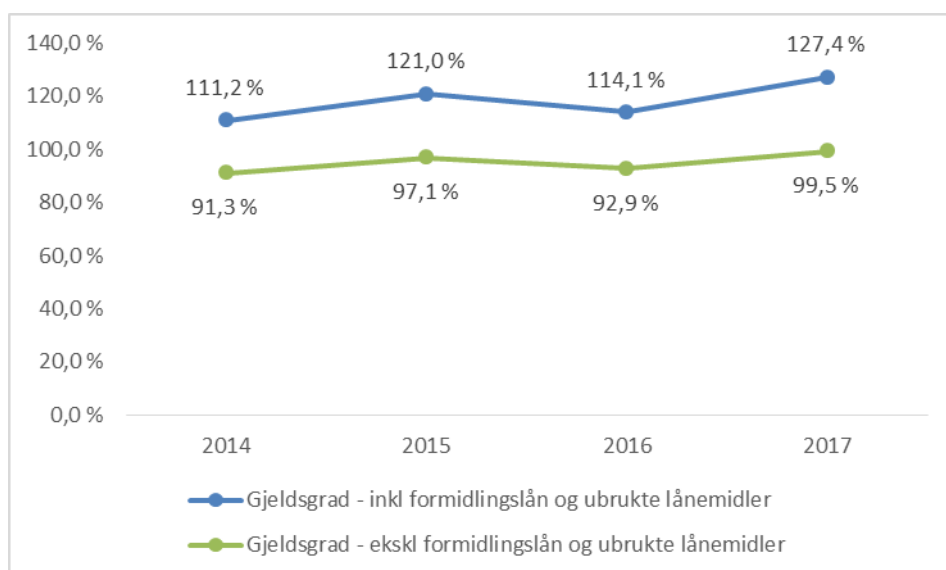

Fig: Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter (gjeldsgrad)

Gjeldsgraden inkl. formidlingslån og ubrukte lånemidler var 127,4 % per 31.12.17. Eksklusiv formidlingslån og ubrukte lånemidler var gjeldsgraden 99,5 %.

Til sammenligning viser foreløpige KOSTRA tall per 15.03.18 at netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter på landsbasis, ekskl. Oslo, utgjorde 93,8 % i 2017.

For en del av lånegjelden dekkes finanskostnader delvis av gebyrinntekter samt innbetaling av renter og avdrag fra andre (utlån). Den delen av lånegjelden som ved utgangen av 2017 må finansieres utelukkende av frie inntekter, utgjør 594,1 mill. kr. Da er også utgifter knyttet til Holmestrand havn, heis i fjell samt Holmestrandhallen trukket ut. Tallet er imidlertid ekskl. evt. rentekompensasjon fra Husbanken, som føres over andre konti i kommunens driftsregnskap. Kommunen har flytende rente på hele sin låneportefølje. Med dagens lave rente har dette vært kostnadsbesparende for Holmestrand kommune.

2.5.2 Lånefinansieringsgrad

Bruk av lån til å finansiere investeringer og utlån utgjorde 148,3 mill. kroner i 2017.

Lånefinansieringsgraden viser hvor stor del av investeringer og utlån som dekkes av lån. Tabellen viser utviklingen de siste 4 år.

Tall i mill. kroner	2014	2015	2016	2017
Investeringer og utlån	143,2	138,7	168,6	197,9
Finansiert med lånemidler	103,2	106,7	100,6	148,3
Lånefinansieringsgrad	72,09 %	76,89 %	59,69 %	74,91 %

Av 197,9 mill. kroner i investeringer og utlån, utgjør utlån til startlån 35,1 mill. kroner og egenkapitaltilskudd til KLP på knapt 2 mill. kroner.

2.5.3 Likviditetsanalyse

For å foreta en best mulig likviditetsanalyse, er det nødvendig å korrigere balansen for enkelte forhold som påvirker kommunens økonomiske stilling. Figuren nedenfor viser derfor en korrigeret balanse, og danner grunnlaget for den økonomiske analysen som redegjøres for videre i dette kapittelet.

Inkludert i anleggsmidlene, ligger midler til videre utlån. Neste års avdrag bør likviditetsmessig vurderes som omløpsmidler, da dette er midler som nedbetales innen de neste 12 månedene. I oppstillingen er det brukt anslag for avdrag på kommunens videreutlån (formidlingslån og lån til Holmestrand Havn) basert på regnskap 2017 som gjenstand for korrigerings.

I oppstillingen som viser kommunens eiendeler, finner man bundne VAR-fond (Vann, Avløp, Renovasjon) tilknyttet kommunale selvkostområder. Dette er innkrevede gebyrer som har vært

høyere enn kommunens etterkalkyler på de respektive selvkostområdene, og som kommunen etter forskrift «skylder» innbyggerne sine i form av lavere gebyrer senere år. Dersom man følger dette resonnementet, bør ikke midlene egentlig betraktes som kommunens eiendel, men som et lån fra kommunens innbyggere – og bør likviditetsmessig omklassifiseres som gjeld.

Neste års budsjetterte bruk av VAR-fond klassifiseres som kortsiktig gjeld, mens resten av fondene klassifiseres som langsiktig gjeld.

Den andelen av premieavviket som «forfaller» innen 12 måneder, omklassifiseres til kortsiktig gjeld. For Holmestrand kommune vil det si at 14,3 % av premieavviket (1/7) klassifiseres som netto kortsiktig gjeld, i tråd med hvordan det skal regnskapsføres i 2018, mens resterende klassifiseres som omløpsmidler.

Korrigert balanse - tall i hele 1000	Regnskap 2017	Regnskap 2016	Endring
<i>(A) Anleggsmidler</i>	2 180 005	2 000 724	179 281
Neste års avdrag videreutlån	-5 500	-5 500	0
Korrigerte anleggsmidler	2 174 505	1 995 224	179 281
<i>(B) Omløpsmidler</i>	601 800	562 505	39 294
Premieavvik	7 898	9 927	-2 029
Neste års avdrag videreutlån	5 500	5 500	0
Korrigerte omløpsmidler	615 198	577 932	37 266
SUM Korrigerte eiendeler	2 789 702	2 573 156	216 546
<i>(C) Egenkapital Kap. 2.5</i>	-597 684	-546 648	-51 036
VAR-fond klassifisert som gjeld	14 447	13 207	1 240
Premieavvik	-7 898	-9 927	2 029
Korrigert egenkapital	-591 135	-543 367	-47 768
<i>Langsiktig gjeld Kap. 2.4</i>	-2 062 518	-1 900 533	-161 985
Neste års avdrag	33 562	28 751	4 811
Andel VAR-fond langsiktig gjeld	-8 092	-8 036	-56
Korrigert langsiktig gjeld	-2 037 048	-1 879 818	-157 230
<i>Kortsiktig gjeld Kap. 2.3</i>	-121 603	-116 049	-5 554
Neste års avdrag	-33 562	-28 751	-4 811
Andel VAR-fond kortsiktig gjeld	-6 355	-5 171	-1 184
Korrigert kortsiktig gjeld	-161 520	-149 971	-11 549
SUM Korrigert egenkapital og gjeld	-2 789 702	-2 573 156	-216 546

Fig: korrigert balanse. Tall i hele tusen

SOLIDITET

Soliditet er et finansielt nøkkeltall som angir i hvor solid kommunens balanse er, dvs. i hvor stor grad kommunen har anledning til å gjøre opp sine forpliktelser. Et av de vanligste soliditetsmålene er egenkapitalandelen. De eiendeler som ikke er finansiert med egenkapital finansieres med såkalt fremmedkapital eller gjeld. Egenkapitalens størrelse i forhold til kommunens øvrige kapital beskriver dermed kommunens langsiktige betalingsevne.

Begrepet soliditet kan forklare organisasjoners evne til å tåle tap, da soliditeten viser hvor lenge man kan opprettholde et negativt resultat før man går konkurs, evt. hvor stort trykk som tåles uten

påvirkning på driften uten at det tas vesentlig finansiell risiko. Kommuner kan imidlertid ikke gå konkurs. Soliditeten viser også hvor mye av eiendelene som kan gå tapt før kreditors fordringer kommer i fare. Både gjeldsgraden og egenkapitalprosenten gir informasjon om soliditeten.

Egenkapitalprosenten gir informasjon om hvor stor andel av kommunens samlede eiendeler som er finansiert med egenkapital. Jo høyere egenkapitalprosent, desto bedre er soliditeten. En normal tommelfingerregel er at egenkapitalen bør ligge på rundt 30 %.

Man kan imidlertid spørre seg om tilsvarende vil gjelde for en kommune. Uansett må en kommune ikke påta seg vesentlig finansiell risiko, og må være i stand til å betale sine forpliktelser til enhver tid. Hva som ligger i begrepet vesentlig finansiell risiko vil være gjenstand for diskusjon, men dersom tjenesteproduksjonen påvirkes av den finansielle risikoen som tas vil dette være tegn på dårlig soliditet.

Betydelige låneopptak over tid vil forverre soliditeten. For Holmestrand kommune har egenkapitalprosenten økt marginalt fra 21,1 % i 2016 til 21,2 % i 2017. Egenkapitalprosenten har økt de siste årene, men kommunen ligger fortsatt i nedre grense sett i forhold til anbefalt nivå.

LIKVIDITETSVURDERING

Likviditeten i kommunen er preget av store variasjoner gjennom året. Kommunen må ha en viss likvid beholdning for å håndtere tidsforskjeller mellom inn- og utbetalinger, og dermed sikre at kommunen er i stand til å utføre sine betalingsforpliktelser til forfall. Størrelsen på denne beholdningen vil være avhengig av størrelsen på variasjonen i likviditetsbeholdningen.

Fordi noen omløpsmidler er mer likvide enn andre, er det vanlig å skille mellom mest likvide og minst likvide omløpsmidler. De mest likvide omløpsmidlene er midler som kan omgjøres til betalingsmidler innen tre måneder, og omfatter betalingsmidler og kundefordringer.

De minst likvide omløpsmidlene er til gjengjeld andre fordringer og eventuelle premieavvik, som er midler som først kan omgjøres til betalingsmidler i løpet av tre til tolv måneder. Holmestrand kommune har per dags dato 56,2 mill. kr i premieavvik klassifisert som omløpsmidler.

Gruppering omløpsmidler, hele 1000	Regnskap 2017	Regnskap 2016	Endring
(B) Omløpsmidler Kap.2.1	601 800	562 505	39 294
Premieavvik	47 388	59 560	-12 172
Andel premieavvik KG	7 898	9 927	-2 029
Neste års avdrag startlån	5 500	5 500	0
Ubenyttet kassekreditt	0	0	0
Mest likvide omløpsmidler	567 810	518 372	49 438
Minst likvide omløpsmidler	47 388	59 560	-12 172
Korrigerte omløpsmidler	615 198	577 932	37 266
			0
Betalingsmidler	210 637	184 657	25 979
Ubenyttet kassekreditt	0	0	0

Gruppering omløpsmidler, hele 1000	Regnskap 2017	Regnskap 2016	Endring
Grunnlag likviditetsgrad 3	210 637	184 657	25 979

Fig: Gruppering omløpsmidler, tall i hele tusen

Arbeidskapitalen viser kommunens handlefrihet og evne til å møte betalingsforpliktelser etter at kortsiktig gjeld er dekket. Den korrigerte arbeidskapitalen har økt med 25,7 mill. kr fra 31.12.16 til 31.12.17 og viser 453,7 mill. kr.

Balansen inneholder egenkapital til vedtatte investeringsprosjekter. Dette er midler som ikke kan nyttes til å dekke ordinære driftsutgifter, og arbeidskapitalen bør derfor korrigeres for ubrukte lånemidler og fondsmidler til investeringer. En slik korreksjon medfører at man får frem nøkkeltallet driftslikviditet. Driftslikviditeten viser kommunens evne til å dekke løpende driftsutgifter uten å måtte "låne" midler fra investeringsfond eller ubrukte lånemidler for å dekke løpende forpliktelser.

Trekkes bundne fond fra driftslikvidene kan vi se at kommunen har redusert sine likvider for ordinær drift med nær 17,7 mill. kr fra 31.12.16 til 31.12.17. VAR-fond er allerede trukket ut i den korrigerte balansen, og andelen tilhørende kortsiktig gjeld er allerede trukket ut i korrigerte omløpsmidler. Andelen tilhørende langsiktig gjeld, må derfor trekkes ut av de bundne driftsfondene før man finner driftslikvidene, slik at beløpet ikke korrigeres dobbelt opp.

Likviditetsgrad 1 tar utgangspunkt i de korrigerte omløpsmidlene. Anbefalt er at nøkkeltallet er større enn 2 fordi noen av omløpsmidlene er mindre likvide. Likviditetsgrad 1 i Holmestrand er 3,8 i 2017, og ligger dermed godt over anbefalt nivå.

Likviditetsgrad 2 tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene, jfr. figuren ovenfor. Nøkkeltallet bør være større enn 1. Likviditetsgrad 2 i Holmestrand er 3,5 i 2017. Forskjellen mellom likviditetsgrad 1 og likviditetsgrad 2 er, som figuren viser, premieavviket tilknyttet pensjon. I korrigert oppstilling er andelen knyttet til neste års regnskapsføring allerede trukket ut i korrigerte omløpsmidler, og det er derfor andelen som forfaller senere enn 12 måneder som defineres som minst likvide i denne sammenheng.

Dersom man også tar hensyn til kraftporteføljen (finansplasseringene), får man ytterligere et nøkkeltall som belyser kommunens likviditet. Da kraftporteføljen er likvide midler som normalt ikke skal brukes til å dekke opp kortsiktig gjeld, vil likviditetsgrad 2 (uten premieavvik og kraftportefølje) gi et mer riktig bilde over kommunens likviditet. Det har vært en positiv utvikling i likviditetsgraden de siste tre årene, og for 2017 er denne på 1,8.

Likviditetsgrad 3 kalles for kontantgraden, og viser hvorvidt tilgjengelige kontanter på bok samt evt. ubenyttet kassekreditt alene kan dekke kommunens betalingsforpliktelser (kortsiktig gjeld). Nøkkeltallet bør være større enn 0,3. Pr. 31.12.17 var likviditetsgraden 1,3, noe som er en økning på 0,1 fra 31.12.16. Forskjellen mellom likviditetsgrad 3 og de to andre likviditetsgradene, er at

også kortsiktige fordringer er trukket ut og at det kun er midler på bok som vurderes opp mot kommunens kortsiktige gjeld.

Likviditetsutvikling	2016	2017
Omløpsmidler	577 932	615 198
Kortsiktig gjeld	-149 971	-161 520
Arbeidskapital	427 961	453 678
<i>Hefelser på arbeidskapitalen:</i>		
Ubrukte lånemidler til investeringer	-28 040	-52 482
Ubundne/ bundne fond investeringer	-164 888	-170 841
Driftslikvider	235 033	230 355
Bundne driftsfond ekskl. VAR-fond	-63 872	-76 874
Likvider for ordinær drift	171 160	153 481
Arbeidskapital i % av driftsinntektene	56,4	53,7
Likviditetsgrad 1	3,9	3,8
Likviditetsgrad 2	3,5	3,5
Likviditetsgrad 3	1,2	1,3

Analysen viser at kommunen har god likviditet, og at fondsmidler og ubrukte lånemidler bidrar til dette bildet. Også når man ser på midler tilgjengelige for ordinær drift ser man at likviditeten er tilfredsstillende, med en likviditetsgrad på 1,0 per 31.12.17. En skal være klar over at disse likviditetsgradene er statistiske målinger som viser likviditetsforholdet på et gitt tidspunkt (i dette tilfelle 31.12). Sesongsvingninger i bl.a. kundefordringer, kortsiktig gjeld, nylige låneopptak eller andre forhold vil kunne påvirke likviditetsgraden betydelig. Likviditetsgraden bør derfor kontrolleres ved jevne mellomrom for å få et godt bilde av likviditetsutviklingen.

Oppsummert viser likviditetsanalysen at kommunen fortsatt har høy gjeldsgrad og dermed lav egenkapitalprosent og svak soliditet, men at høy likviditet bidrar til at kommunen samlet sett ligger på et tilfredsstillende nivå i forhold til finansielle nøkkeltall.

2.6 HOVEDTREKK I ØKONOMIPLAN 2018-2021

Det er ikke store endringer i de økonomiske forutsetningene for kommunen, og Holmestrand er fortsatt en av de økonomisk fattigste kommunene i Norge, målt i inntekter per innbygger.

Som tidligere år har Holmestrand likevel funnet rom for å øke budsjettene til de tjenesteproduserende virksomhetene i 2018 – spesielt innenfor helse, sosial og omsorg, men også skole fikk en del økninger. Hjemmetjenesten fikk en økning på 4 årsverk, i tillegg til økning på hverdagsrehabilitering, leasingbiler m.m. Det ble lagt inn helårsvirkning på Gjøklep for å dekke bortfall av statstilskudd til lærertetthet, samt at det ble lagt inn økninger til de områdene det var spesielle føringer på i statsbudsjettet; barn og unge, frivillighetsentral, opptrapping rus og tidlig innsats. I sum fikk virksomhetene knapt 15,4 mill. kroner i budsjettøkning. Av dette knytter 6 mill.

kroner seg til tilskudd til flytting av fylkesveien, og 4,7 mill. kroner er videreføring av økning på NAV som ble vedtatt i 1. tertialrapport 2017.

2.7 PÅGÅENDE RETTSTVISTER

Holmestrand kommune har ingen pågående rettstvister.

2.8 ETISK STANDARD

Etikk

Informasjon om kommunens etiske retningslinjer er lett tilgjengelig på kommunens intranett. Holmestrand Kommune legger stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet. Som forvalter av samfunnets fellesmidler stilles det høye krav til den enkelte medarbeiders etiske holdninger i sin virksomhet i kommunen.

I tillegg til etiske retningslinjer er det en egen veileder for ansatte og folkevalgte med hensikt å skape bevissthet gjennom refleksjon og diskusjon om temaet ute i virksomhetene. De etiske retningslinjene ble revidert og er gjort klar for politisk behandling i 2018.

Varsling

Rutine for varsling av kritikkverdige forhold er tilgjengelig på kommunens intranett. Det følger med en ferdig utarbeidet varslingsplakat til oppslag. Rutinen er i samsvar med bestemmelsene i § 2-4 i Arbeidsmiljøloven. Loven gir arbeidstaker rett til å varsle om kritikkverdige forhold og vern mot gjengjeldelse mot varsler.

Anskaffelser 2017

Det har vært stor aktivitet på området i 2017. Bakgrunnen for dette er blant annet at driftsavdelingene fikk økte bevilgninger, spesielt knyttet opp til vedlikeholdsetterslepet. Fra 1. januar 2017 ble det også vedtatt ny lov – og forskrift om offentlige anskaffelser. Endringene var vesentlige og medførte store endringer på mange etablerte rutiner, herunder kommunens «innkjøpshåndbok»

Koordinering av avtaler opp mot Hof kommune ble ferdigstilt til 1. januar 2018.

Samme prosess er i startfasen hva gjelder Sande kommune.

Forvaltningsrevisjon på anskaffelsesområdet ble ferdigstilt medio 2017. Det ble ikke avdekket spesielle avvik i forhold til lov – og forskrift om offentlige anskaffelser eller etablerte rutiner.

2.9 INTERNKONTROLL 2017

Virksomhetene har fulgt opp de risikoreducerende tiltak som ble planlagt for året 2017. I tillegg har virksomhetene arbeidet med å konkretisere mål for 2018 basert på kommunens overordnede målsetting.

Det har i 2017 vært gjennomført et dagsseminar hvor grunnlaget for internkontrollen har vært tema.

En er i en fase hvor en vurderer hvorledes arbeidet med internkontrollen skal innrettes i 2018, og hvordan en best mulig skal ivareta organisatoriske endringer på kort og lang sikt sett opp mot kommunesammenslåingen.

2.10 LIKESTILLING

2.10.1 Forankring

I følge Likestillingsloven § 24 skal virksomheter som i lov er pålagt å utarbeide årsmelding reddegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten. I tillegg skal det sies noe om iverksatte og planlagte tiltak jfr. Likestillingsloven § 23.

Holmestrand kommune har forankret likestillings- og diskrimineringsarbeidet i arbeidsgiverpolitikken og lønnspolitikken.

2.10.2 Likestilling og mangfold

Holmestrand kommunes arbeidsplasser skal kjennetegnes av like muligheter og en inkluderende og ikke-diskriminerende praksis uavhengig av kjønn, etnisitet, funksjonsnivå og seksuell orientering. Arbeidskulturen skal preges av respekt for ulikhet. Dette skal gjelde både ved rekruttering, medarbeiderutvikling og i arbeidsmiljøet på den enkelte arbeidsplass.»

Holmestrand kommune ønsker å ha en god livsfasepolitikk, og gjennom det ivareta ansatte i forskjellige faser av livet, som eldre, yrkeshemmede, småbarnsforeldre og andre med spesielle behov og ønsker.

Dette betyr at:

- Kommunen har som målsetting å sikre kvinner og menn like muligheter til lønn, utvikling og avansement.
- Kommunen har fokus på prinsippet om lik lønn for arbeid av lik verdi ved lokale lønnsforhandlinger
- Flest mulig som ønsker det skal få utvidet sine stillinger inntil 100 %.

- Holmestrand kommune ønsker å være representativ for mangfoldet i befolkningen, og oppfordrer derfor alle kvalifiserte kandidater til å søke stilling i kommunen uansett til alder, kjønn, seksuell orientering, funksjonshemming, nasjonal eller etnisk bakgrunn.

2.10.3 Kjønnbalanse

Ved utgangen av 2017 var det totalt **674 fast ansatte i kommunen, av disse var 81 pst kvinner.**

Blant kommunes ledere er også kvinner i flertall på alle nivå, i rådmannens ledergruppe er to av kommunalsjefene kvinner.

Det er ønskelig å ha et miljø som består av både kvinner og menn, spesielt er det ønskelig med en utjevning innenfor skole og barnehage. Kommunen vil i det videre arbeidet lage en rekrutteringsstrategi for å blant annet ivareta dette.

Tiltak for å bedre kjønnbalansen

Kommunen benytter positiv særbehandling der dette er tillatt, jf. likestillingsloven § 3a og forskrift om særbehandling av menn, og har følgende tekst i utlysninger: «menn oppfordres til å søke».

Likelønn

Det er et mål å ha en lønnspolitikk som ivaretar og fremmer likestilling mellom kjønnene. Mekanismene bak lønnsdannelsen er komplekse og henger sammen med både sentral og lokal lønnsdannelse og tilbud og etterspørsel på arbeidskraft.

Kjønnenes tradisjonelle utdannings- og yrkesvalg har betydning for kvinners og menns lønn. I likhet med resten av arbeidslivet dominerer kvinner helse- og omsorgssektoren og barnehage og skole i Holmestrand kommune. Dette er de største tjenesteområdene i kommunal sektor.

Menn er tradisjonelt i flertall på tekniske tjenesteområder. Kvinneandelen er større i ufaglærte, faglærte og høyskoleutdannede stillingsgrupper, enn den er blant ansatte med en høyere akademisk kompetanse og i lederstillinger.

Kommunens lønnspolitikk skal:

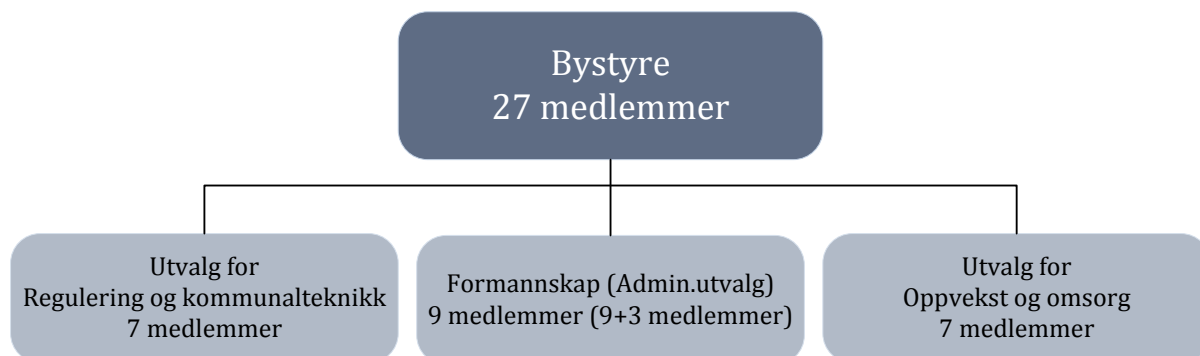
- Motivere ansatte til innsats, engasjement og resultatoppnåelse
- Bidra til å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft
- Stimulere til kompetanseutvikling
- Sikre likelønn mellom kvinner og menn

Tiltak for likestilling, integrering og mangfold i 2017

Som arbeidsgiver bestreber Holmestrand kommune seg hele tiden på å bli bedre i forhold til likestilling, integrering og mangfold, det er i de daglige refleksjonene som fører til store og små tiltak som gjør at kommunen blir bedre.

3 ORGANISASJON

3.1 POLITISK STRUKTUR

Tabellen viser kjønnsfordelingen i bystyret.

Bystyrets medlemmer	Antall	Andel
Kvinner	10	37,0 %
Menn	17	63,0 %
Sum	27	100,0 %

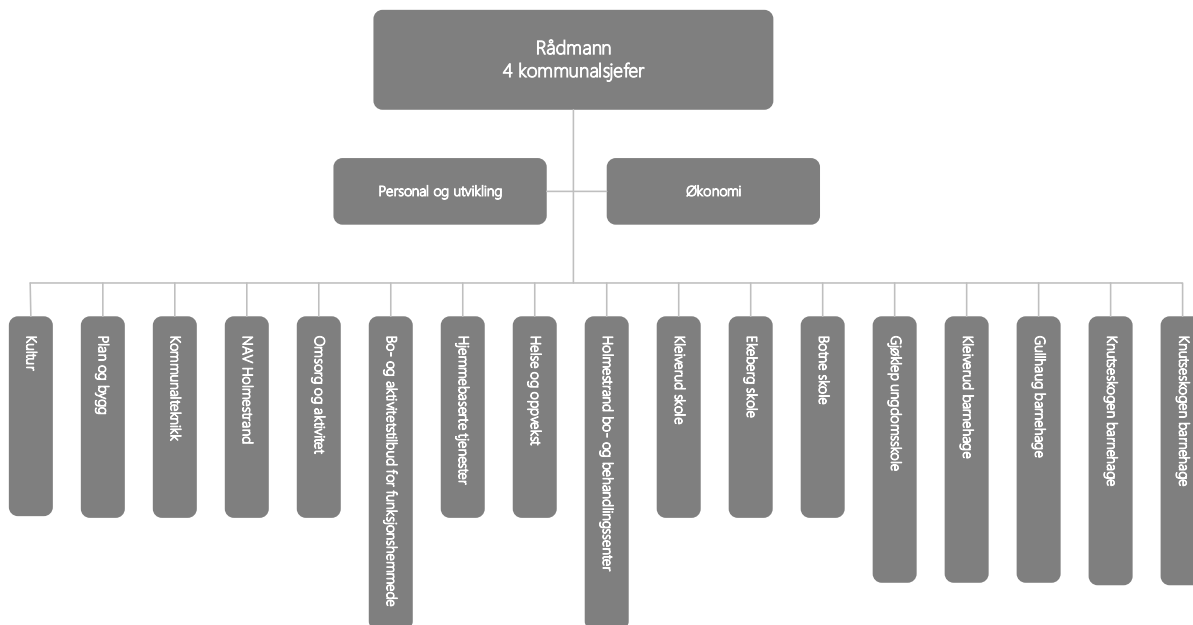
Bystyret i Holmestrand består av 27 medlemmer, og er kommunens øverste politiske organ. Bystyret handler på vegne av kommunen i alle saker som ikke er delegert til andre kommunale organer. Bystyret fører tilsyn med kommunens samlede virksomhet. Bystyret har bevilgnings- og beskatningsmyndighet, vedtar budsjett for alle kommunale virksomheter, velger ordfører, varaordfører, formannskap og medlemmer til andre kommunale komiteer, styrer, råd og utvalg.

Formannskapet har ni medlemmer som velges av og blant bystyrets medlemmer for fire år (valgperioden) av gangen. Foruten løpende driftssaker behandler formannskapet forslag til økonomiplan, årsbudsjett og overordnede planer. Formannskapet er også kommunens kulturutvalg, planutvalg, og utvides med tre ansattrepresentanter når Administrasjonsutvalget settes.

Utvalg: Holmestrand kommune har to politiske utvalg; utvalg for regulering og kommunalteknikk, og utvalg for oppvekst og omsorg. Utvalgene har syv medlemmer hver. Disse velges av bystyret.

3.2 ADMINISTRATIV STRUKTUR

Holmestrand kommune har to formelle beslutningsnivå; rådmannsnivå og virksomhetsledernivå. Rådmannens ledergruppe består av fire kommunalsjefer i tillegg til rådmannen.

3.3 KOMMUNESAMMENSLÅING

Kommunesammenslåingsprosessen har vært krevende på toppen av en allerede travel hverdag med å drifte den bestående kommunen.

Nye ledere er rekruttert inn både internt og eksternt med ansvar i Ny kommune 2020.

Ekstra utfordrende har det vært å skulle avvikle Hof og Holmestrand kommuner innen 31.12.18 for å opprette den nye Holmestrand kommune fra og med 01.01.2018, samtidig som Sande skulle koples på prosessene i forsøk på å ivareta likeverd mellom alle de 3 kommunene som skal bli til en fra 01.01.2020.

Prosjektledelsen er likevel imponert over den store innsatsen de ansatte lagt ned gjennom dette svært spesielle året vi har lagt bak oss.

3.4 BEREDSKAP

Det følger av Sivillbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt at kommunene skal kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, og legge kartleggingen til grunn for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

Fylkesmannen skal samordne samfunnssikkerhetsarbeidet i fylkene og har et særlig ansvar for oppfølging og veiledning av kommunene. Plan- og bygningsloven setter krav til samfunnssikkerhet i planleggingen i kommuner og fylker. Lovbestemmelser om kommunal beredskapsplikt pålegger kommunene beredskapsplanlegging basert på en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.

Holmestrand kommune deltar i beredskapsnettverket i Vestfold, hvor Fylkesmannen har sekretariatsfunksjonen. Det er gjennomført flere møter i nettverket hvor kommunal beredskapskoordinator har vært deltaker. Beredskapsdagen 2017 ble gjennomført torsdag 11. mai i lokalene til Høgskolen i Sørøst-Norge, Campus Vestfold.

Det har vært én alvorlig hendelse hvor kommunen har fått testet større deler av sin beredskap; flyulykken ved Ekeberg barneskole. Evaluering etter hendelsen viser at kommunen er godt forberedt, med gode systemer.

Det er blitt opprettet et tettere samarbeid mellom beredskapskoordinatorene i Hof, Sande og Holmestrand. Det er også gjennomført en vurdering av behovet for ressurser i beredskapsarbeidet. Den foreløpige anbefalingen endte på en 50 % stilling som beredskapskoordinator i den nye kommunen, men her vil det bli gjennomført fortløpende vurderinger av behovet.

3.5 HMS

3.5.1 Medarbeiderundersøkelsen

Holmestrand kommune har gjennomført medarbeiderundersøkelse. Kommunen har til nå benyttet Bedre kommune sitt verktøy (Kommuneforlaget) for å gjennomføre undersøkelsen. Det orienteres om foreliggende resultatet på et overordnet nivå som videre bearbeides på de enkelte virksomheter.

Formålet med undersøkelsen er å få et balansert bilde av faktorer som påvirker medarbeidernes arbeidssituasjon og trivsel, med hensikt å fremskaffe kunnskap om forhold som har betydning for utvikling av medarbeidernes rolle samt effektivisere virksomhetenes tjenester. Svarprosenten for 2017 var på 84 pst. Helhetsinntrykket fra medarbeiderundersøkelse er at; Holmestrand kommune er en arbeidsplass med god ledelse, der medarbeidere trives. Det er god tilfredshet med innholdet i jobben og medarbeidere er stolte over egen arbeidsplass.

Samarbeid og trivsel med kolleger er også noe av det som scorer høyt. Det er gledelig at både medarbeidertilfredsheten sett under ett, og tilfredshet med ledelsen i kommunene, er over landsgjennomsnittet og på nivå med målsettingen.

Styringsparametere	Mål	2014	2015	2016	2017
Medarbeidertilfredshet	4,7	4,7	4,8	4,9	4,8
Ledelse	4,7	4,4	4,8	4,8	4,7
Mobbing, diskriminering, varsling	6,0	5,1	5,1	5,2	5,2

2017 er imidlertid siste året med Bedre kommune sin undersøkelse. Fremover vil vi benytte 10-FAKTOR, KS' nye medarbeiderundersøkelse. Den er forskningsbasert og benytter blant annet mye av BI-professor Linda Lais forskning.

10 faktor undersøkelsen «måler dels medarbeidernes oppfatninger av viktige forhold på arbeidsplassen, som for eksempel graden av mestringsorientert ledelse, mestringsorientert motivasjonskultur, tydelig kommuniserte forventninger, mulighet til å jobbe selvstendig, muligheter til relevant kompetanseutvikling og muligheter til å bruke egen kompetanse. Og dels måler faktorene medarbeidernes holdninger til jobben de har, herunder to typer motivasjon (indre motivasjon og nytteorientert/prososial motivasjon), mestringsstro og viljen til å være fleksibel.»

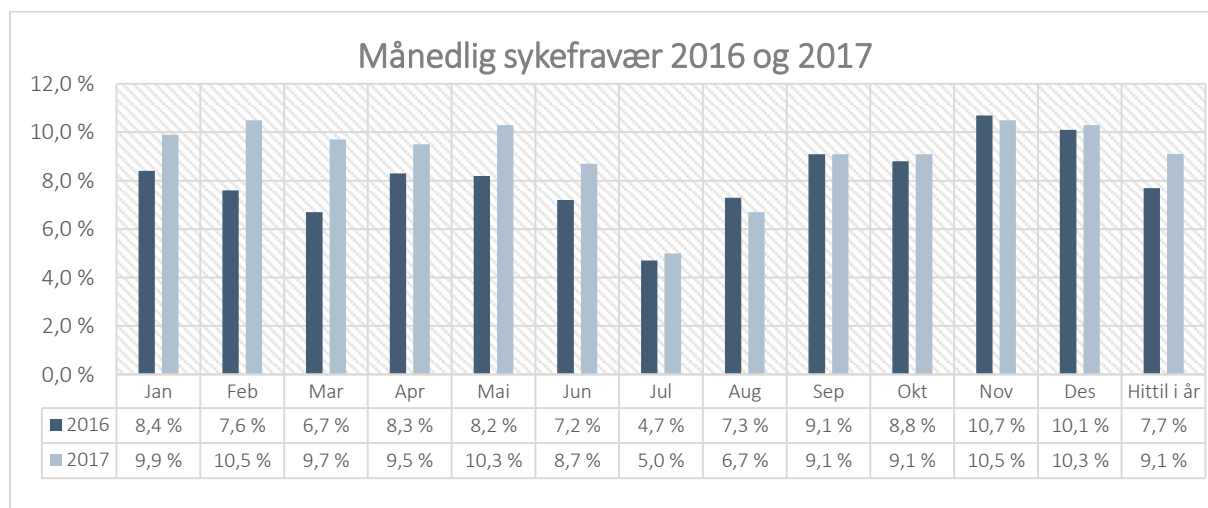
Fra 10-FAKTOR, Håndbok for planlegging, gjennomføring og oppfølging av KS' medarbeiderundersøkelse av Anne Margrete Fletre og Lisbeth Frydenlund, 2017)

I forhold til kommunesammenslåing vil det i 2018 ikke gjennomføres undersøkelse. Oppstart vil være i 2019 og da samkjøres med Sande.

3.5.2 Sykefravær

Sykefraværet var i 2017 høyt (9,1 % totalt), og det ble besluttet å sette større fokus på reduksjon av fraværet i samarbeid med Hof og Sande kommuner. I forbindelse med kommunesammenslåing er HR funksjonen styrket, rutiner er gjennomgått og revidert og økte ressurser til lederstøtte og økt kompetanse til lederne er noen av tiltakene for å høyne nærværet. Målet for den nye kommunen er sykefravær på maks 7,5 % i 2018 for virksomhetene og 2,5 % innenfor sentraladministrasjon (les: ansatte på rådhuset)

Grafen nedenfor viser månedlig sykefravær per måned i 2016 og 2017.

3.5.3 Stillingsstørrelse

Kommunesektoren, særlig helse- og omsorgssektoren, bærer preg av en deltidskultur. Mye deltid er uheldig for kvaliteten på tjenestene og gjør det vanskeligere å rekruttere tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft i sektoren. Rekrutteringsbehovet for ulike yrkesgrupper vil trolig reduseres vesentlig om stillingsstørrelsene økes.

En stor gruppe av deltidsansatte har redusert arbeidstid etter eget ønske, blant annet ved å ha søkt permisjon i henhold til Arbeidsmiljøloven, delvis AFP, samt for å ha mulighet til å ta enkeltvakter når det passer. En del ansatte har også gradert uføredel. Dette skaper mange små stillinger for å fylle bemanningsbehovet.

Holmestrand kommune har vært med i læringsnettverket Nytt Blikk siden høsten 2015 for å øke andelen heltidsansatte innen helse og omsorg. Læringsnettverket ble avsluttet november 2017, men arbeidet fortsettes. Målet er i løpet av 2018 at alle virksomheter som har turnus/døgndrift skal ha fokus på heltidskultur.

3.5.4 Seniortiltak

Der det er behov legges det til rette for individuelle tiltak.

3.6 KLIMA OG ENERGI

Det viktigste virkemiddel kommunen har i sin klima- og miljøpolitikk er forvaltningen av kommunens arealer. Kommuneplanens arealdel 2015 – 2019 ble vedtatt i 2015, og fortsatt følges de føringer som ble gitt i regional plan for bærekraftig arealdisponering (RPBA).

Kollektivsatsingen har blitt styrket med åpning av ny jernbanestasjon i fjellet, som har blitt et kollektivknutepunkt. Vertikalforbindelse mellom byen og platået på fjellet gjennom den nye heisen, har blitt en suksess, og har bidratt til en miljøvennlig byutvikling. Uteområdet ble ferdigstilt sommeren 2017.

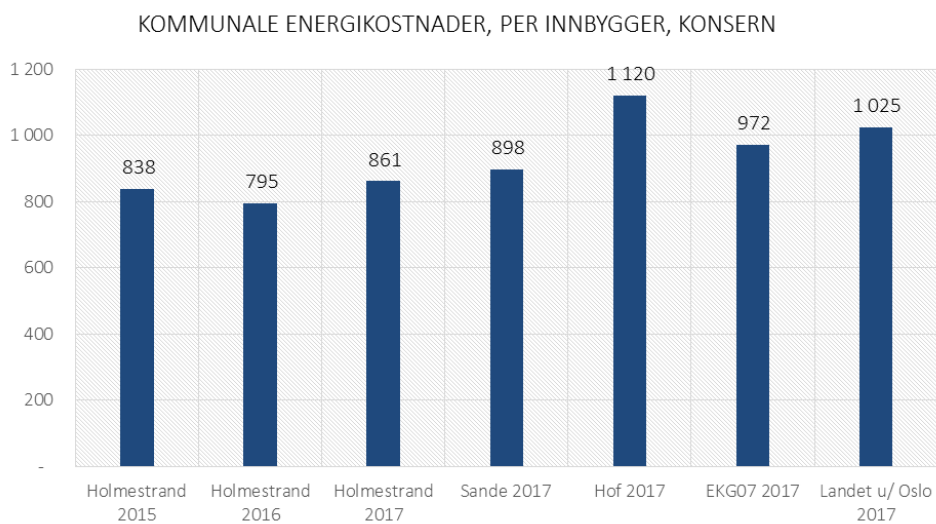
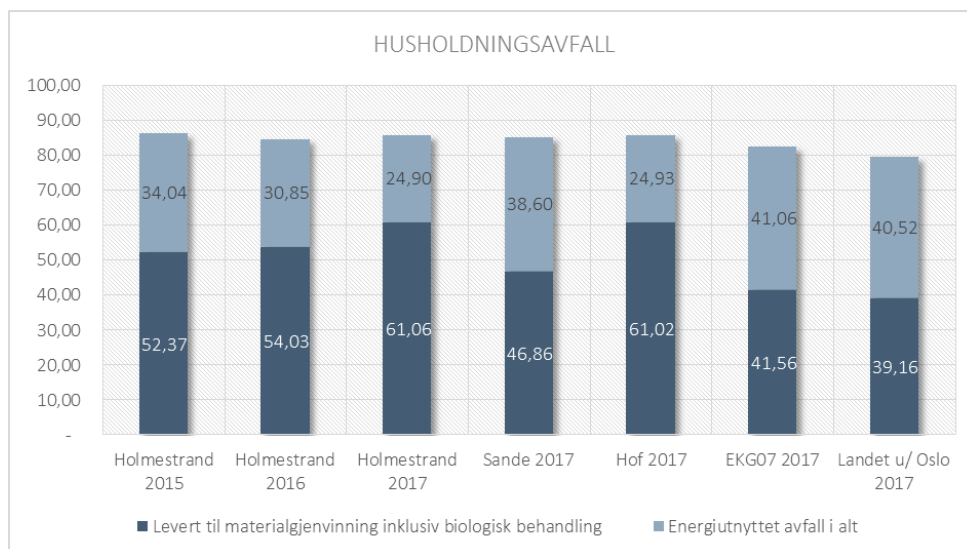
Holmestrand kommune har fortsatt fokus på å legge til rette for at en stadig økende andel av bilparken legger om til drivstoff som erstatter det fossile. Ladestasjoner for EL-biler er som kjent etablert på Grelland og i sentrum. Nye ladestasjoner i 2017 er for et begrenset antall ansatte på rådhuset og 2 tjenestebiler. På Holmestrandstoppen har Tesla etablert et privat ladeanlegg.

Ny leasingavtale for kommunale biler ble inngått i 2015 og nær sagt alle biler som benyttes av hjemmetjenesten er fortsatt EL-biler. Holmestrand kommune er medeier i GREVE biogass AS, som startet sin produksjon i 2015. Gjennom dette bidrar kommunen til at flere biler kan benytte biogass

som drivstoff, nå i første omgang renovasjonsbilene som kjører for VESAR, men også VKT sine busser.

Kommunen legger økt vekt på energivennlige bygg, der det bygges nytt for kommunal virksomhet, som for eksempel Nye Gausetangen barnehage i sentrum.

3.6.1 Nøkkeltall klima og energi

4 MÅLRAPPORTERING

4.1 KOMMUNENS OVERORDNEDE MÅLSETTINGER

Styringsmål for Holmestrand kommune
<p><i>Samfunn</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ Holmestrand kommune legger til rette for en målrettet, positiv by- og regionsutvikling ❑ Holmestrand kommune er et trygt lokalsamfunn. ❑ Transportsystemet i Holmestrand er miljøvennlig, sikkert og effektivt. ❑ Holmestrand kommune tilrettelegger for at den enkelte kan ivareta sin helse med utgangspunkt i egne muligheter.
<p><i>Brukere</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ Holmestrand kommune utøver myndighet på en rettferdig, forutsigbar og etterrettelig måte. ❑ Innbyggerne er tilfredse med de tjenestene og den service kommunen yter.
<p><i>Medarbeidere</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ Holmestrand kommune har den kompetansen som trengs for å løse sine oppgaver profesjonelt og effektivt. ❑ Ansatte trives, og er stolte av å jobbe i Holmestrand kommune.
<p><i>Økonomi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ Kommunen drives etter gode og effektive prinsipper for økonomistyring. ❑ Kommunens økonomiske rammer optimaliseres. ❑ Tjenesteproduksjonen foregår innenfor de økonomiske rammer som er vedtatt.

Måloppnåelse

Rapportering på måloppnåelse ligger under de enkelte programområdene.

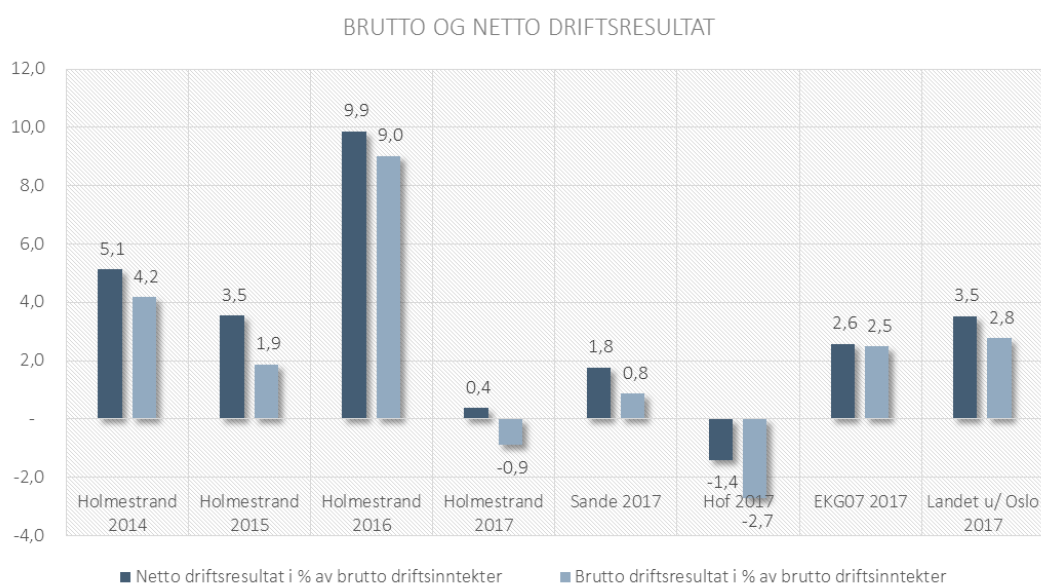
5 ØKONOMISKE RESULTATER

5.1 REGNSKAPSRESULTAT 2017

5.1.1 Brutto driftsresultat

Regnskapet for 2017 viser et negativt brutto driftsresultat på -4,7 mill. kr. Brutto driftsresultat viser resultatet i forhold til kommunens ordinære driftsinntekter og utgifter, og er således resultatet før finanstransaksjoner, bruk og avsetninger av fondsmidler, samt eventuelle overføringer til investeringsregnskapet.

Grafen nedenfor viser utviklingen i brutto og netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter de siste 4 år. Tallene er hentet fra KOSTRA.

5.1.2 Netto driftsresultat

For 2017 er det et positivt netto driftsresultat på 3,3 mill. kr, noe som er nær 29,7 mill. kr bedre enn revidert budsjett. Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter er 0,4 %.

Netto driftsresultat viser kommunens økonomiske resultat av den ordinære driftsvirksomheten når man tar hensyn til finansposter, men holder utenfor de pliktige avsetningene. Det er et krav til balansen (jf. Kommuneloven) at driftsresultatet skal dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger.

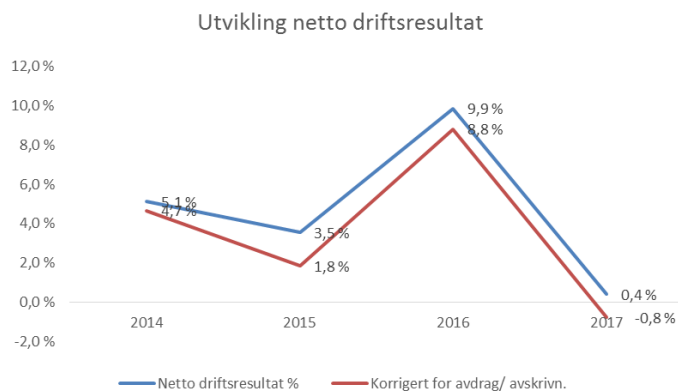

Fig: utvikling netto driftsresultat, % av driftsinntekter

En anbefalt målsetning fra departement og fylkesmann er at man over tid oppnår et netto driftsresultat på minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter, slik at man sikrer en økonomisk bærekraftig drift som sørger for at man kan opprettholde den kommunale tjenesteproduksjonen og levere gode og stabile tjenester til innbyggerne.

Det er en svakhet ved netto driftsresultat at det er avdragsutbetalingene og ikke avskrivningene som innvirker på driftsresultatet, da avskrivningene ikke har resultateffekt i det kommunale regnskapet.

En avskrivningskostnad gir uttrykk for verdiforringelsen av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som skyldes elde, slitasje og utrangering. I det kommunale regnskapssystemet skal slike kapitalkostnader bare belastes med den lånefinansierte delen av driftsmidlene, uttrykt gjennom låne-avdrag. Når avdragene fordeles jevnt over driftsmidlenes levetid, vil avdragene ha samme effekt og innhold som avskrivninger i et resultatregnskap hvor slike driftsmidler er finansiert med lån.

Når avdragene erstattes med avskrivningene blir belastningen i regnskapet for 2017 høyere. Dette fordi avdragene belaster regnskapet med 25,8 mill. kr, mens avskrivningene utgjør nær 35,7 mill. kr. Dvs. at netto driftsresultat ville vært redusert med 9,9 mill. kr dersom man hadde lagt avskrivningskost til grunn i det kommunale regnskapet.

Figuren viser at netto driftsresultat i perioden 2014-2017 hadde vært betydelig høyere dersom avskrivningene, og ikke avdragene, hadde vært utgiftsført med resultateffekt. Samlet sett gir bruk av avdragsutgifter en resultateffekt på 9,9 mill. kr i netto driftsresultat, eller 1,2 % sett i forhold til brutto driftsinntekter, i forhold til hva det hadde vært ved resultatføring av avskrivningskostnadene.

Holmestrand kommune har de siste årene hatt gode netto driftsresultater. I 2017 bidro engangsmidler på totalt 15,9 mill. kroner til resultatet, som var langt dårligere enn det anbefalte nivået på 1,75 pst. Dette skyldes imidlertid at det ble benyttet 24 mill. kroner av disposisjonsfond til

ekstraordinært vedlikehold av kommunale bygg og veier. Dersom virkningen av engangsmidler og bevilgningen til vedlikehold trekkes ut, ville netto driftsresultat vært på ca. 2,2 pst.

5.1.3 Korrigert netto driftsresultat

For å kunne sammenligne netto driftsresultat med revidert budsjett, må imidlertid de samme forutsetningene legges til grunn, både i budsjettet og i disponeringene som gjøres i forbindelse med regnskapsavslutningen. Ved siste kvartalsrapport i 2017 hadde man imidlertid ikke alle disponeringene klare, og det var dermed flere forhold som lå inne som forutsetninger i forhold til det forventede resultatet som ble innrapportert. Følgelig er dette forhold som ikke fremgår av revidert budsjett, og som må korrigeres for å gjøre regnskapsresultatet sammenlignbart med budsjett.

Skal netto driftsresultat vurderes mot budsjettert netto driftsresultat bør resultatet korrigeres for bruk av egenkapital som etter forutsetningene skal dekke driftsutgiftene, samt korrigerings for bundet avsetning til fond, altså ikke-budsjetterte avsetninger eller disposisjoner.

Korrigert netto driftsresultat, tall i hele tusen	Regnskap 2017	Reg. budsjett 2017	Avvik
Brutto driftsresultat	7 438	14 387	6 949
Korr. Avskrivninger	-35 657	-26 330	9 327
Netto renteutgifter	-974	9 545	10 519
Netto avdrag på lån	25 903	28 771	2 867
Netto driftsresultat	-3 290	26 372	29 663
Korrigerings av forhold ut over budsjettert nivå	Regnskap 2017	Reg. budsjett 2017	Avvik
Bruk av bundet fond	-8 901	-6 259	2 642
Avsetning til bundet fond	22 900	1 960	-20 940
Sum korrigeringer	13 999	-4 299	-18 298
Korrigert netto driftsresultat	10 709	22 073	11 365

Fig: Korrigert netto driftsresultat, tall i hele tusen

Figuren ovenfor viser at dersom man korrigerer for bruk av bundet fond får man et forbedret korrigert netto driftsresultat på 2,6 mill. i forhold til budsjett, noe som henger sammen med at det er disponert betydelig mer midler fra bundne fond enn hva det er lagt opp til i budsjettet. Det er videre avsatt 20,9 mill. kr mer til bundne fond enn hva man har budsjettert med, noe som samlet sett korrigerer netto driftsresultat med nær 18,3 mill. kr.

Samlet sett ser vi av avvikskolonnen i figuren at disposisjoner og fondsavsetninger korrigerer netto driftsresultat med 4,3 mill. kr sett i forhold til budsjett (14,0 mill. kr i forhold til regnskap), og at man dermed får et korrigert netto driftsresultat som er 11,4 mill. kr høyere enn hva man hadde lagt til grunn i budsjettet.

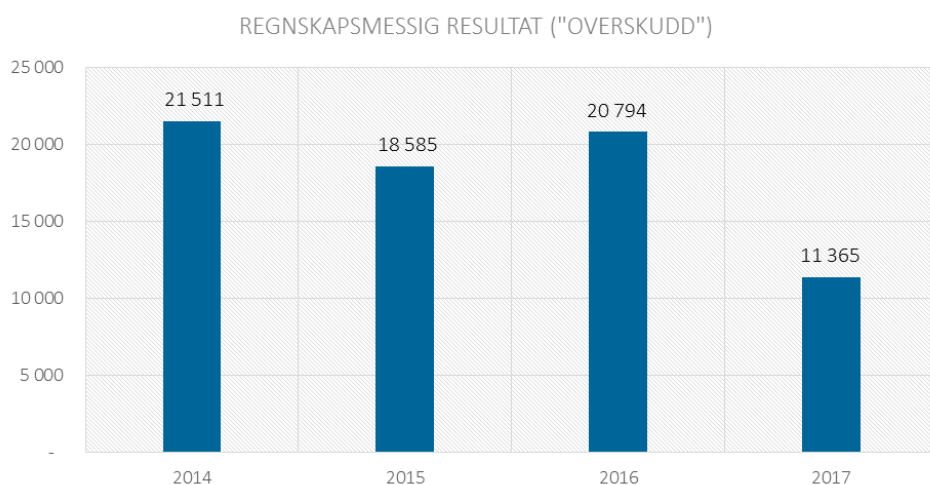
Det er imidlertid viktig å merke seg at korrigert netto driftsresultat ikke viser den økonomiske situasjonen kommunen befinner seg i, men representerer forskjellen mellom oppnådd netto

driftsresultat i regnskapet sett i forhold til de forutsetningene som var lagt til grunn i regulert budsjett, og således også i de prognoser som har blitt avgitt i løpet av regnskapsåret.

5.1.4 Regnskapsmessig mindreforbruk

Netto driftsresultat korrigert for avsetninger til og bruk av fond viser regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk (bunnlinjen/over- eller underskudd).

Holmestrand kommune fikk i 2017 et regnskapsmessig mindreforbruk på nær 11,4 mill. kroner. Grafen nedenfor viser regnskapsmessig resultat i perioden 2014-2017.

Samlet sett leverte kommunens virksomheter et regnskapsresultat som var 2,9 mill. kr eller 0,5 % høyere enn budsjett. Årsaker til budsjettavvik er ellers presentert under respektive kapitler. Resultatet knytter seg grovt sett til lavere netto finanskostnader, lavere pensjonskostnader samt høyere skatteinntekter enn budsjettet.

5.2 DRIFTSREGNSKAPET

Hovedoversikt 2017 - drift (tall i 1000 kr)	Regnskap 2017	Reg. budsjett 2017	Oppr. budsjett 2017	Regnskap 2016
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	-30 708	-28 140	-26 900	-27 334
Andre salgs- og leieinntekter	-78 555	-75 972	-75 259	-79 452
Overføringer med krav til motytelse	-116 697	-75 821	-75 983	-115 510
Rammetilskudd	-265 797	-265 822	-265 822	-254 831
Andre statlige overføringer	-61 289	-39 268	-28 345	-64 513
Andre overføringer	0	0	0	0
Skatt på inntekt og formue	-280 234	-270 473	-270 473	-265 507
Eiendomsskatt	-9 135	-10 500	-10 500	-9 145
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	-842 414	-765 995	-753 282	-816 292
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	395 248	373 229	365 546	360 823
Sosiale utgifter	109 676	115 455	111 497	100 666
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.prod.	110 006	92 195	90 079	73 793
Kjøp av tjenester som erstatter tj.prod.	142 465	130 944	129 478	130 605
Overføringer	56 798	42 228	41 585	43 543
Avskrivninger	35 657	26 330	26 330	33 202
Fordelte utgifter	0	0,001	0,001	0
Sum driftsutgifter	849 852	780 382	764 515	742 632
Brutto driftsresultat	7 438	14 387	11 233	-73 661
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	-6 441	-5 566	-5 566	-5 809
Gevinst på finans. instrumenter (omløpsmidler)	-16 039	-8 900	-8 900	-17 579
Mottatte avdrag på utlån	-48	-100	-100	-19
Sum eksterne finansinntekter	-22 528	-14 566	-14 566	-23 406
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	19 283	20 711	20 711	15 601
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	2 223	3 300	3 300	9 498
Avdrag på lån	25 789	28 751	28 751	24 647
Utlån	162	120	120	39
Sum eksterne finansutgifter	47 457	52 882	52 882	49 785
Resultat eksterne finanstransaksjoner	24 929	38 316	38 316	26 379
Motpost avskrivninger	-35 657	-26 330	-26 330	-33 202
Netto driftsresultat	-3 290	26 372	23 219	-80 483
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidl. års regnsk.mindreforbruk	-20 794	-20 794	0	-18 585
Bruk av disposisjonsfond	-25 984	-25 984	-24 700	-6 000
Bruk av bundne fond	-8 901	-6 259	-6 009	-8 158
Sum bruk av avsetninger	-55 680	-53 038	-30 709	-32 743
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	24 705	24 705	3 911	36 602
Avsatt til bundne fond	22 900	1 960	3 580	55 830
Sum avsetninger	47 606	26 665	7 491	92 432
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-11 365	0	0	-20 794

5.2.1 Skatt, rammeoverføringer og andre inntekter

Frie inntekter

Frie inntekter, som består av skatteinntekter og rammetilskudd, ble samlet sett 9,7 mill. kroner høyere enn budsjettet.

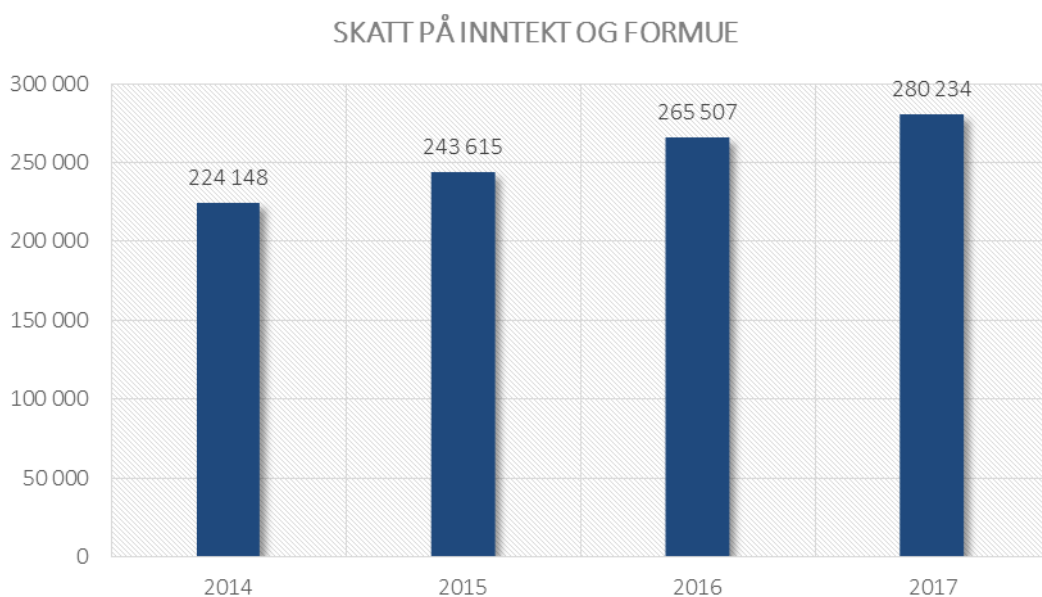
Skatteveksten på årsbasis ble i statsbudsjettet for 2017 anslått til 1,5 pst for kommunene, men ble i revidert nasjonalbudsjett (RNB) satt ned til 1,0 pst. Det ble gjort nye vekstanslag for 2017 i forbindelse med statsbudsjett for 2018, hvor vekstanslaget for 2017 var 3,3 prosent for kommunene samlet.

Tabellen nedenfor viser de frie inntektene for 2017.

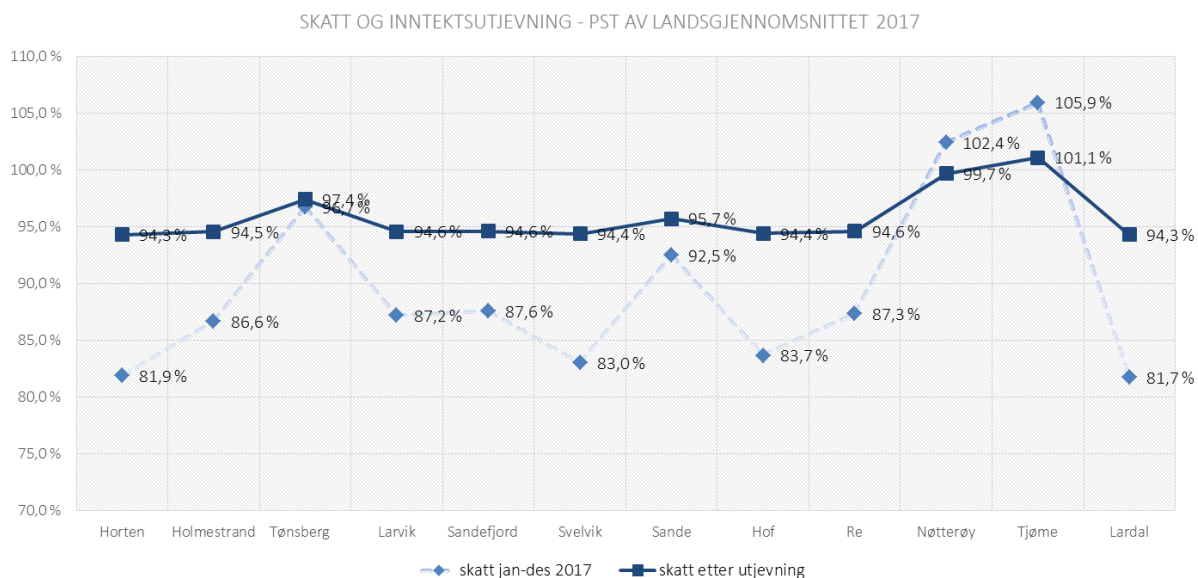
Frie inntekter	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik
Skatteinntekter	-280 234	-270 473	9 761
Rammetilskudd	-265 797	-265 822	-25
Sum	-546 031	-536 295	9 736

I likhet med foregående år, har skatteveksten tatt seg betydelig opp mot slutten av året og har sammenheng med ekstraordinært store uttak av utbytter som følge av skattereformen. Samlet sett fikk kommunene en vekst i skatteinntekter på 4,5 pst fra 2016. I Holmestrand kommune viser skatteinntektene isolert sett en vekst på 5,5 pst fra fjoråret. Det er viktig å være klar over at merskatteveksten i 2017 bare gav ekstra inntekt for året 2017, og i liten grad vil påvirke nivået på forventede skatteinntekter i 2018 og fremover.

Grafen nedenfor viser skatteinntekten i perioden 2014-2017. Tallene er oppgitt med positivt fortegn for å lette lesbarheten.

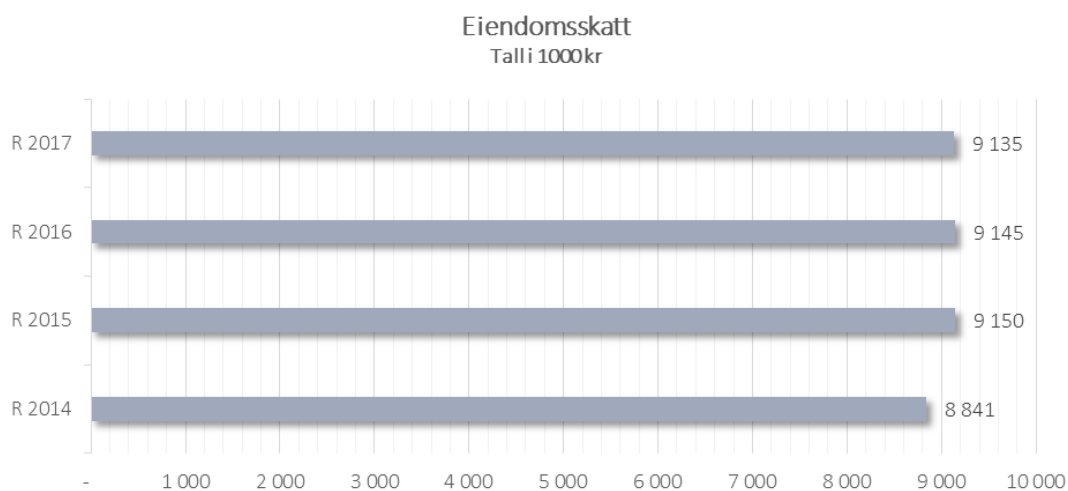

Grafen nedenfor viser skatteinntekter i prosent av landsgjennomsnittet for alle kommunene i Vestfold, før og etter inntektsutjevning.

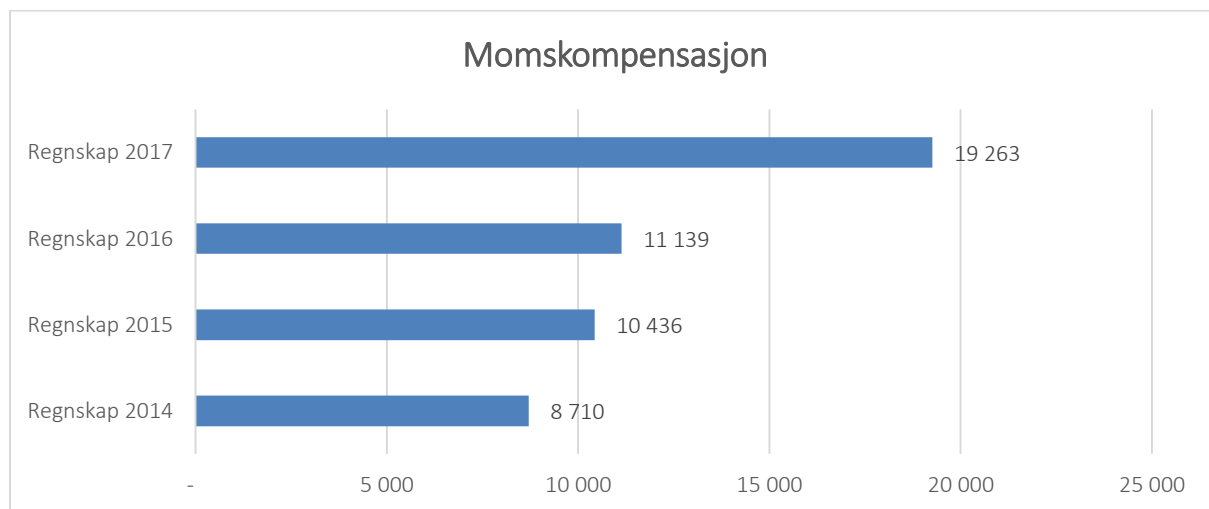
Eiendomsskatt

Budsjettert inntekt fra eiendomsskatt har vært uforandret de siste årene. Etter et par år med en del korrigeringer og tilbakebetalinger har inntekten de siste fire årene stabilisert seg på et noe lavere nivå enn budsjettert. Grafen nedenfor viser inntekter fra eiendomsskatt i perioden 2014-2017. Budsjettert inntekt ligger i 2017 på 10,5 mill. kroner, og med en liten årlig økning nærmer inntekten seg gradvis det budsjetterte beløpet. Inntekten i 2017 er imidlertid marginalt lavere enn i 2016.

Momskompensasjon

Grafen nedenfor viser inntekter fra momskompensasjon som er ført i driftsregnskapet i de enkelte år.

Den høye momskompensasjonen i 2017 henger sammen med de økte utgiftene til kjøp av varer og tjenester som er omtalt tidligere i rapporten, spesielt knyttet til vedlikehold på kommunale bygg og veier, samt bruk av engangsmidler til kommunesammenslåingen.

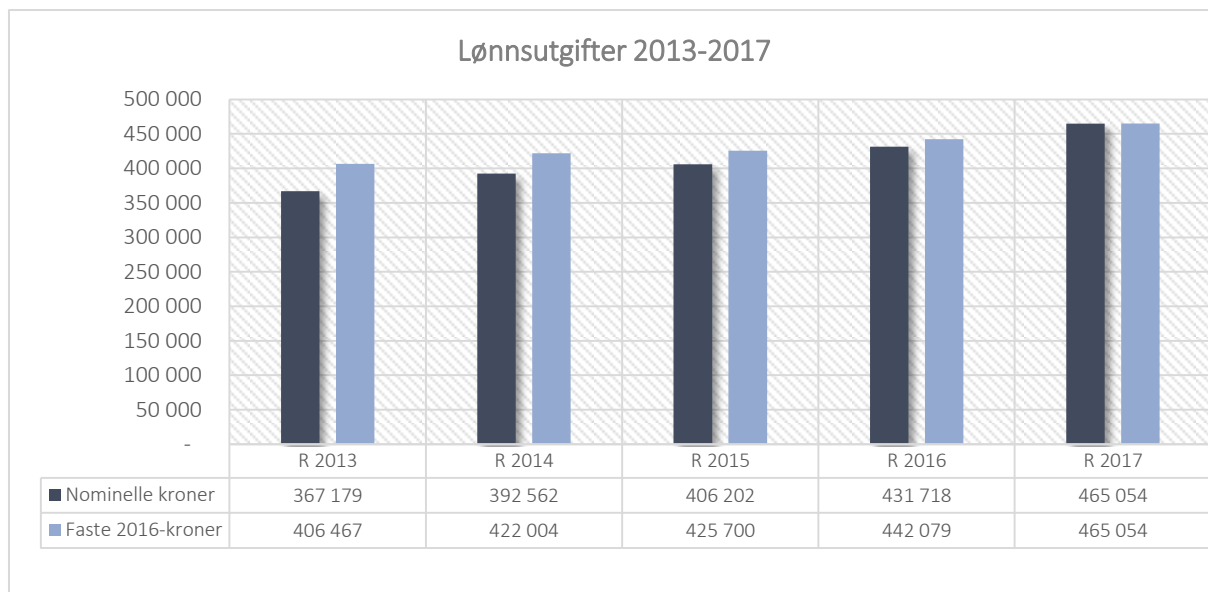
Momskompensasjon fra investeringer er ført direkte i investeringsregnskapet, med et beløp i 2017 på vel 21,3 mill. kroner.

5.2.2 Lønnsutgifter

Lønnsutgiftene er kommunenes klart største utgift, og utgjør ca. 60 pst av brutto driftsutgifter. Holmestrand kommune hadde i 2017 lønnsutgifter korrigert for sykelønns- og svangerskapsrefusjoner på vel 465 mill. kroner. Tallene inkluderer ikke premieavvik. Grafen nedenfor viser utviklingen i lønnsutgifter de siste 5 årene, både i løpende priser og i faste 2017-kroner.

Når det korrigeres for lønnsøkningen, og utgiftene presenteres i faste 2017-kroner, kan utviklingen i lønnsutgifter si noe om årsverksutvikling, dog kan økning i totale utgifter også skyldes lønnsglidning (lønnsøkning i stillinger utenom ordinære lønnsoppgjør) og ulikt korttidsfravær. En stor del av økningen fra 2016 til 2017 skyldes at Holmestrand fra høsten 2016 er vertskommune for kommunalteknikk i Hof. Dette slår inn med full årseffekt i 2017.

I forhold til budsjett er det et mindreforbruk på 2 mill. kroner. Dette anses som balanse på et budsjett på nesten 0,5 mrd. kroner. Dersom årets premieavvik og amortisering av tidligere års premieavvik også tas med er mindreforbruket i forhold til budsjett på 4,4 mill. kroner.

5.2.3 Pensjonsutgifter

For å sikre forutsigbarhet og stabilitet la departementet i 2002 om regnskapsreglene for kommunesektoren slik at det var den årlige pensjonskostnaden og ikke pensjonspremiene som belastet kommuneregnskapet. Til forskjell fra pensjonspremiene beregnes pensjonskostnader ut fra den gjennomsnittlige årlige lønnsvekst, den avkastning på pensjonsmidler som normalt kan forventes et år osv.

Differansen mellom innbetalt premie (utgiften) og pensjonskostnad, kalles «årets premieavvik». De siste årene har innbetalt premie vært høyere enn pensjonskostnaden og premieavviket blir dermed positivt og inntektsført i regnskapet. Denne inntektsføringen gir ikke likviditetsmessig effekt, og kommunens regnskap kan dermed vise et godt resultat selv om kommunen har dårlig likviditet.

Premieavviket, som inntektsføres i regnskapet har sin motpost i balansen i form av kortsiktig gjeld. Denne gjelden skal avskrives (amortiseres) over 7 år (10 år i årene 2011-2014, og 15 år inntil 2011). Dette innebærer at 1/7 av premieavviket blir belastet regnskapet i påfølgende år. Siden 2002 har disse premieavvikene akkumulert seg opp til et betydelig beløp.

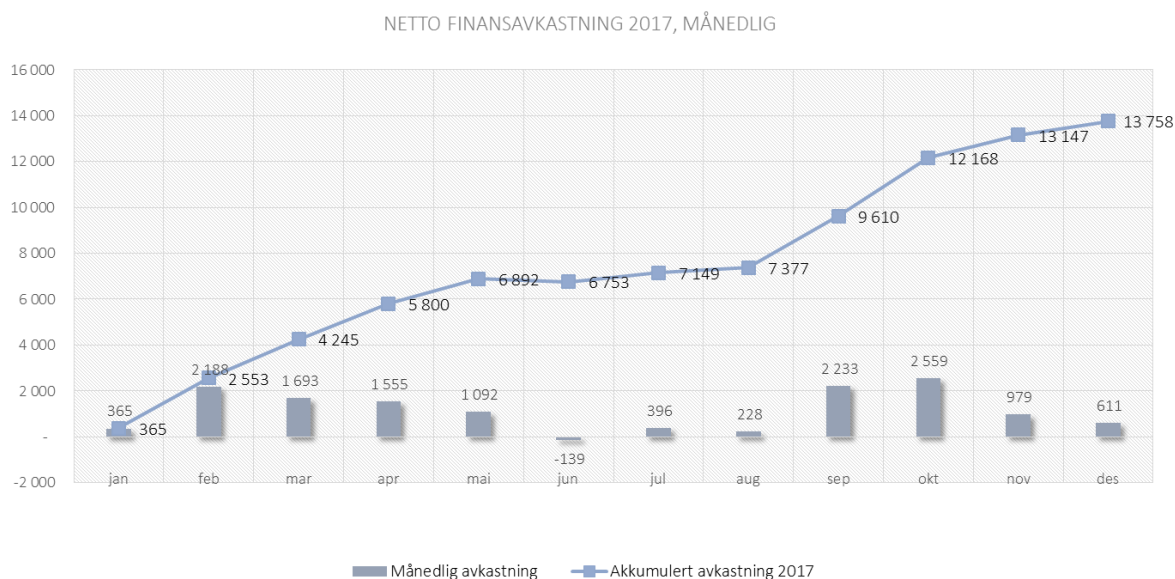
Grunnet kommunens bruk av premiefond for å eliminere premieavviket de siste årene er denne pensjonsgjelden på vei nedover. Det akkumulerte premieavviket ved utgangen av 2017 er på vel 55 mill. kroner. Dette er en reduksjon på vel 13 mill. kroner fra 2016, hvor pensjonsgjelden var på 68,5 mill. kroner. Pensjonsfondet står fortsatt ubrukt, og har en saldo på vel 88 mill. kroner.

Tabellen nedenfor viser premieavviket (eks. arbeidsgiveravgift) for 2017 fordelt på ansattgruppe.

Premieavvik 2017	Sykepleiere	Lærere	Fellesordning	Sum
Premieavvik 2017	-85	445	1 725	2 086
Amortisering	980	-186	9 661	10 455
Netto virkning 2017	895	260	11 386	12 541
<i>Prognose amortisering 2018</i>	<i>992</i>	<i>-250</i>	<i>9 414</i>	<i>10 157</i>

5.2.4 Finansielle inntekter

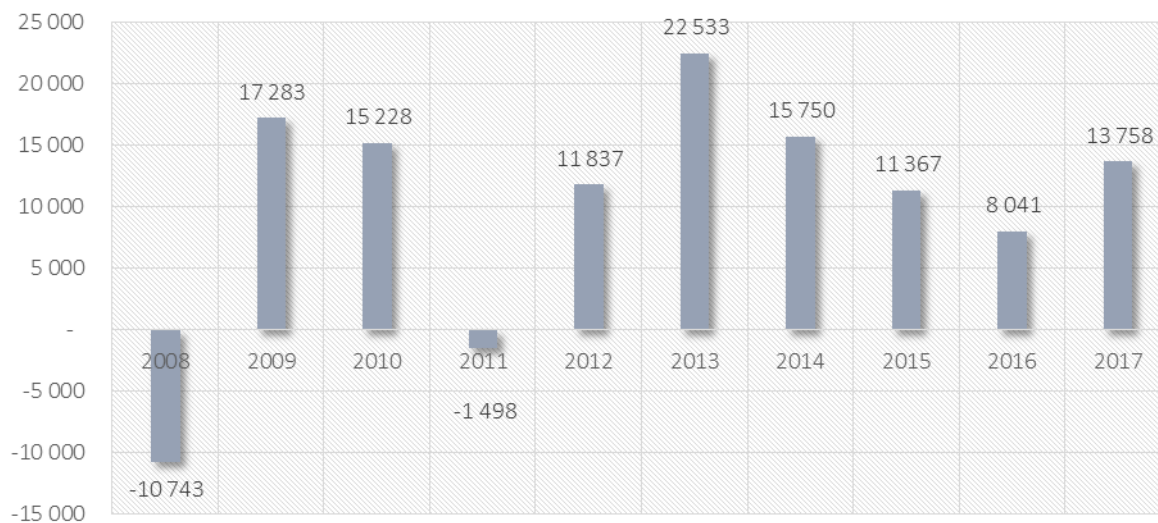
Finansielle inntekter består hovedsakelig av avkastning fra finansplasseringer. Resultatet for 2017 er vesentlig bedre enn i 2016. Det påpekes imidlertid at avkastning knyttet til langsiktig finansiell aktiva vil kunne svinge betydelig fra år til år, og at det er viktig at kommunen ikke tar større finansiell risiko enn den har finansielle muskler til å bære. Viktigheten av å opprettholde bufferfond finans og at fondet holdes på en fornuftig størrelse sett i forhold til kommunens plasseringer påpekes i sammenhengen. Samlet avkastning i 2017 endte på vel 13,8 mill. kroner. Det var også i 2017 store svingninger fra måned til måned, som grafen nedenfor viser.

I 2017 ble gav kommunenes finansplasseringer en avkastning på 13,8 mill. kroner, en økning på 5,7 mill. kr fra 2016. Finansinntekter er budsjettert med 8,9 i finansinntekter, samt 3,3 mill. kr i tap i enkeltmåneder knyttet til de samme finansplasseringene, og må sees i en sammenheng. Netto finansavkastning var dermed budsjettert til 5,6 mill. kr, og gav i 2017 en merinntekt på 8,2 mill. kr i forhold til budsjett.

Årlig avkastning i perioden 2008-2017 vises i figuren nedenfor.

ÅRLIG AVKASTNING FINANSPLASSERING 2008-2017
TALL I 1000 KR

5.2.5 Finansielle utgifter

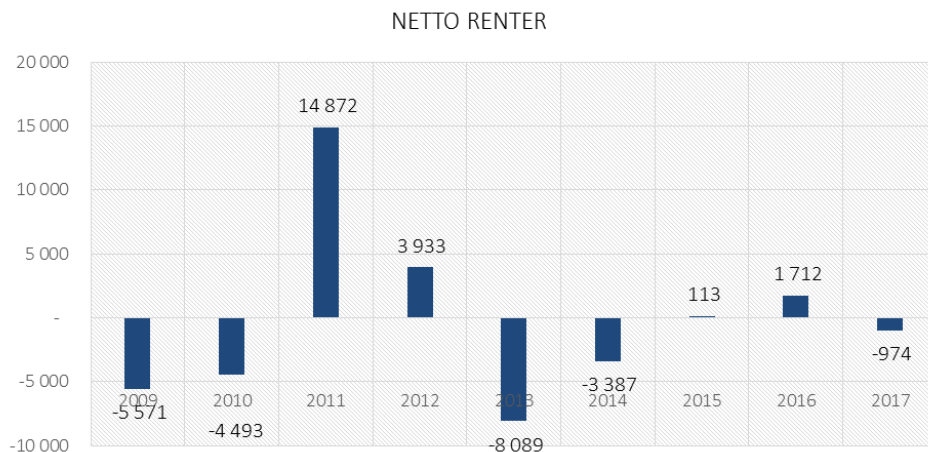
Gjeldsrenten har holdt seg lav gjennom hele 2017. Renteutgiftene på ordinær gjeld endte i 2017 på 19,3 mill. kroner. Dette er 1,4 mill. kroner lavere enn budsjettert.

Avdragsutgiftene var på 25,8 mill. kroner i 2017. Dette er ca. 3,0 mill. kroner under budsjettert nivå. I tillegg kommer avdragsutgifter som er ført i investeringsregnskapet på 5,5 mill. kr knyttet til videreutlån.

5.2.6 Netto renter

Netto renteutgifter uttrykker forholdet mellom renteutgifter og renteinntekter, og inkluderer avkastning på finansplasseringer. Dersom netto renteutgifter er et negativt tall innebærer det at inntektene er høyere enn utgiftene. Grafen nedenfor viser netto renter i perioden 2009-2017.

I 2017 var renteutgiftene nær 1,0 mill. kroner lavere enn renteinntektene.

5.3 INVESTERINGSREGNSKAPET

Investeringer 2017 – i 1000 kr	Regnskap 2017	Reg.bud. 2017	Avvik
Oppfølging IKT-plan	7 168	4 100	-3 068
Tilskudd kirken	2 500	2 500	-
Egenkapitaltilskudd KLP	2 109	2 000	-109
Flerbrukshall Ekeberg skole	21	-	-21
Inventar skoler	299	300	1
Flerbrukshall Botne skole	2 092	1 600	-492
Hvitstein stadion oppgradering	671	1 000	329
Uteområde Ekeberg skole	2 276	2 300	24
Totalrehabilitering Kleiverud skole	125	1 000	875
Grunnerverv Botne flerbrukshall	19	-	-19
Lekeapparater Kleiverud barnehage	468	450	-18
Barnehage Gausetangen	30 672	30 000	-672
Grunnarbeid paviljong Knutseskogen	89	-	-89
Garasjer Roveveien 17	2 383	2 400	17
Velferdsteknologi	237	300	63
Boliger for funksjonshemmede	26 586	25 500	-1 086
Ombygging Holmestrand bo- og behandlingssenter	-	2 000	2 000
Småhus	41	-	-41
Utstyr sykehjem/boliger	1 290	1 300	10
IKOS - innkjøps datasystem	259	400	141
Investeringer VAR	28 867	30 000	1 133
Investeringer VAR - renseanlegg Holmestrands andel	119	10 000	9 881
Investering renseanlegg utenfor VAR - dekkes av Sande	9 259	20 000	10 741
Planbil	245	250	5
Sekkepost teknisk	5 800	5 000	-800
Trafikksikkerhet	-354	1 000	1 354
Båt Skjærgårdstjenesten	262	-	-262
Vei Sjøskogen – Kleivan	691	2 000	1 309
Heis i fjell - heisinnretning og heishus	5 710	5 500	-210
Nærskildgate 4 – Minde	342	500	158
Dr. Graaruds plass	9 074	9 000	-74
Gangvei Strandholmen	-	4 000	4 000
Refusjon Solsiden	-	3 900	3 900
Refusjon Solsiden	6 024	-	-6 024

Investeringer 2017 – i 1000 kr	Regnskap 2017	Reg.bud. 2017	Avvik
Traktor 2017	1 668	1 600	-68
Ny lastebil 4X4 2017	2 585	2 600	15
Opprustning av svømmehallen	4 174	3 000	-1 174
Turvei Sande	2 967	5 000	2 033
Merking av turer	-	120	120
Inventar nytt bibliotek	6 144	5 900	-244
Flygel Biorama	190	300	110
Sum	163 072	186 820	23 748

Det er et avvik på knapt 2 mill. kroner i denne oversikten sammenlignet med skjema 2B tidligere i rapporten. Dette skyldes at i denne oversikten er egenkapitaltilskudd KLP tatt med, men dette skal ikke være med i skjema 2B.

Totalt er det brukt 23,7 mill. kr mindre enn budsjettet beløp. Hovedårsaken til mindreforbruket er i stor grad knyttet til forsinkelse i prosessen med nye Holmestrand rensesanlegg. Byggearbeidene vil starte opp våren 2018, og det anbefales derfor at restmidlene overføres til 2018 for å være med på å finansiere prosjektet.

5.3.1 Større prosjekter i 2017

Oppfølging IKT-plan

Det var i 2017 et relativt stort merforbruk på IKT-investeringer i forhold til budsjett. Dette skyldes at det i fjor var høy aktivitet innenfor flere områder; IKT-satsingen på skole fortsetter, i tillegg til at det var en del utgifter til fiber, nett o.l., både internt i Holmestrand og i forbindelse med Hof. I tillegg førte kommunesammenslåingen til at det var behov for en del anbudskonkurranser knyttet til fagsystemer. Ikke alle disse utgiftene er dekket av engangsmidlene til sammenslåingen, da noen systemer uansett burde vært ute på anbud. Kommunesammenslåingen førte imidlertid til en opphoping av disse anbudene, som slår ut på IKT-investeringene i 2017.

Gaustangen barnehage

Byggingen av en ny barnehage på Gaustangen kom godt i gang i 2016. Barnehagen bygges som en fleksibel 4-avdelings barnehage, med mulighet for utvidelse med 2 avdelinger hvis behov. Backers barnehage legger ned sin virksomhet, og vil bli en del av den nye barnehagen. Barnehagen er tatt i bruk august 2017, og er i full drift.

Turvei til Sande

Jernbaneverket er ansvarlig for å ta bort eksisterende skinnegang og tilhørende materiell, samt utarbeide en sammenhengende turvei/sti med gruset dekke Holmestrand - Sande. Deler av prosjektet var ferdigstilt innen våren/sommer 2017.

Vestfold fylkeskommunes hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø, sak 67/14, bevilget midler til asfaltering i 2017. Siden Holmestrand kommune ikke rakk å avklare hvorvidt den aktuelle traseen skulle asfalteres i 2017 ønsker Holmestrand kommune å utsette eventuell asfaltering til 2018.

Det er lagt et topp dekke med knust asfalt helt fram til Sande og turstien ble lyssatt fra Holmestrand sentrum til Sjøskogen. Dette ble gjort høsten 2017.

Videre så vil Smørsteinstunnelen bli lyssatt og åpnet sommeren 2018 og det skal også bygges tre rasteplasser langs turveien i løpet av våren 2018. En like før Sjøskogen, en ved Smørsteinstunnelen og en ved Bogen.

Dr. Graarudsplass - uteområde

Hele plassen er steinlagt. På den nederste delen av plassen er det satt opp ett lekeområde og fontene. På den øverste delen av plassen er det benker og bord. Øverste og nederste del av plassen er atskilt med sittetribune. I tillegg er plassen universelt utformet med en HC rampe. Prosjektet ble ferdigstilt i mai 2017.

Vei Sjøskogen – Kleivan

Bystyret vedtok 14. juni 2017 å iverksette en anbudsprosess for vei Sjøskogen - Kleivan innenfor en kostnadsramme på kr 50 mil. eks mva. Prosjektet skulle utføres som en totalentreprise.

Administrasjonen har gått gjennom det materialet vedtaket bygger på, for å forsikre at kommunen kan gjennomføre en totalentreprise innen disse rammer. De juridiske forhold var en del av dette arbeidet og dette var klarlagt høsten 2017. Entreprisen går ut på anbud vår 2018.

Asfaltering 2017

Det ble bevilget 10 mill. kroner til reasfaltering av kommunale veier i 2017. Totalt er det asfaltert 23 km vei.

VA investering – Prosjektstatus 2016

Dunkebekken

Jobben med forprosjektet ble utført i 2016. Detaljprosjekteringen av Dunkebekken startet opp i 2017. Prosjektet har blitt gjennomgått og de første to områder legges ut på anbud april 2018.

Renseanlegget

Arbeid med samlokalisering av renseanlegg for Sande og Holmestrand ble videreført. Videre prosjektering som grunnlag for anbudskonkurranse for 3 separate konkurranser ble utført i 2017, prosjektet ferdigstilles årsskiftet 2018/2019 (nybygget), rehabiliteringsarbeid for eldre del ferdigstilles vår 2019.

Prosjekter 2017 (utvalg)

I 2017 var det totalt 22 prosjekter som ble utført. I tabellen under er det listet opp et utvalg med status.

Prosjektnavn	Status	Kommentarer
VA Godakerveien	Anleggsfase	Ferdig 2017
VA Roveveien - Rovedalen	Anleggsfase	Ferdig 2017
VA Rovedalen – Dam store basseng	Prosjektering/Anleggsfase	Ferdig 2017
Rehabilitering Dam store basseng	Prosjektering/Anleggsfase	Ferdig 2017
Weidemanns gate VA	Prosjektering	Ferdig 2018
Hvittingfossveien – Kommunelagert (vannforsyning)	Prosjektering/Anleggsfase	Ferdig 2018
H.strand renseanl., ombygg. til sekundærrensekrav	Prosjektering/Anleggsfase	Ferdig 2018/2019
Dunkebekken VA parsell A og B	Detaljprosjektering	Ferdig 2017
VA Dr. Graaruds plass	Prosjektering/Anleggsfase	Ferdig 2017

Sum investeringer VAR 2017: 28,866 mill. kroner utført, budsjettet var på 30 mill. kroner, mindre forbruket på 1,1 mill. kroner skyldes prosjekter som videreføres i 2018.

Sekkepost teknisk

Følgende prosjekter ble betalt fra sekkeposten:

Prosjekt	Beløp
Brannsikkerhet	1 875 725,00
Ny heis Gjøklep	808 295,00
Reguleringsplan Krana	51 219,00
Ekelundveien 1	1 638 940,00
Rove reservestrøm	1 425 498,00
Sum	5 799 676,00

6 RESULTATER PÅ PROGRAMOMRÅDENE

Programområder 2017	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Awik 2017	Awik 2016
<i>Administrasjon</i>				
Driftsutgifter	79 698	54 776	-24 923	-7 772
Driftsinntekter	-29 028	-5 031	23 997	8 764
Netto driftsutgifter	50 670	49 745	-926	990
<i>Skole</i>				
Driftsutgifter	140 862	124 789	-16 071	-10 549
Driftsinntekter	-33 910	-19 459	14 450	11 836
Netto driftsutgifter	106 951	105 329	-1 621	1 286
<i>Barnehage</i>				
Driftsutgifter	86 246	86 836	591	-206
Driftsinntekter	-13 854	-9 789	4 065	2 162
Netto driftsutgifter	71 624	76 272	4 649	1 003
<i>Helse, sosial og omsorg</i>				
Driftsutgifter	340 448	314 196	-26 252	-21 193
Driftsinntekter	-85 482	-62 997	22 485	22 953
Netto driftsutgifter	254 964	251 198	-3 767	1 759
<i>Teknisk</i>				
Driftsutgifter	159 820	147 761	-12 059	-13 723
Driftsinntekter	-107 356	-96 847	10 509	15 863
Netto driftsutgifter	52 463	50 914	-1 549	2 141
<i>Kultur</i>				
Driftsutgifter	14 837	14 949	112	-857
Driftsinntekter	-4 516	-4 292	224	906
Netto driftsutgifter	10 321	10 657	336	49
Netto driftsutgifter	546 993	544 115	-2 878	7 228

Øvrige kommentarer til de økonomiske resultatene kommer i de påfølgende kapitler.

7 ADMINISTRASJON

Programområdet består av rådmann og ledergruppe, samt virksomhetene Personal og utvikling og Økonomi, herunder blant annet servicetorg, IKT, dokumentcenter og oppfølging av folkevalgte.

Året 2017 har stått i kommunesammenslåingens navn, der det har vært fullt fokus på sammenslåingen med Hof kommune, samtidig som det skal sikres at Sande kommune er med hele veien. Administrasjonsområdet er kanskje det området som har hatt mest trykk; alle de store, tunge fagsystemene har vært ute på anbud, med alt det medfører å innføre nytt økonomi- og lønssystem, nytt saks- og arkivsystem, bytte av bankforbindelse, ny kontoplan m.m.

Medio september 2017 var det også oppstart av Jarlsberg IKT, hvor Hof og Holmestrand, i likhet med Tjøme, Nøtterøy, Re og Tønsberg overførte sine ansatte til et felles driftsselskap. Dette medførte også en del endringer og arbeid med nett og servere, som bidro til en litt kaotisk hverdag. Det meste av dette har i skrivende stund kommet på plass, og det ligger an til et mer rolig 2018 på i hvert fall dette området.

7.1 ØKONOMISKE RESULTATER ADMINISTRASJON

Administrasjon - tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik 2017	Avvik 2016
<i>Rådmann</i>				
Utgifter	41 004	19 851	-21 153	-6 934
Inntekter	-24 150	-2 310	21 839	7 843
Netto driftsutgifter	16 854	17 541	686	909
<i>Personal- og utviklingsavdelingen</i>				
Utgifter	20 226	18 683	-1 543	-838
Inntekter	-1 631	-835	797	556
Netto driftsutgifter	18 595	17 848	-746	-282
<i>Økonomiavdelingen</i>				
Utgifter	18 468	16 242	-2 227	0
Inntekter	-3 247	-1 886	1 361	365
Netto driftsutgifter	15 221	14 356	-866	365
<i>Sum Administrasjon</i>				
Utgifter	79 698	54 776	-24 923	-7 772
Inntekter	-29 028	-5 031	23 997	8 764
Netto driftsutgifter	50 670	49 745	-926	992

Merforbruket skyldes i stor grad økte lisensutgifter til fagsystemer.

8 SKOLER

Programområdet består av følgende virksomheter (antall per 31.12.2017):

SKOLE	KLASSER	ELEVER	ANTALL I SFO
Botne skole ¹	14	293	128
Ekeberg skole	14	359	152
Kleiverud skole	9	156	65
Gjøklep ungdomsskole	15	360	-

Voksenopplæringen ligger organisatorisk under Gjøklep ungdomsskole.

8.1 ØKONOMISKE RESULTATER SKOLER

Skoler - tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik 2017	Avvik 2016
Skoler felles				
Utgifter	13 785	9 480	-5 690	-1 030
Inntekter	-2 766	-900	1 865	1 269
Netto driftsutgifter	11 019	8 580	-3 825	239
Botne skole				
Utgifter	30 097	29 622	-474	-1 246
Inntekter	-8 038	-6 616	1 421	50
Netto driftsutgifter	22 059	23 006	947	-1 196
Ekeberg skole				
Utgifter	30 943	27 022	-3 921	-2 963
Inntekter	-9 023	-5 181	3 842	3 310
Netto driftsutgifter	21 920	21 841	-79	347
Gjøklep ungdomsskole og voksenoppl.				
Utgifter	45 303	40 882	-4 421	-5 322
Inntekter	-10 154	-4 272	5 883	6 125
Netto driftsutgifter	35 149	36 610	1 462	803
Kleiverud skole				
Utgifter	16 748	15 807	-941	73
Inntekter	-3 903	-2 489	1 413	1 082
Netto driftsutgifter	12 845	13 318	472	1 155
PPT				
Utgifter	3 985	3 361	-625	-61
Inntekter	-26	0	26	0
Netto driftsutgifter	3 959	3 361	-598	-61
Sum skoler				
Utgifter	140 861	124 789	-16 071	-10 549
Inntekter	-33 910	-19 459	14 450	11 836
Netto driftsutgifter	106 951	105 330	-1 621	1 287

¹ Inkludert velkomstklassen.

8.2 MÅL FOR PROGRAMOMRÅDET

1. Alle elever har god digital kompetanse, som ruster dem til å møte fremtidens krav til ferdigheter og gjør dem til bevisste digitale brukere.
2. Alle elever har solide språklige ferdigheter.
3. Alle elever har sosial kompetanse som gjør dem i stand til å medvirke positivt i egen og andres utvikling i samfunnet.

8.2.1 Måloppnåelse

Ansvarsområdet felles skole har et betydelig underskudd i 2017. Dette skyldes kraftig økte kostnader knyttet til elever som vi har måttet gi opplæringstilbud på alternative arenaer. Dagskostnaden er høy, og det samme gjelder skyssutgiftene. Behovet for slike tiltak er vanskelig å planlegge, og de skal så langt som mulig være av midlertidig karakter. Alternative læringsarenaer benyttes i de tilfeller hvor «alt annet» er prøvd og man etter sakkyndig uttalelse og helhetsvurdering kommer til at dette vil være det mest riktige tilbudet for elevene det gjelder.

I tillegg har utgifter knyttet til elever i andre kommuner og i friskoler økt. Antallet elever i friskoler ligger relativt jevnt fra år til år; ca. 90, men vi har hatt økte kostnader knyttet til spesialpedagogiske tiltak. Friskolene har begrensede muligheter til å organisere dette i grupper som ville vært mer kostnadseffektivt.

Som følge av digitaliseringen av Holmestrandsskolen, har det vært en god del engangskostnader knyttet til lisenser og programvare. Disse inngår ikke i investeringsmidlene og er følgelig utgiftsført som drift i 2017. Det samme gjelder en del årslisenser som det fremover må vurderes om skal utgiftsføres helt eller delvis på de enkelte skolene.

Skolene og programområdet som helhet har et betydelig bedre resultat, noe som blant annet skyldes at de nevnte utgiftene ikke er belastet de respektive skolene men håndtert på fellesansvar skole.

Digitalisering

I tråd med digitaliseringsstrategien for Holmestrandsskolen har nå alle elever i 1. – 3. trinn hver sin iPad og i 4. – 10. trinn hver sin bærbare PC. Lærere og assistenter har nødvendig og oppdatert utstyr, og det er elektroniske tavler i alle klasserom. Det er bestemt at alle elever på 4. og 8.trinn gjennomfører de nasjonale kartleggingsprøvene i digitale ferdigheter, slik at skolene kan bruke resultatene til videreutvikling av opplæringstilbudet.

Skolene har også arbeidet systematisk med kompetanseheving for ansatte, gjennom internskolering, ulike kurs, erfaringsdeling og praktisk utprøving med bistand av pedagogisk IKT-rådgiver. Det har vært satset på samarbeid med foreldregruppen om nettvett gjennom, «Bruk huet»-kampanjen som gir informasjon og veiledning til foresatte.

Språklige ferdigheter

Holmestrandsskolen ble i samarbeid med alle offentlige og private barnehager i Holmestrand, Vestfold fylkeskommune, Holmestrand videregående skole og Holmestrand Internasjonale Montessoriskole en del av Utdanningsdirektoratets språkkommunesatsing i 2017. Dette er et unikt samarbeid som har som mål å styrke barn og unges språklige ferdigheter og løfte antall gjennomført og bestått i videregående skole. Dette skal først og fremst skje gjennom økt kompetanse og bevissthet hos alle som arbeider med barn og unge i hele opplæringsløpet og på tvers av fag. Høsten 2016 ble prosjektet forankret politisk og i virksomhetene, og strategiplan ble utarbeidet og godkjent av UDIR. Selve prosjektet ble gjennomført i 2017, og nettressursen «Språkløyper» har vært, og vil være det mest sentrale kompetansehevingstiltaket. De ulike barnehager og skoler i kommunen har hatt sin lokale tilpasning til planen. Språksatsingen vil fortsette de neste årene, og internskolering og erfaringsdeling i virksomhetene danner grunnlaget for det fremtidige arbeidet. Nettverksarbeid vil likeledes bli videreført.

Våren 2018 ferdigstilles digital, helhetlig språkplan for et samlet opplæringsløp.

Sluttrapport oversendes Utdanningsdirektoratet i februar 2018.

Sosial kompetanse

I Holmestrandsskolen gjennomføres det ulike trivselsundersøkelser, og det er en rekke trivselstiltak på alderstrinnene. Alle skoler arbeider strukturert med å utvikle sosiale ferdigheter.

Resultatene av undersøkelsene er gjennomgående bra. Tabellen nedenfor viser resultater fra de årlige, sentrale elevundersøkelsene på 7. trinn. Det er marginale endringer fra fjoråret.

Snitt	Holmestrand kommune (14-15)	Holmestrand kommune (15-16)	Holmestrand kommune (16-17)	Holmestrand kommune (17-18)
1. Motivasjon og mestring				
1.1 Motivasjon	3,87	3,84	3,93	3,84
1.2 Innsats	4,15	4,18	4,16	4,13
1.3 Mestring	4,06	3,99	3,97	4,00
1.4 Faglig utfordring	4,29	4,14	4,18	4,27
1.5 Relevant opplæring	3,53	3,34	3,81	3,81
2. Arbeidsmiljø				
2.1 Trivsel	4,37	4,32	4,39	4,34
2.2 Trygt miljø	4,24	4,19	4,24	4,21
2.3 Mobbing på skolen (utgått)	4,86	4,80	-	
2.4 Krenkelser (utgått)	4,71	4,66	-	
2.5 Mobbing blant elever	-	-	4,75	4,70
2.6 Digital mobbing	-	-	4,88	4,87
2.7 Mobbing fra voksne	-	-	4,93	4,92
3. Klasseledelse				
3.1 Støtte fra lærerne	4,28	4,29	4,33	4,35
3.2 Arbeidsro	3,46	3,46	3,54	3,57

Snitt	Holmestrand kommune (14-15)	Holmestrand kommune (15-16)	Holmestrand kommune (16-17)	Holmestrand kommune (17-18)
3.3 Elevdemokrati og	3,77	3,66	3,68	3,72
3.4 Felles regler	4,21	4,17	4,14	4,16
3.5 Læringskultur	3,93	3,95	3,98	3,99
3.6 Praktisk opplæring	2,65	2,60	3,08	3,43
3.7 Variert opplæring	3,61	3,64	4,02	3,87
4. Vurdering				
4.1 Vurdering for læring	4,00	3,96	3,98	4,04
4.2 Egenvurdering	3,56	3,30	3,26	3,27
4.3 Vurdering for læring	3,83	3,72	3,71	3,75
5. Veiledning og rådgivning				
5.1 Skolehelsetjenesten	3,80	3,86	3,81	3,87
5.2 Rådgivning	3,86	3,77	3,56	3,66
6. Støtte hjemmefra				
6.1 Støtte hjemmefra	4,13	4,14	4,20	4,23

Barneskolene har videreført arbeidet med «Smart oppvekst» med fokus på positiv forsterking av karakteregenskaper hos elevene. Det arbeides systematisk med egenskapene for å bevisstgjøre elevene om egen atferd, konsekvenstenkning og for å fremme et godt psykososialt miljø. Alle skolene har programmer hvor elever er medvirkende i arbeidet med trivselsfremmende aktiviteter. Videre medvirker elevene i skolen gjennom deltagelse i råd og utvalg, og i egen og andres opplæring.

Andre forhold

Holmestrand kommune må fortsatt kjøpe tjenester fra andre kommuner og private for å kunne gi et riktig og tilpasset opplæringstilbud til en del elever med helt spesielle behov.

Høsten 2017 ble det bestilt en utredning av muligheter for å etablere en forsterket enhet for elever i den nye kommunen, fortrinnsvis inkludert Sande.

Gjennom innføringen av pedagogisk skolevandring (B. Freedman) vurderer skoleledelsen elevenes utbytte av undervisningen og faglige utvikling. Denne skolevurderingsmetoden er fortsatt i implementeringsfasen, og man har kommet ulikt i innføringen på skolene. Skolevandringen viser mye god praksis i klasserommene der lærerne har fokus på elevens mestring og positiv forventning til læring.

Resultatene på Nasjonale prøver er varierende, men noe bedre enn fjoråret. Generelt kan man si at de fortsatt er for svake i forhold til ønsket nivå. Resultatene vil bli nærmere analysert og presentert i detalj i tilstandsrapporten som fremlegges for politisk behandling i første møterunde etter sommerferien. Der vil også andre måltall bli presentert, blant annet standpunkt og eksamenskarakterer samt karleggingsresultater på småskoletrinnet.

Digitalisering av undervisningen, arbeid med språkløyper og intensiv satsing på grunnleggende ferdigheter forventes vi gi bedre resultater på sikt. Det satses dessuten omfattende på kompetanseheving i Holmestrandsskolen. Videreutdanning prioriteres så høyt som praktisk mulig og språkkommuneprosjektet bør gi ansatte på alle nivåer et betydelig faglig løft.

Det er igangsatt et arbeid for å se nærmere på behovene og mulighetene for å bygge ny Kleiverud skole. Saken planlegges utredet fram til august 2018, og går så til politisk behandling høsten 2018. Flerbrukshall ved Botne i samarbeid med Gullhaug Idrettslag er fortsatt på planleggingsstadiet.

8.3 UTFORDRINGER

8.3.1 Elever med spesielle behov

Innenfor dagens struktur og økonomi er det utfordrende å gi denne elevgruppen et godt nok tilbud. Skolene har fortsatt varierende forutsetninger for å møte denne utfordringen, både når det gjelder kompetanse, økonomi og fysiske rammer. Samtlige skoler har kjøpt eksterne tjenestetilbud til elever med helt spesielle behov. Dette gjelder både elever med store, sammensatte lærevansker og/eller funksjonsnedsettelse og elever som av relasjonelle årsaker ikke finner seg til rette i et ordinært skolemiljø.

Som nevnt vil vi utrede en forsterket enhet, men vi må også påregne at vi i de nærmeste årene i noen grad må benytte helt alternative arenaer som kommunen ikke kan etablere på permanent basis.

Denne utfordringen er todelt; faglig og økonomisk. Kostnadene øker, og det er vanskelig å finne dekning innenfor programområdets budsjett.

Språklige minoriteter i velkomstklassen har et utvidet behov for faglig tilrettelegging og sosial oppfølging. Denne gruppen elever har sammensatte behov, og driften av dette tilbudet går ut over dagens økonomiske rammer. Det er svært vanskelig å forutsi behovet fra år til år, og følgelig en utfordring å budsjettere korrekt.

8.3.2 Nye kompetansekrav

Til sammen er det 30 lærere som til nå har påbegynt eller fullført videreutdanning. I skoleåret 2018/19 videreføres satsningen, og anslagsvis 10 lærere vil da gjennomføre videreutdanning. Flere praktiske forhold begrenser hvor mange som kan delta årlig, men målet om at alle som må gjennomføre iht. kravene skal ha gjennomført i løpet av 10-årsperioden står ved lag.

Lokalt forankret kompetanseheving i form av sentralt finansiert etterutdanning iverksettes i 2018. Midler fordeles gjennom Fylkesmannen i Vestfold, og kommunene velger satsningsområder. For Holmestrand (inkludert Hof) vil tiltak knyttet til digitalisering av opplæringen bli prioritert.

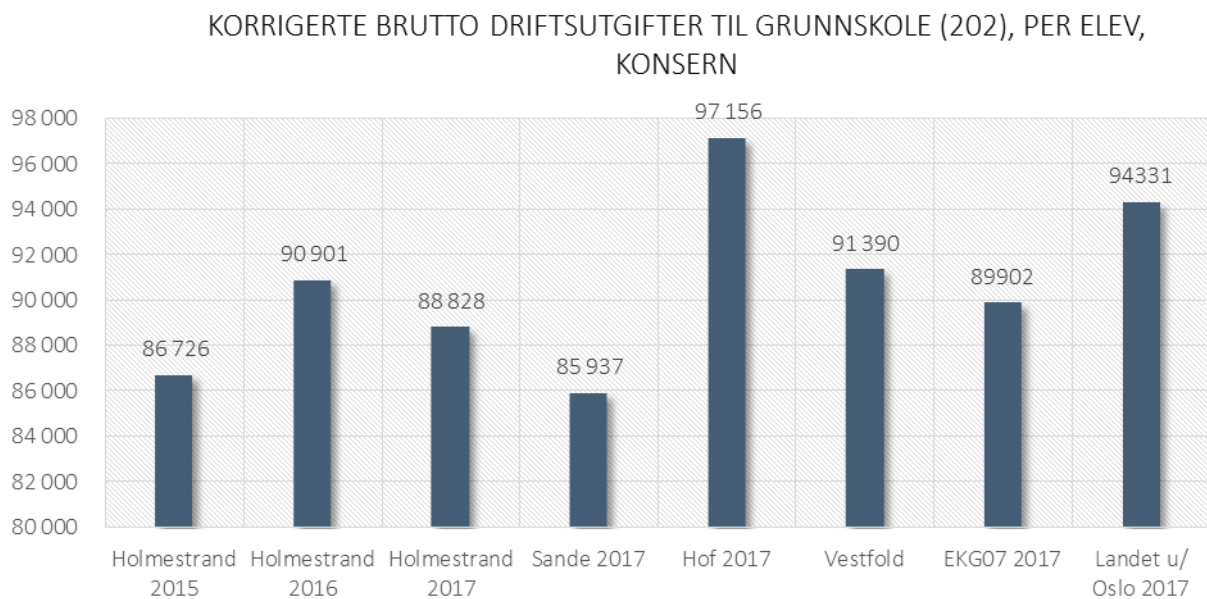
I perioden frem mot iverksetting av nye fagplaner i 2020, vil arbeidet med fagfornyng bli et sentralt innsatsområde for Holmestrandsskolen.

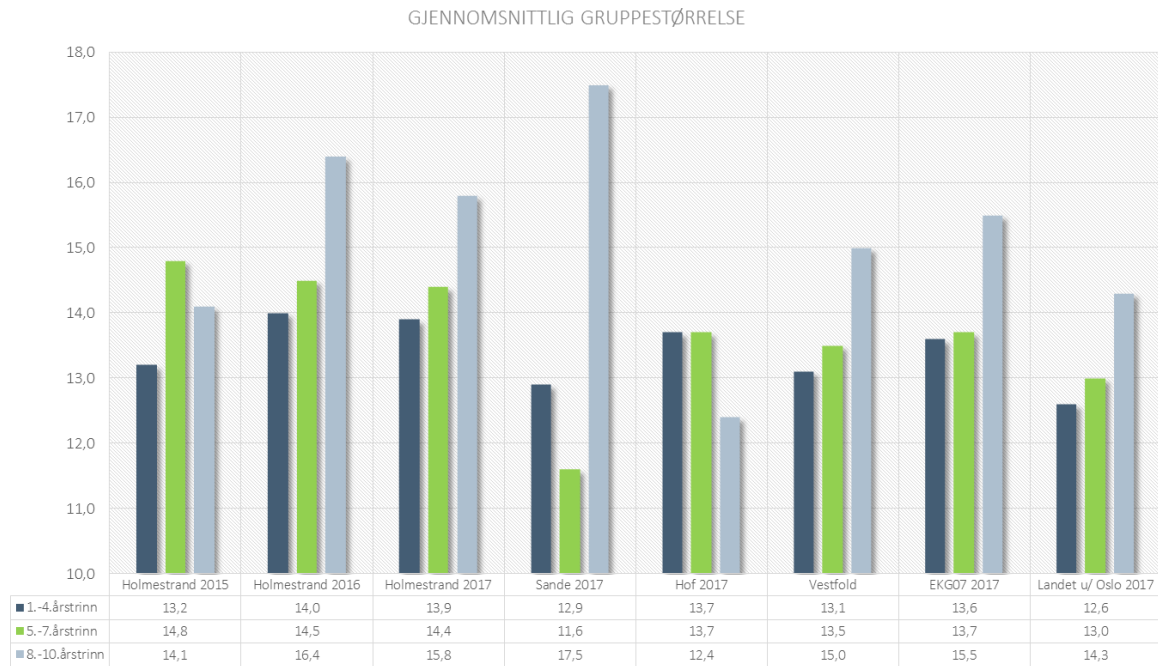
8.3.3 Norm for lærertetthet

Sent i 2017 vedtok Stortinget å innføre en norm for bemanning i grunnskolen. For 1. – 4. trinn skal det være en netto gruppestørrelse på maksimalt 16 per lærerårsverk. For øvrige trinn er normtallet satt til 21. I løpet av våren 2018 vil vi få en avklaring på hvordan dette skal møtes rent praktisk. Det er grunn til å anta at dette kan utløse et moderat økt lærerbehov i Holmestrandsskolen.

8.4 NØKKELTALL

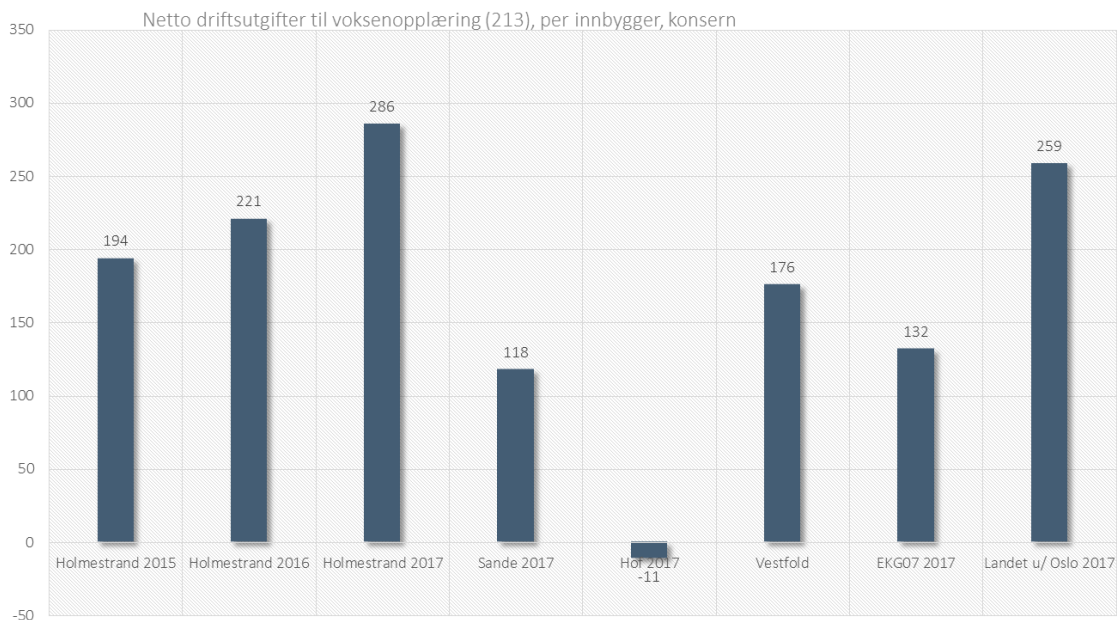
KOSTRA-tallene viser at Holmestrand en nedgang fra fjoråret, og ligger noe under landsgjennomsnittet for 2017. Kommunen ligger fortsatt på et høyere nivå enn Sande, mens Hof skiller seg ut ved å ha relativt høye utgifter til grunnskole per elev.

Holmestrand har noe høyere gruppestørrelse enn de andre gjennomsnittene. Når det gjelder 8.-10. trinn har Sande en høyere gruppestørrelse enn Holmestrand.

Når det gjelder netto driftsutgifter til voksenopplæring har Holmestrand ligget stabilt på et høyere nivå enn andre kommuner. Etter en noe lavere utgift i 2015, er utgiften i 2016 og 2017 igjen på vei oppover, og er høyere enn i alle de andre sammenligningskommunene.

9 BARNEHAGER

Programområdet omfatter:

- Drift av tre kommunale barnehager, fra 01.08.17 fire barnehager organisert i fire virksomheter.
- Tilsyn av 4 kommunale og 8 private barnehager.
- Forvaltning av kommunale driftstilskudd til private barnehager
- Tildeling av øremerkede språkmidler til minoritetsspråklige førskolebarn
- Saksbehandling av spesialpedagogisk hjelp til barn i førskolealder

Barnehage	Antall barn	Barn under 3 år	Barn over 3 år
Knutseskogen	77	29	48
Kleiverud	90	30	60
Gullhaug	66	24	42
Gausetangen	56	21	35
Samlet antall i kommunale barnehager	289	104	185
Antall barn i private barnehager	271	90	181
Samlet antall i kommunale og private barnehager	560	194	366

9.1 ØKONOMISKE RESULTATER BARNEHAGER

Barnehager - tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Awik 2017	Awik 2016
<i>Gausetangen barnehage</i>				
Utgifter	3 891	3 975	84	0
Inntekter	-768	-776	-8	0
Netto driftsutgifter	3 124	3 200	76	0
<i>Knutseskogen barnehage</i>				
Utgifter	10 576	10 343	-232	724
Inntekter	-2 509	-2 333	176	-624
Netto driftsutgifter	8 067	8 010	-56	100
<i>Gullhaug barnehage</i>				
Utgifter	10 143	9 481	-662	-497
Inntekter	-3 666	-2 398	1 268	774
Netto driftsutgifter	6 477	7 083	606	277
<i>Kleiverud barnehage</i>				
Utgifter	13 583	13 888	305	344
Inntekter	-4 276	-3 595	681	-38
Netto driftsutgifter	9 307	10 293	986	306
<i>Barnehage felles</i>				
Utgifter	48 053	49 149	1 097	-777
Inntekter	-3 403	-1 463	1 940	1 097
Netto driftsutgifter	44 650	47 686	3 037	320
<i>Sum barnehager</i>				
Utgifter	86 246	86 836	592	-206
Inntekter	-14 622	-10 565	4 057	1 209

Netto driftsutgifter	71 624	76 271	4 649	1 003
----------------------	--------	--------	-------	-------

9.2 MÅL FOR PROGRAMOMRÅDET

Samfunn	Brukere	Medarbeider	Økonomi
Holmestrand kommune har nok plasser til å møte forventet befolkningsvekst	Virksomhet barnehage leverer tjenester med høy faglig kvalitet	Virksomhet barnehage har stolte, lojale og faglig kompetente medarbeidere.	Tjenesteproduksjonen i virksomhet barnehage er innovativ, kostnadseffektiv og fremtidsrettet.
Virksomhet barnehage har gode strategier for informasjon og kommunikasjon	Virksomhet barnehage skaper et godt lekemiljø som fremmer språk, gode sosiale ferdigheter og motivasjon til videre læring.		

9.2.1 Måloppnåelse programområdet barnehager

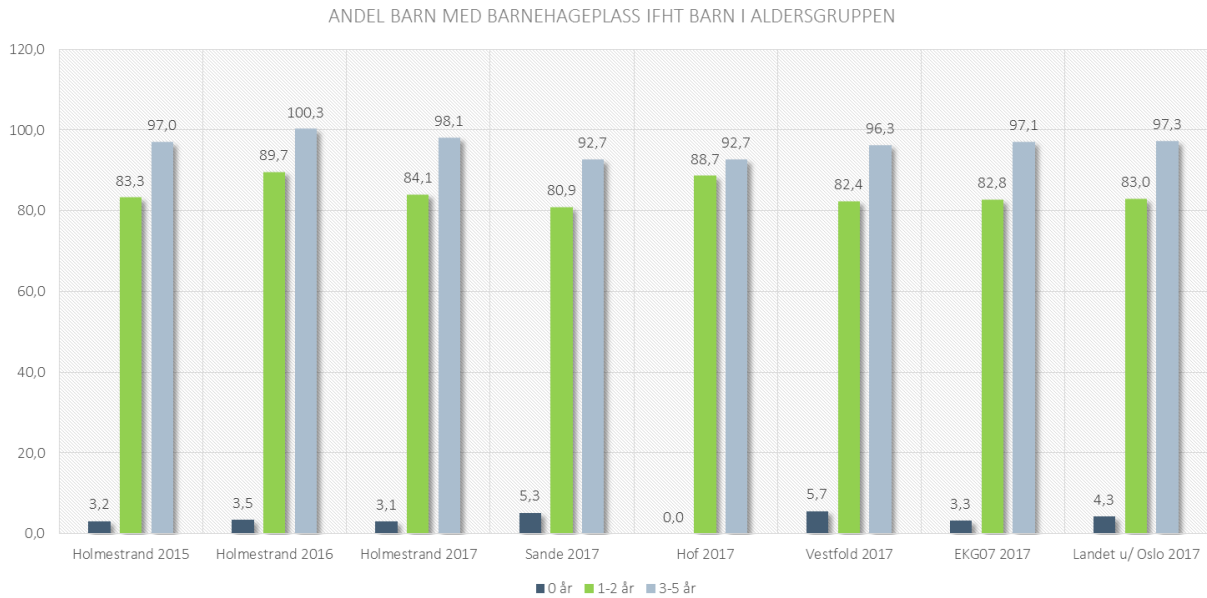
- Ved hovedopptaket i 2017 tilbød Holmestrand kommune plass til alle søkere med rett til plass (barn født før 01.12.16). I løpende opptak gjennom året har flere barn blitt tilbudt plass, både barn som har søkt etter hovedopptaket og barn som er født etter 31.11.16.
- Antall barn på venteliste pr. 15.12.17 var totalt 43. Disse får plass fortløpende når det blir ledige plasser.
- Barnehager som har minoritetsspråklige førskolebarn har etter søknad mottatt statlige øremerkede språkmidler. Minoritetsspråklige førskolebarn har deltatt i språkgrupper i barnehagene. Kommunen har mottatt øremerket språkmidler for til sammen 70 minoritetsspråklige barn.
- Det er gjennomført kompetanseheving hjemlet i Felles kompetansehevingsplan for kommunale og private barnehager i Holmestrand, der hovedtema har vært implementering av ny rammeplan med fokus på språk, lek, digitale verktøy, SMART oppvekst, barn som bekymrer og pedagogisk ledelse.
- Læringsmiljøet i barnehagene preges av en anerkjennende grunnholdning med fokus på styrker kombinert med trening på sosial kompetanse (SMART oppvekst). Barnehagemyndigheten har gjennom året fulgt opp barnehagene med veiledning og utviklingsarbeid. Det er gjennomført felles styremøter med kommunale og private barnehager med fokus på administrative og faglige saker.
- Språkkommune
Holmestrand kommune deltok i Kunnskapsdepartementets satsning, «Språkløyper» der hele læringsløpet fra barnehage til videregående skole deltok i prosjektet.

Strategiplanen «Sammen om språk» ble gjennomført med felles nettverkssamlinger for ledere og lærere/barnehagelærere i hele læringsløpet, og arbeid med språkløyper i den enkelte virksomhet. Ansatte melder om økt bevisstgjøring i å være «språklærer» i alle fag og i alle nivåer i utdanningsløpet. Nettverkene har skapt større innsikt i hverandres språkarbeid og økt fokuset på alle tre elementene i språkutvikling; lesing, skriving og muntlighet. Nettverkene har også deltatt i utarbeidelsen av «sammenomspråk.no», en digital språkplan for hele læringsløpet. Denne skal tre i kraft mars 2018. Målet er at barn i Holmestrand skal få bedre språk, lese- og skriveferdigheter og at vi skal skape gode overganger for barn i hele læringsløpet.

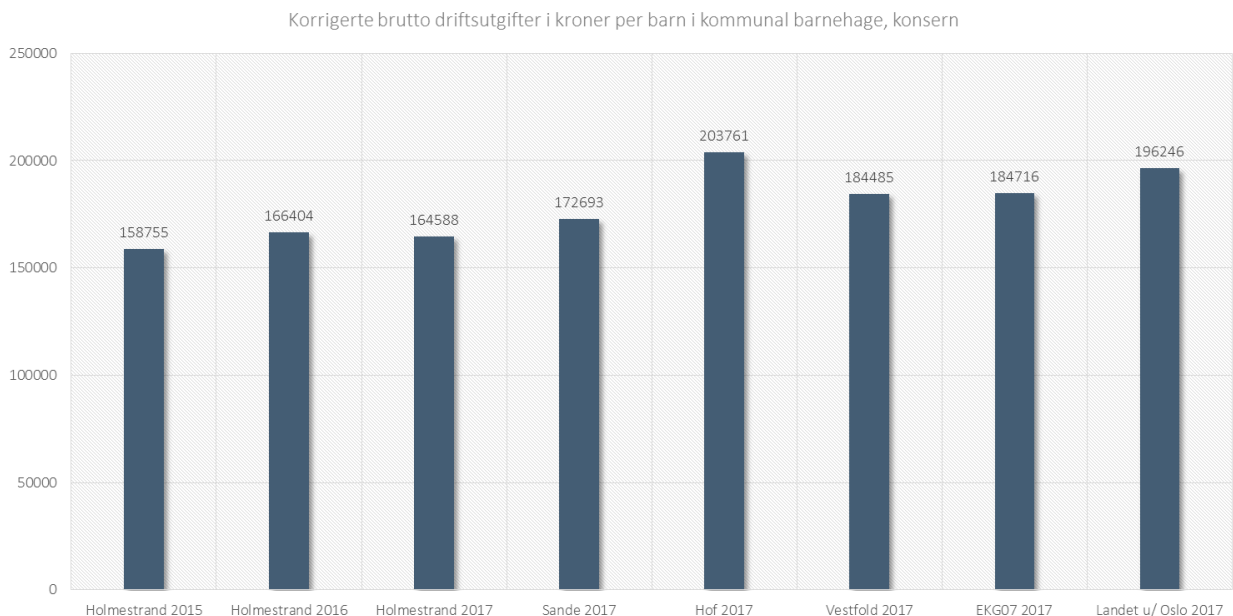
- Det er gjennomført språknettverk for ansatte som arbeider med minoritetsspråklige barn og barn med andre språklige utfordringer og veiledning av nyutdannede pedagogisk leder. Det er gjennomført felles personalmøter med tema: Kulturelt mangfold og Digital praksis.
- Fagleder bistår barnehagene i søknadsprosesser og gjennomføring av tiltak i Fylkesmannens regi lokalt i kommunen. Vi søkte og fikk kompetansemidler til lederutvikling for alle pedagogene i Hof, Holmestrand og Sande, som et kommunesammenslåings-tiltak. Avtale om tiltaket er gjort i 2017, men oppstarten er utsatt til januar 2018.
- Det er gitt spesialpedagogisk hjelp til barn som etter barnehageloven § 19a har rett til slik hjelp. Spesialpedagogisk hjelp er gitt i til sammen 10 barnehager, 4 kommunale og 6 ikke- kommunale barnehager. Behovet for spesialpedagogisk hjelp i barnehage er økende. Det er ansatt en spesialpedagog i hver kommunal barnehage for å kunne tilrettelegge for at barn, der det er hensiktsmessig, får spesialpedagogisk hjelp i kommunal barnehage. Dette bidrar til effektivisering av tilbudet og redusert bruk av spesialpedagogens tid til forflytning mellom barnehagene. På tross av dette viser innværende års regnskap et merforbruk for å innfri barns rett til spesialpedagogisk hjelp. Å redusere antall barnehager som tilbyr spesialpedagogisk hjelp er langsiktig og krevende. Foreldre i samarbeid med PPT og andre faginstanser er viktige bidragsytere i prosessen.
- Barnehagene har deltatt i jevnlig kontaktmøter med PPT og i tverrfaglig arbeid i SAMBUH (Samordnende tjenester for barn og unge i Holmestrand).
- Barnehagene har samarbeidet med helsestasjonen om 4-årsundersøkelsen.
- Barnehagene samarbeider med skolene om overgangen fra barnehage til skole.
- Det har blitt gjennomført tilsyn i kommunale og ikke- kommunale barnehager jf. vedtatt tilsynsplan for 2015 til 2017 (Sak 37/15 i OPOM).

9.3 NØKKELTALL

Holmestrand ligger noe høyere på dekningsgrader innenfor barnehageområdet enn de andre kommunegjennomsnittene. Alle med rett til plass får plass ved hovedopptak.

Grafen nedenfor viser korrigerte brutto driftsutgifter per barn i kommunal barnehage. Holmestrand hadde en reduksjon i utgift per barn i 2015 i kommunale barnehager, som skyldes at kapasiteten ble utnyttet bedre enn tidligere år. Til tross for en økning i etterkant, ligger Holmestrand fortsatt til dels betydelig lavere enn i de andre kommunene.

9.4 BARNEHAGENE

9.4.1 Kleiverud barnehage

Kleiverud barnehage hadde vår 2017 to utvidede avdelinger, en på småbarn og en på store barn. Da var det 94 barn fordelt på 6 avdelinger.

I siste halvdel av 2017 var en avdeling utvidet og det var 90 barn i barnehagen.

Kleiverud barnehage har samarbeidet med Høyskolen i Sørøst-Norge som partnerbarnehage. I tillegg har vi samarbeidet med ungdomsskole og videregående skole om praksisplasser og lærlingplass.

Kleiverud barnehage har et mindreforbruk på 0,95 mill. kroner grunnet lavere lønnskostnader knyttet til permisjon. Kleiverud barnehage hadde i tillegg budsjett til utvida avdeling også etter sommer 2017 med et årsverk knyttet til dette.

9.4.2 Gullhaug barnehage

Gullhaug barnehage driftes med to avdelinger i midlertidige lokaler (moduler), mens to avdelinger holder til i et gammelt og lite funksjonelt bygg. Etter forskrift om utforming og innretning av arbeidsplasser og arbeidslokaler (arbeidsplassforskriften) har byggene klare mangler. Personalet som jobber i det gamle bygget klager på vondt i hodet, dette på tross av inneklimatemåling som viser verdier innenfor krav.

På bakgrunn av endring i pedagognorm og venteliste til barnehagen var Miljørettet helsevern på befaring i september for å vurdere muligheter for utvidelse av småbarnsavdelingen nede. Dette for å styrke den faglige kompetansen på avdelingen. Men etter dagens krav i forskrift om miljørettet helsevern ble dette vurdert som uaktuelt.

Barnehagens tidligere utvidelser med midlertidige moduler og vekst på Botne skole skaper et stort press og utfordringer i forhold til ferdsel og atkomst. Trafikksikkerheten er ikke optimal. Uteområdet får tilsig av vann og vi opplever dreneringsutfordringer, noe som skaper sikkerhetsutfordringer. Uteområdet er blitt mindre fordi modulene opptar tidligere lekeareal.

Arbeidet med å bygge en ny fleksibel 6 avdelings kommunal barnehage avviker fra økonomiplan for 2017. Nytt barnehage bygg bør prioriteres snarest. Gullhaug barnehage har hatt fullt belegg. Totalt mindreforbruk på ca. 0,60 mill. kroner. Dette er hovedsak vakanse i faste stillinger og høyere refusjonsbeløp enn antatt.

9.4.3 Knutseskogen barnehage

Knutseskogen barnehage har driftet hele 2017 i midlertidige paviljonger, alle de fire avdelingene har vært utvidet. Lokalene fungerer greit, men det er ikke samme kvalitet som i permanente bygg. Det er ingen mulighet for å utvide antall barnehageplasser i nåværende lokaler, selv om det hadde vært ønskelig med tanke på et økende antall søkere i Ekeberg skoles opptaksområde. Utelekeområdet er oppgradert, men det mangler noen lekeapparater på utelekeplassen og det er behov for oppgradering av leker og møbler inne, noe foreldreundersøkelsen understøtter.

9.4.4 Gausetangen barnehage

Gausetangen barnehage åpnet 02.08.17 og hadde halvårsdrift frem til 31.12.17. Barnehagen er ny og har et funksjonelt og tilrettelagt barnehagebygg, med tilhørende ny utelekeplass. Første halvår i drift har 56 barn vært fordelt på 4 ordinære avdelinger. Avdelingene har mulighet for utvidelse i forhold til antall barn, og barnehagen kan ved behov utvides til 6 avdelinger. Gjennom det første halvåret har vi arbeidet mye med å få de praktiske tingene, ulike systemer og rutiner på plass. Gausetangen barnehage leverer et regnskap for 2017 i balanse

Merknad

De kommunale barnehagene gjennomførte brukerundersøkelser i 2017. Mål og resultater fra brukerundersøkelsene vil inngå i årsrapport for 2018.

10 HELSE, SOSIAL OG OMSORG

10.1 ØKONOMISKE RESULTATER HELSE, SOSIAL OG OMSORG

Helse, sosial og omsorg - tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik 2017	Avvik 2016
<i>HSO felles</i>				
Utgifter	9 474	6 155	-3 319	499
Inntekter	-2 784	-1 040	1 744	2 779
Netto driftsutgifter	6 690	5 115	-1 575	3 278
<i>NAV</i>				
Utgifter	39 111	36 430	-2 680	-4 222
Inntekter	-6 726	-2 471	4 255	4 211
Netto driftsutgifter	32 385	33 959	1 575	-11
<i>Hjemmebasert omsorg</i>				
Utgifter	94 529	85 007	-9 521	-9 051
Inntekter	-19 623	-14 155	5 468	5 870
Netto driftsutgifter	74 906	70 852	-4 053	-3 181
<i>Bo- og aktivitetstilbud funksjonshemmede</i>				
Utgifter	72 705	71 620	-1 086	-1 887
Inntekter	-18 493	-15 632	2 861	1 230
Netto driftsutgifter	54 212	55 988	1 775	-657
<i>Helse og oppvekst</i>				
Utgifter	66 031	59 688	-6 344	-2 858
Inntekter	-20 476	-17 108	3 368	6 134
Netto driftsutgifter	45 555	42 580	-2 976	3 276
<i>Holmestrand bo- og behandlingssenter</i>				
Utgifter	58 598	55 296	-3 302	-3 674
Inntekter	-17 380	-12 591	4 789	2 729
Netto driftsutgifter	41 218	42 705	1 487	-945
<i>Sum HSO</i>				
Utgifter	340 448	314 196	-26 252	-21 193
Inntekter	-85 482	-62 997	22 485	22 953
Netto driftsutgifter	254 966	251 199	-3 767	1 760

Det er relativt store avvik på flere av virksomhetene innenfor HSO. Totalt sett ble det i 2.tertial rapport meldt inn et mulig merforbruk for hele programområdet på ca. 7 mill. Dette er ved årets slutt nesten halvert. Merforbruket for Helse, sosial og omsorg (nå Helse og velferd) ble på ca. 3,8 mill. kr – dvs. ca. på 1,5 %.

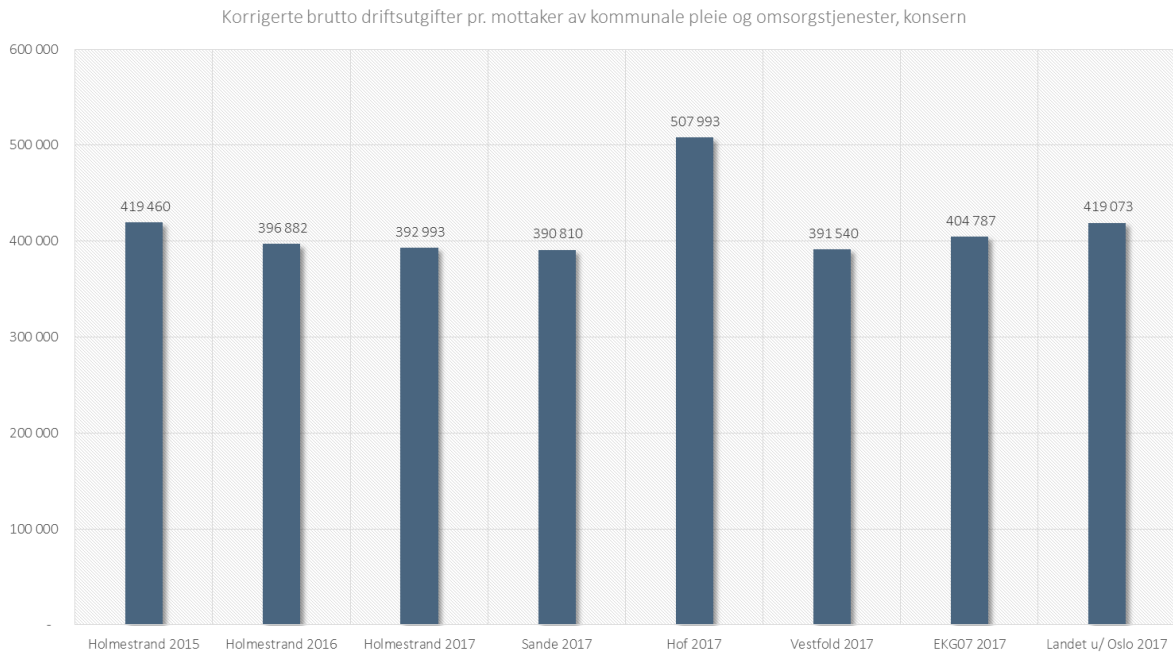
- **Helse og oppvekst.** Det har over år vært jevnt høy aktivitet i barneverntjenesten. Det er primært plasseringer i statlige institusjoner og nødvendig oppfølging rundt disse utover høsten, som er utslagsgivende på negativt årsresultat for 2017.
- **Hjemmebasert omsorg.** Hjemmesykepleien har hatt et merforbruk i år, som skyldes økt antall pasienter. Oppdragsmengde i hjemmesykepleien og tjenesten er fortsatt under stort press. Psykisk helse og avhengighet hadde også et merforbruk på i år, dette skyldes i hovedsak kjøp av eksterne plasser.
- **Bo- og aktivitetstilbud til funksjonshemmede.** Virksomheten har samlet sett et positivt resultat for 2017. Dette skyldes økte inntekter som i hovedsak relaterer seg til økt refusjon av sykelønn samt inntekter knyttet til ressurskrevende tjenester.
- **Holmestrand bo og behandlingssenter:** Vi har et mindreforbruk til våre 57 pasienter, men kjøper en ekstra plass slik at det totalt sett med 58 plasser blir et merforbruk. Det er en stor utfordring å ivareta pasienter med langtkommen demens og adferdsforstyrrelser på eksisterende demensavdelinger.
- **NAV** fikk et mindreforbruk i 2017. Dette skyldes i hovedsak litt mindre bruk av lønnsmidler.

10.2 MÅL FOR PROGRAMOMRÅDET

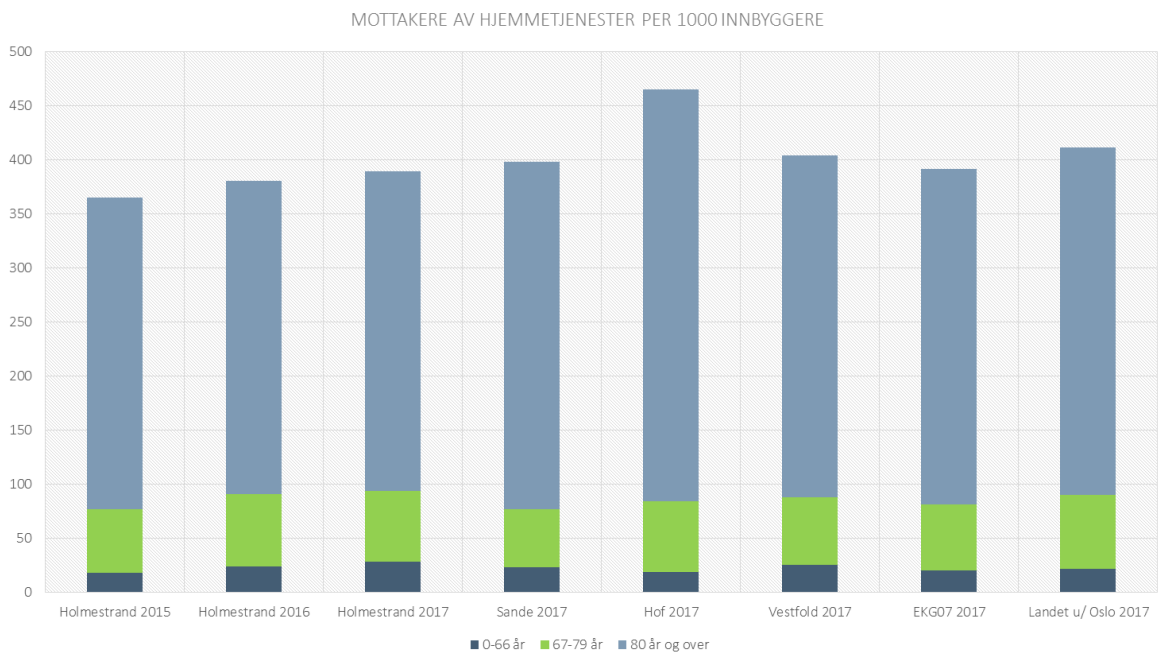
- Holmestrand kommune bidrar til helsefremmende aktivitet.
- Holmestrand kommune har tjenester med fokus på forebygging og tidlig innsats
- Holmestrand kommune bidrar til at brukere medvirker og opplever mestring
- Holmestrand kommune beholder og rekrutterer kompetente medarbeidere.
- Holmestrand kommune gjør beviste prioriteringer og har god økonomi styring.

10.3 NØKKELTALL

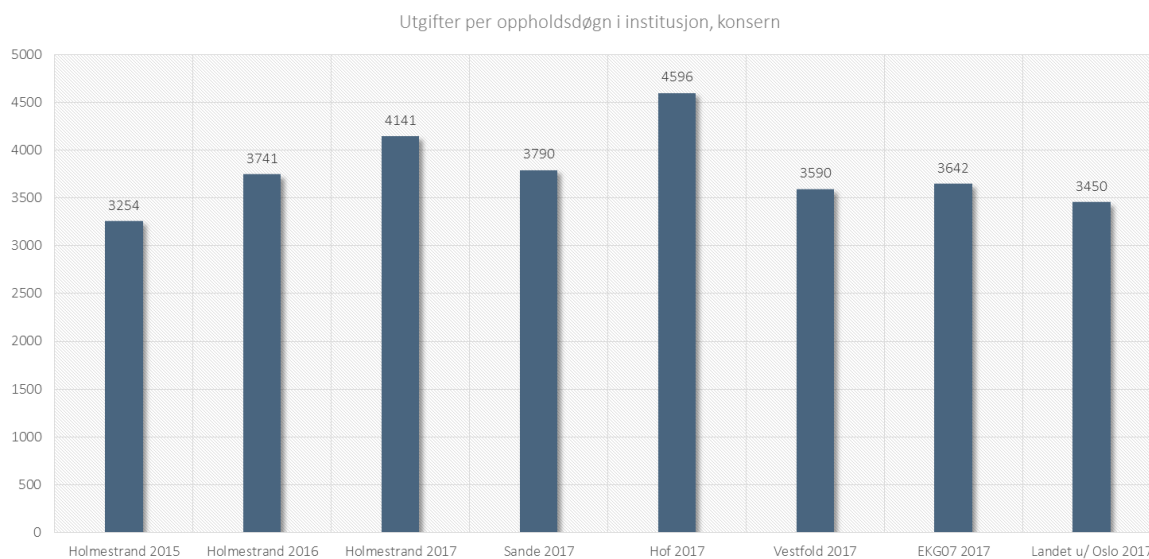
Holmestrand har de siste årene hatt en nedgang i utgifter per mottaker av kommunale pleie og omsorgstjenester og ligger nærmere snittet i både Vestfold og Sande enn tidligere år. Hof skiller seg ut ved å ha høye utgifter per mottaker.

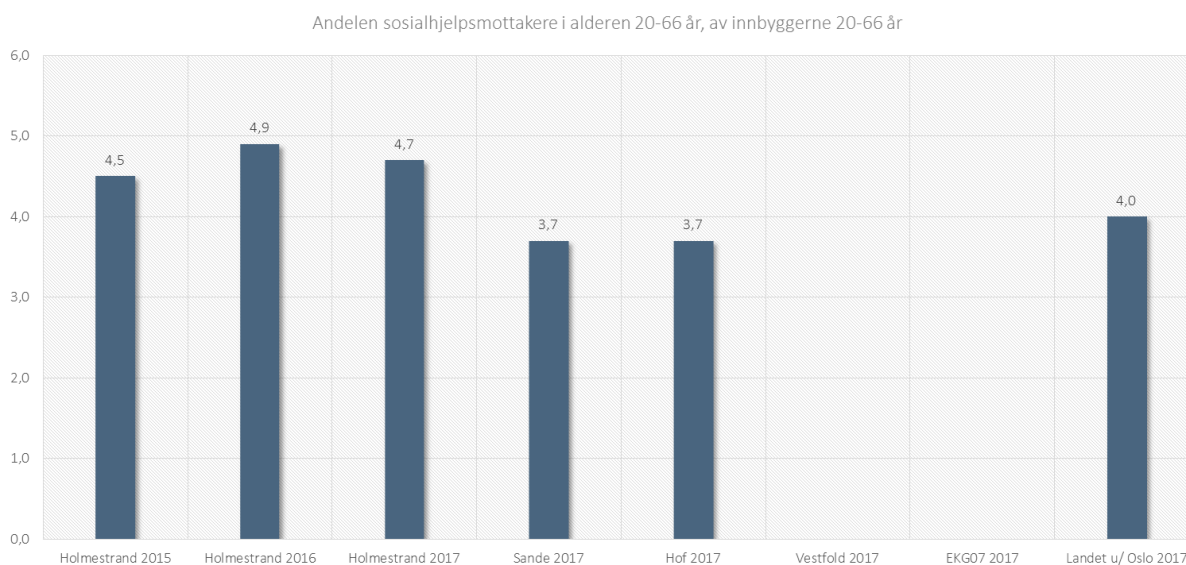
Holmestrand har hatt en økning i antall mottakere av hjemmetjenester i alle aldersgruppene, men ligger fremdeles totalt sett lavere enn de andre kommunene i sammenligningen.

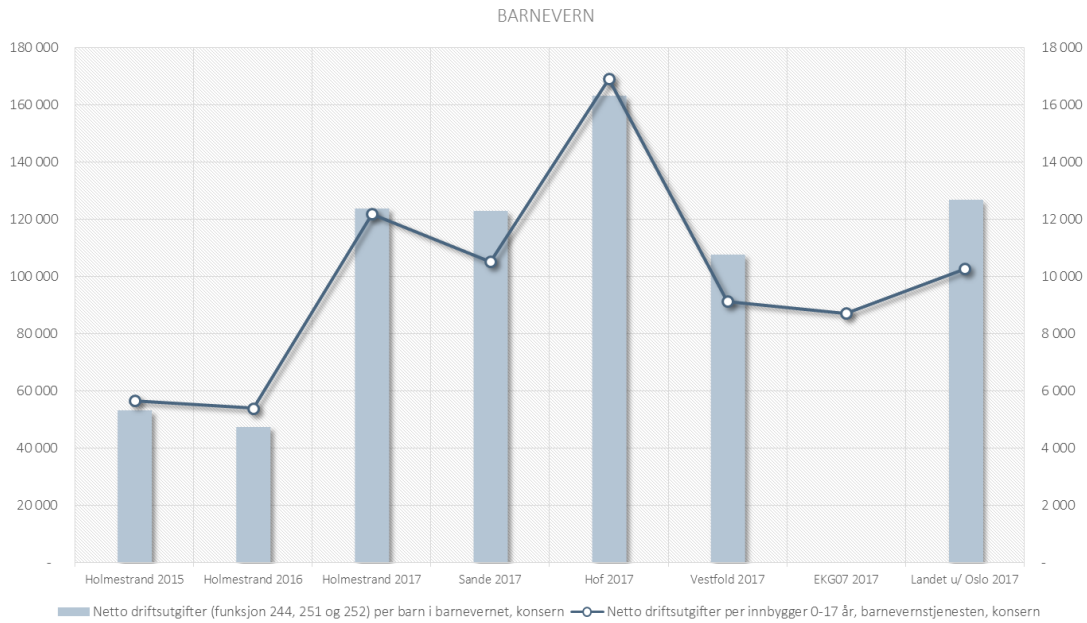
Når det gjelder utgifter per oppholdsdøgn i institusjon, har det for Holmestrand sin del vært en markant økning de siste årene. Holmestrand ligger nå høyere enn alle de andre kommunene i sammenligningen, med unntak av Hof, som ligger betydelig høyere.

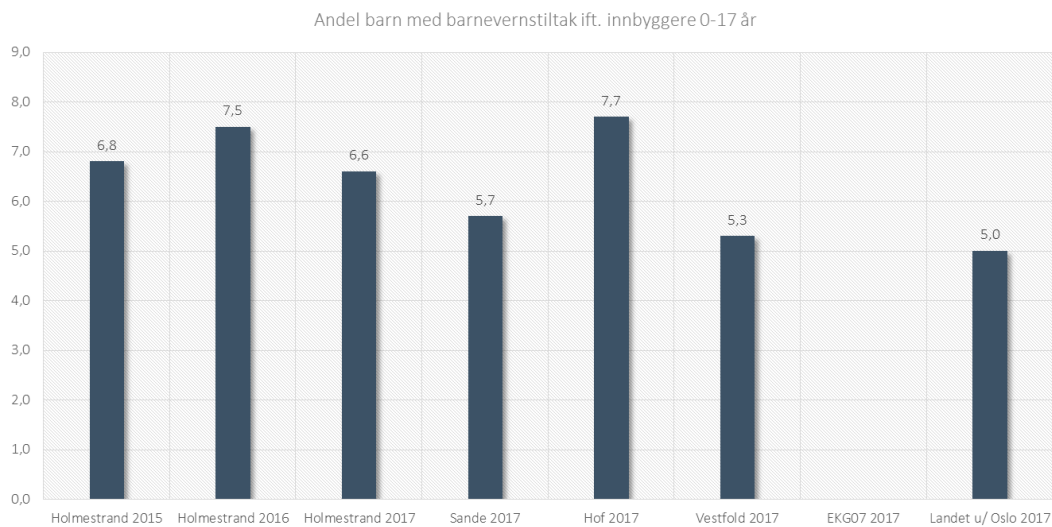
Det har de siste årene vært en markant økning i andelen sosialhjelpsmottakere, og Holmestrand ligger vesentlig høyere enn i sammenligningskommunene. I 2017 har man igjen sett en liten nedgang. Det finnes p.t. ikke tall for kommunegruppen og Vestfold.

Holmestrand kommune har over flere år lagt med lave netto driftsutgifter per barn i barnevernet sett i forhold til sammenligningskommuner. I 2017 ser vi av grafen nedenfor at kostnadene har økt. Tidligere år er inntekter tilknyttet mindreårige flyktninger feilført på funksjon 252. Dette er rettet fra og med 2017, og gir utslag i forhold til økning i netto driftsutgifter.

Andel barn med tiltak i forhold til innbyggere i aldersgruppen 0-17 år har samtidig hatt en nedgang i 2017.

Barn som er plassert=barn som bor utenfor sin opprinnelige familie, og barn som ikke er plassert=barn som bor i sin opprinnelige familie.

10.4 INSTITUSJONSTJENESTER

Holmestrand bo- og behandlingssenter har 57 plasser og er inndelt i fire avdelinger:

1. Avdeling A har 20 plasser langtid, korttid/rehabilitering.
2. Avdeling B har 11 plasser skjermet enhet langtid.
3. Avdeling C har 11 plasser lettere demens langtid.
4. Avdeling D har 15 plasser langtid

Bo- og behandlingssenteret har også kjøkken, vaskeri og dagsenter for hjemmeboende demente.

Samhandlingsreformen gir kommunen fortsatt utfordringer i forhold til komplekse pasientforløp. Det er behov for å øke og vedlikeholde kompetanse. Bo- og behandlingssenteret har hatt fokus på kompetanseheving for alle faggrupper i 2017. Fagfokuset har hatt en positiv innvirkning på omdømme og rekruttering av fagpersoner, så vi har i 2017 ikke hatt problemer med rekruttering. Virksomheten har også startet opp et samarbeid med Fønix AS. 19 assistenter i kommunen vil da bli utdannet til helsefagarbeidere. Sju av assistentene jobber i dag på bo- og behandlingssenteret.

Pasientsikkerhetsprogrammet er tatt i bruk, og flere ansatte er med i læringsnettverk. Det nasjonale pasientsikkerhetsprogrammet skal bidra til å redusere pasientskader og øke pasientsikkerheten i Norge. Pasientsikkerhetsprogrammet tilbyr konkrete tiltak for utvalgte innsatsområder, for eksempel på forebygging av fall, trykksår, riktig legemiddelbruk og ernæring i sykehjem. Programmet bidrar til systematiske registrering med påfølgende systematisk innsats og iverksetting av tiltak der det er nødvendig. Ny kommentar BAL: En del av Pasientsikkerhetskampanjen til Helsedirektoratet "Tidlig oppdagelse av forverret tilstand" har hatt stort fokus i 2017. Alle ansatte har fått tilbud om undervisning. Praksis er endret og NEWS målinger er satt i system. En ressursgruppe på sykehjemmet har ledet arbeidet i Vestfold med implementering av denne delen av pasientsikkerhet.

På skjermet enhet for personer med langtkommen demensutvikling, ser vi en stor utfordring med hensyn til å ivareta pasienter og ansatte på en trygg og forsvarlig måte.

Brukermedvirkning har også et sterkt fokus. Det tilstrebes å behandle pasientene som en likeverdig partner. «Ingen beslutninger om meg uten meg».

I tillegg er bruk av velferdsteknologi med på å heve kvaliteten på tjenestene som blir gitt, og det benyttes moderne varslingsteknologi for å fremme opplevelse av trygghet og lokaliseringsteknologi for å ivareta den enkeltes bevegelsesfrihet.

Det er et tett samarbeid med kjøkkenet om riktig ernæringsrik kost. Det har vært jobbet med måltidsendring, slik at middag ble fra 1. februar 2017 servert kl. 15.30. Dette har vært meget vellykket. Pasientene får nå fire gode måltider om dagen, med varm suppe midt på dagen. Aktiviteten på kjøkkenet er fortsatt stor og økende, og det ble i 2017 solgt 28 258 middager. Det

er over 1700 flere middager enn i 2016 til hjemmeboende. Vi ser på dette som et viktig bidrag til at flere kan bo hjemme lenger. Kjøkkenet har nå økt fagkompetansen for å imøtekomme dagens krav. I 2017 ble det tatt inn en ekstra lærling på kjøkkenet. Kjøkkenet driver en velfungerende kantine, til selvkost, til stor glede for personalet på Rove og andre som kommer innom.

Dagsenter for hjemmeboende demente har fem plasser med åpningstid fem dager pr uke. Dette tilbudet brukes av til sammen 10 personer. På senteret driver de med forskjellige aktiviteter som utflukter, baking, ulike typer håndarbeid, og har salg og utlodning av egne produkter. Dagsenteret har egen bil som også lånes ut til andre virksomheter i kommunen på kveld og helg.

10.5 BOTILBUD MED HELDØGNS BEMANNING

Holmestrand kommune har 46 boliger for eldre og 29 boliger for funksjonshemmede med heldøgns bemanning.

Botilbud for eldre

Beboere i omsorgsboligene har et mer sammensatt behov for helse- og omsorgstjenester enn tidligere. Det er fortsatt en økende tendens til at flere beboere med økt omsorgsbehov blir boende i omsorgsboligene og ikke ønsker å flytte på institusjon, eller at de blir boende fordi det ikke er ledige institusjonsplasser. Dette medfører økt behov for sykepleiekompetanse og praktisk bistand utover de tilgjengelige ressursene som er tillagt tjenesten i dag.

I omsorgsboligene er det innført digitalt alarmsystem. Det arbeides også med å få på plass lokaliseringsteknologi (GPS).

Botilbud for funksjonshemmede

Det har vært en vekst innenfor tjenesten som i hovedsak skyldes tjenester til barn og unge. Fra to av tjenestestedene gis nå også ambulerende tjenester. Ansatte er med i læringsnettverket Nytt Blikk som jobber mot å fremme en heltidskultur i helse – og omsorgssektoren. Ved flere tjenestesteder er langvakter etablert i helgene. Dette gir færre helgavløsere, større stillinger og økt stabilitet, som er positivt både for tjenestemottakerne og ansatte.

Botilbud funksjonshemmede	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Antall beboere – fra 5 - 4 tjenestesteder fom oktober 17	29	29	29	30	29	29
Ambulerende tjenester						3
Kjøp av plasser	3	3	4	3	3	3

Tjenestene gis som praktisk hjelp og/eller opplæring og /eller helsetjenester i hjemmet. De er basert på vedtak og individuell tilpassing. Brukermedvirkning sikres ved ansvarsgruppemøter samt god og jevnlig dialog med brukere og deres verger/pårørende. Hver tjenestemottaker har en tjenesteansvarlig og en primærkontakt. Tjenestestedene har ukentlige fag – og driftsmøter hvor

verneombud deltar og månedlige medbestemmelsesmøter med tillitsvalgt. Ansatte og tjenesteledere er beviste og aktive i forhold til avviksrapporing og avvikshåndtering.

Nytt bygg på Rove, Tunnelveien 44-48 med 8 leiligheter ble innflyttet 01.10.2017. Bygget eies av Holmestrand kommune. Samtidig ble Øvre Gausen og Fosskollen avviklet og deres personalgrupper samkjørt. 8 carporter ved Roveveien 17 ble tatt i bruk våren 2017. Oppgaven med utredning og planlegging av fremtidige botilbud til unge med nedsatt funksjonsevne er av kapasitets hensyn ikke iverksatt i 2017, men en arbeidsgruppe vil i 2018 se på behovet for boliger til flere brukergrupper.

Avlastning og botilbud for barn

Avlastning og botilbud for barn	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Privat avlastning	16	13	8	7	5	4
Skaugveien avlastning – barnebolig/Traneveien senter for barn og unge	4	4	3	4	7	8
Kjøp av tjenester	0	2	4	7	7	7

Holmestrand kommune har to barneboliger og to plasser for avlastning som benyttes til å gi seks brukere avlastning. Tilbudet flyttet i august fra Skaugveien i Re hvor lokaler ble leid av Våle boligstiftelse, til Fosskollen hvor lokaler nå leies fra Holmestrand boligstiftelse. Det ble foretatt en omfattende ombygging og tilpassing av lokalene før innflytting. Tjenestestedet heter nå Traneveien senter for barn og unge. Stedet har fortsatt å rekruttere flere fagpersoner og etablerer flere større stillinger, noe som har medført en mer stabil og forutsigbar drift.

10.6 AKTIVISERING OG ARBEID

Tjenester	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Svingen aktivitetssenter – 5 dager pr uke	8	8	7	12	13	18
Seniortilbud (dagtilbud) ved 7- tallet, 2 dager pr uke.	7	7	7	6	6	6
Støttekontakt	42	42	43	37	39	43
"Aktiv fritid for alle", 2 fritidsgrupper	4	4	4	9	11	9
Etter skoletid tilbud 5 dager pr uke	6	4	4	5	4	0
VTA- plasser. (tilskudd til/ kjøp av plasser - varig tilrettelagt arbeid)	25	25	25	26	26	26

Etterskoletid-tilbudet som ble driftet i lokaler ved Gjøklep ungdomsskole er flyttet til Traneveien senter for barn og unge. Tjenesten er hjemlet som avlastningstjeneste. Fritidsgruppene for ungdom/unge voksne benytter nå lokaler ved Krana. Det er ledig kapasitet i damegruppen.

Kjærsenteret

Senteret har videreført kafedrift og serverer middag daglig til beboere og besøkende. Forebyggende aktiviteter ved senteret er opprettholdt, og det drives utleie av lokaler både til møter og helsefremmende aktiviteter.

10.7 HJEMMEBASERTE TJENESTER

Hjemmebaserte tjenester omfatter blant annet tjenester som hjemmesykepleie, praktisk bistand, trygghetsalarmer, kreftkoordinator, psykisk helsetjeneste for voksne og brukerstyrt personlig assistent.

Kommunens pleie- og omsorgstjenester bidrar til at den enkelte i størst mulig grad skal greie seg selv i dagliglivet. Kommunen vurderer den enkeltes hjelpebehov med fokus på den enkeltes ressurs. Velferdsteknologi prioriteres på områder hvor det kan oppnås effektiviseringsgevinster som bidrar til å gjøre tjenestene mer robuste.

Tjenesten preges i dag i stor grad av at nye pasienter utskrives fra sykehuset (SIV) raskere og er dårligere som følge av kortere rekonvalesenstid.

Hjemmesykepleie

Hvem som gir hva og hvilken standard tjenestene skal ha, er sentrale forhold det er viktig å utarbeide en standard for. Rekrutteringen av god fagkompetanse har vært utfordrende for hjemmebaserte tjenester de siste årene, men i år har tjenesten fått mange kvalifiserte søkere til de ledige sykepleierstillingene som ble utlyst. Tilstrekkelig antall sykepleiere er helt sentralt for å møte de kommende utfordringene i tjenesten.

Et viktig ledd i å muliggjøre at eldre brukere kan bo hjemme så lenge som mulig, er dagtilbudene. En bedre integrering mellom dagtilbud og hjemmebasert omsorg, og en organisering slik at det også kan tas imot flere demente brukere, vil bli avgjørende for å mestre utfordringene med et økende antall demente i årene framover.

Omlegging fra analoge til digitale trygghetsalarmer med brannvarsling ble gjennomført i 2017

Tabellen viser utviklingen i hjemmesykepleien:

Gjennomsnitt hjemmesykepleie	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Antall pasienter	122	142	159	182	194	213	240
Antall oppdrag	2 854	3 391	4 582	5 224	5 945	7 525	8593
Antall timer levert	1 515	1 444	1 722	1 897	2 062	1925	2582
Antall årsverk	33,45	33,45	31,45	31,45	31,45	34,8	39,28

Praktisk bistand hadde i snitt 95 pasienter og 3,53 årsverk i 2017.

Hverdagsrehabilitering

De kommunale helse- og omsorgstjenestene har vært i kontinuerlig vekst i flere år. For å sikre gode tjenester i framtiden kreves nytenkning og innovasjon. Kommunen startet opp et prosjekt med hverdagsrehabilitering i 2015 som nå er i ordinær drift.

Gjennom en direkte tilgang til brukere som kommer fra sykehus/institusjon har kommunen i tillegg kommet tidlig i gang med intervensjon og behovet for hjemmesykepleie har følgelig uteblitt eller blitt minimert.

Tilbakemeldingene fra brukerne har vært positive og mange gir uttrykk for økt tro på egen evne i etterkant av gjennomført tiltak, samt økt evne til fysisk aktivitet og mestring i dagliglivet.»

Målet er å utvide målgruppen og implementere arbeidsmetoden i daglig drift innenfor flere av virksomhetene innenfor HSO.

I hverdagsrehabiliteringen er innsatsen tverrfaglig og består av ergoterapeut og fysioterapeut, samt hjelpepleiere med rehabiliteringskompetanse. Hverdagsrehabilitering er basert på en intensiv innsats i oppstarten, og gradvis avvikling etter som aktivitetsfunksjonen bedres.

Psykisk helsetjeneste for voksne

Psykisk helsetjeneste har i flere år lagt til rette for drift av brukerstyrt aktivitetssenter for pasienter med psykiske lidelser og rus lidelser på Krana. Det gis oppfølging og utlevering av medikamenter til brukere i Legemiddelassistert rehabilitering (LAR), ambuleringer tjenester i form av hjemmesykepleie psykisk helsetjenester, praktisk bistand og/eller opplæring. Det gjennomføres også en del oppsøkende arbeid, særlig knyttet opp mot rusmiljøet i Holmestrand.

Kommunen mottok i 2017 tilskudd på inntil 880 000,- kroner til styrking av rusarbeidet. Tilskuddet ble gitt til videreføring av et årsverk ruskonsulenttjeneste og en stillingsressurs som miljøterapeut / bo-oppfølger. Ruskonsulentstillingen som man mottar tilskudd til har hatt fokus på oppsøkende arbeid, råd og veiledning og praktisk bistand til de brukerne som ikke nyttiggjør seg de ordinære helse- og omsorgstjenestene. Dette har fungert bra. Man har kommet i kontakt med flere av brukerne i denne målgruppen og brukerne gir gode tilbakemeldinger på at tjenesten er mye ute i felten.

Kommunen jobber fortsatt med et kompetansetiltak innen psykisk helse og rusarbeid som man finansierer ved hjelp av tilskudd fra Helsedirektoratet. Tiltaket består av faglig veiledning og refleksjonsveiledning med alle ansatte med ekstern veileder.

Kommunen har mottatt et tilskudd på inntil 660 000,- kroner til oppfølging av brukere som skal bosettes i små kommunale boliger. Tilskuddet er gitt som tilbud til voksne med langvarig og sammensatt behov for tjenester innen psykisk helse og rus. Det er tilsatt en vernepleier i stillingen.

Kommunen avsluttet i 2015 et interkommunalt prosjekt som heter «Sammen om kvalitet». Kvalitets- og ressursstyring i rus- og psykisk helsearbeid. Målet med prosjektet var en gradvis kapasitetsvekst i rus- og psykisk helsetjeneste gjennom mer treffsikre tjenester av høyere kvalitet. Det ble utarbeidet en felles tjenestelinje i prosjektet som i dag er førende på hvordan det jobbes med brukerne. Dette har ført til at man i 2016 ble med som pilotavdeling i prosjektet «IKOS elektronisk tavle - Kvalitet og styring i kommunal helse og omsorgstjeneste». Dette er et offentlig forskning -og utviklingsprosjekt (OFU-prosjekt). Det er startet pilotering av IKOS i tjenesten høsten 2016 og man har i 2017 tatt kvalitetssystemet i bruk og implementert dette i drift.

Kommunen søkte og mottok 328 000,- i kommunalt innovasjonstilskudd til utvikling og implementering av tjenesteforløp i hjemmebaserte tjenester til personer med voldsrisiko. Prosjektet er påbegynt og fortsetter i 2018.

Det er også i 2017 registret og kartlagt alle brukere med vedtak i Brukerplan. Kommunen opplever stadig økning av brukere med behov for oppfølging blant personer med psykiske lidelser, ruslidelser og ikke minst dobbeltdiagnose pasienter, og det er påtagelig at kommunene har fått et økt ansvar for behandling og oppfølging for denne pasientgruppen. Samhandlingsreformen stiller store krav og utfordringer til virksomheten og mye ansvar og oppgaver blir nå overført fra sykehusetjenesten til kommunehelsetjenesten.

Det er fortsatt store utfordringer i forhold til midlertidige og permanente boliger til mennesker med rus og psykiske utfordringer. Det er ekstra utfordrende å kunne yte gode tjenester når tjenestemottakerne er uten fast bolig eller i midlertidig bolig i en annen kommune. I tråd med BSHP (Boligsosial handlingsplan), er flere boligprosjekter under arbeid.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Brukerstyrt personlig assistent (BPA) er en ordning som er særlig tilrettelagt for mennesker med omfattende funksjonsnedsettelse. I prinsippet omfatter ordningen de samme tjenestene som ordinære helse- og omsorgstjenester – som bistand til stell, pleie, måltider, fritidsaktiviteter og alle andre nødvendige hverdagslige gjøremål.

I 2017 var det sju brukere med BPA, hvorav en bruker er egen arbeidsgiver. De som i dag har BPA, har omfattende ordninger, som har medført økt administrasjonstid. Administrasjonstiden er satt til 25 pst men det brukes opp mot 40 pst. Dette skyldes utfordringer rundt turnuser, ferieplanlegging og generelt hvordan de tildelte timene kan benyttes, da regelverket ikke er tydelig nok rundt flere av disse forholdene.

I forhold til rettighetsfestingen har det ikke vært den økningen som ble forespeilet.

Statistikk	2014	2015	2016	2017
------------	------	------	------	------

Antall brukere	8	5	7	7
Antall årsverk	5.58	5,58	9.18	8.78

10.8 GOD OPPVEKST HOLMESTRAND

Organisering av tilbud til barn, unge og familier i «God oppvekst Holmestrand» er en suksess. Her er det etablert nær samhandling mellom barnehager, skoler og aktuelle hjelpetjenester til barn, unge og familier som kommer til uttrykk i SamBUH-samarbeidet.

I tillegg deltar kultur og frivillighet med representanter. I 2017 har representanter fra Hof deltatt i «God oppvekst».

Revisjon og implementering av «Nye SamBUH»

SamBUH sikrer tidlig tverrfaglig innsats overfor utsatte barn og unge, ved at ansatte går fra bekymring til handling. Arbeidet med revisjon av SamBUH er en kontinuerlig prosess og nytt nettsted er tilgjengelig fra våren 2018

10.9 UNGDOMSLOS

Holmestrand kommune, ved Helse og oppvekst, søkte i 2015 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, BUFdir, om tilskudd til «Oppfølgings- og losfunksjoner for ungdom». Tilskuddsordningen ble etablert i 2014, og retter seg mot ungdom mellom 14 og 23 år. Målet med ordningen er å styrke ungdommenes skoletilknytning, trivsel og mestring, og på den måten bidra til bedre skoleprestasjoner og øke gjennomføringen i den videregående skolen. Mottatt tilskudd førte til ansettelse av UngdomsLOS som startet i januar 2016.

Oppfølging skjer både på individ- og systemnivå. Ungdom og los bygger relasjon via dialog alene og sammen med foreldre, skole og eller andre aktører. På systemnivå har LOS'en en koordinerende rolle i forhold til andre tjenester og aktører som skole, kontaktlærer, rådgiver, barneverntjenesten og BUPA. Prosjektet avsluttes i juni 2018

10.10 FOLKEHELSE

Holmestrand kommune prioriterer midler til helsefremmende og forebyggende tiltak, noe som gjør det mulig å fortsette prosjekter for fysisk aktivitet blant unge, eldre og funksjonshemmede. Det benyttes ressurser til Folkehelsekoordinator i 40 % stilling. I tillegg til faste tilbud og tiltak samarbeider folkehelsekoordinator med frivilligheten, gir folkehelseopplysning og har ansvar for administrative oppgaver rundt søknad om prosjektmidler, rapporteringer og annet.

Frivillighet og forebygging

Prosjekt «Utvikling og etablering av Senter for frivillighet og forebygging» ble gjennomført i 2016 for å skape aktivitet, deltakelse og møteplasser for flere enn i dag, og forebygge ensomhet,

passivitet og sosial tilbaketrekning i lokalsamfunnet. Prosjektet resulterte i en nettbasert ressursportal, www.frivilligaktiv.no med helhetlig oversikt over frivillig sektors aktiviteter og tilbud. Portalen har vokst i omfang og utbredelse gjennom 2017, og mange innbyggere bruker nå portalkalenderen og annet innhold for å finne møteplasser og aktivitetstilbud.

Gjennom 2017 har det vært en økning i gjennomførte samarbeidsprosjekter mellom frivillige lag og organisasjoner og kommunen med forebyggende hensikt. Blant andre har «Bruk for deg!» prosjektet vært en stor suksess. Prosjektet hadde som mål å stimulere og rekruttere eldre til å bruke noe av sin fritid sammen med ungdommer som trengte litt hjelp for å ha en aktiv hverdag og oppleve mestring.

Samfunnsmedisin

Kommuneoverlegen representerer kommunen, både i enkeltsaker mellom Helseforetakene og kommunens helse- og omsorgstjeneste, og mer overordnet i utredningsarbeid f. eks. knyttet til felles legevakt.

10.11 HELSESØSTER- OG JORDMORTJENESTEN

Aktivitet	2014	2015	2016	2017
Fødsler	116	99	117	100
Konsultasjoner på helsestasjon - barn 0-4 år	3 254	3 526	3 976	3686
Konsultasjoner i skolehelsetjenesten	2 169	2 430	3 272	3566
Konsultasjoner i ungdomshelsestasjon	252	248	260	307
Konsultasjoner smittevern	78	40	71	187
Konsultasjoner hos jordmor	401	539	579	537
Konsultasjoner flyktingehelse		187	277	133

Som tabellen viser er det økende aktivitet i helsesøstertjenesten. Tidlig innsats, avdekking av utfordringer og oppfølging av disse, i tillegg til at mange strever med store og sammensatte problemstillinger, krever tett og omfattende oppfølging.

Bedrede rutiner for tverrfaglig samhandling, SamBUH og opprettelse av «Barne- og familiesenteret» bidrar til økt aktivitet da flere saker og problemstillinger vedrørende barn og familier blir avdekket. 15-20 % av barn og unge mellom 3 og 18 år har nedsatt funksjon på grunn av psykiske plager som angst, depresjon og atferdsproblemer, og hvert år opplever 25-30 000 barn at foreldrene flytter fra hverandre. Dette, og andre utfordringer barn og unge står i, øker behov for en tilstedeværende skolehelsetjeneste.

Barne- og familiesenteret

Aktivitet	Antall konsultasjoner
01.09 - 31.12.16	250
01.01 - 31.12.2017	1528

Helsetjenester til barn, unge og familier er i 2017 organisert tettere sammen. Dette innebærer at jordmor, helsestasjons-, skolehelse- og psykiske helsetjenester til barn og unge (0-23 år) er organisert inn i én tjeneste, - et «Barne- og familiesenter».

Denne organiseringen svarer opp nye forventninger og behov i befolkningen på en bedret måte. «En dør inn-prinsippet» gir mulighet for mer helhetlige tiltak og sømløse tjenester til brukerne. Endringen styrker fagkompetansen rundt det enkelte barn, ungdom og familie og gir mer robuste fagmiljøer intern.

Tjenestetilbudet gis som individuelle samtaler med barn, ungdom og foreldre, i form av familiesamtaler eller gruppeaktivitet.

10.12 FYSIO- OG ERGOTERAPITJENESTEN OG 3K HJELPEMIDDELHÅNDBLING

Tjenesten består av kommunalt ansatte fysioterapeuter i 3 årsverk og ergoterapeut i 50 % stilling.

Aktivitetstall 80 % fysioterapeut barn og unge

2017

Konsultasjoner (helsestasjon, skoler)	316
---------------------------------------	-----

Tiltakene rundt fysioterapi for barn/unge ble omorganisert i 2017 og samarbeider tett med barne- og familiesenteret med 4 måneders grupper, gruppe- og undervisningstilbud på barne-, ungdoms- og videregående skole.

Fysioterapeut ved sykehjem 60 %

Det blir fortløpende gitt oppfølging av inneliggende pasienter på korttidsopphold mandag, onsdag og fredag. Fysioterapeuten deltar også i innkomst- og utreisemøter, tavlemøter og ved planlegging og tilrettelegging av bolig før pasientens hjemreise, samt søknad og utprøving av personlige hjelpemidler ved behov. Det settes ikke inn vikar ved fravær. Ukentlig tverrfaglig dialogmøte i HSO.

Friskliv og folkehelsekoordinator

Drift av Frisklvsresept med treningsgrupper 2 gang ukentlig. 27 nye henviste deltakere. Folkehelsekoordinator deltar på nettverksmøter 4 x per år på fylkesnivå, samt møter og konferanse rundt Ungdata 2017. Aktiv i partnerskapsavtalen og rapporteringen på denne og folkehelsemidler. Deltatt i arbeidsgruppe Ung i Holmestrand som jobber med funnene etter Ungdata og vært med i planleggingen og gjennomføring av lokal Ungdatakonferanse. Representerer kommunen i Skoleskiprosjektet i planmøter, informasjonsarbeid og gjennomføringen. Deltatt i arbeidsgruppe rundt gjennomføring av Verdens aktivitetsdag. Representert i arbeidsgruppe rundt Sittedans. Tilbudet drives av frivillige. Koordinering av Strøsandprosjektet.

Ergoterapeut 50 %.

Tjenesten består av 50 % ergoterapeut som primært gir tjenester til hjemmeboende brukere (privat bolig og omsorgsboliger). Ventetiden på henvendelser har i 2017 har i gjennomsnitt vært på 6-8 uker. Kommunefysioterapeutene og ergoterapeut bistår hverandre i dette arbeidet. Deltakelse i ansvarsgrupper og IP koordinering rundt enkeltbrukere, både barn og voksne.

Ergoterapeut – 50 %	2013	2014	2015	2016	2017
Antall nye henvisninger om kartlegging	238	449	495	498	404
Antall aktive brukere registrert i NAV	890	1107	1159	1206	1540
Antall innvilgede hjelpemidler søkt via NAV	1668	2397	2491	3097	*

*Tidligere hentet ut fra NAV sin statistikk – NAV har ikke registrert dette for 2017.

Privatpraktiserende fysioterapeuter Holmestrand (7.0 årsverk)

	2014	2015	2016	2017
Antall fysikalske behandlinger	18 343	21 256	17033	15395
Antall behandlinger utført i hjemmet	742	819	949	653
Antall nye pasienter	1 209	1210	1099	940
Deltakelse i møter/ansvarsgrupper	58	64	45	64
Antall treningsgrupper	282	383	383	458
Antall rapporterte pasienter på venteliste	Ikke registrert	3-6 md*	75 pas 6 md*	* 4-5 md

*1 fysioterapeut har registrert ventelistetid 4-5 md for psykomotorisk behandling.

Individuelle behandlinger har gått litt ned, mot en økning av oppfølging av pasienter i ulike treningsgrupper samt hyppigere deltakelse i tverrfaglige møter/ansvarsmøter. Antallet hjemmebehandlinger fordeles på de fleste fysioterapeutene.

TJENESTE 3332 – 3K HJELPEMIDDELLAGER – (2 årsverk)

Hjelpemiddelhåndtering – fra NAV Hjelpemiddelsentral

Kommune	Antall brukere		Nye brukere		Antall Enheter Utlevert		Antall enheter Innlevert	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Holmestrand	1206		93		3097		1012	
Hof	394		23		434		218	
Re	1033		67		1597		768	
Sum	2633	2621	175	183	5128	4617	1998	2387

NAV presenterer samlede tall for "nye" og "gamle" kommuner selv om sammenslåingen ikke ble iverksatt før 2018 for vår del, så tallene er ikke helt eksakte.

I tillegg effektueres utlån av kommunens hjelpemidler fra eget lokalt lager; senger, hjelpemidler til stell og hygiene, forflytning osv. Dette handler primært om hjelpemidler til pasienter som skrives ut fra sykehus, ofte på svært kort varsel, og med behov for rask iverksetting av tiltak.

Hjelpemiddelhåndtering – lokalt lager for Hof, Re og Holmestrand

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Antall korttidsutlån	450	678	778	917	664	503	443
Antall serviceoppdrag	844	922	1026	1425	1449	1027	976
Totalt antall håndterte enheter via 3K lager					7598	7629	7447

10.13 BARNEVERNTJENESTEN

Økonomiske utfordringer i barneverntjenesten

Stort press på barneverntjenesten har gitt økt bruk av ekstern konsulentbistand i undersøkelses- og tiltaksarbeidet og som sakkyndige i omfattende og komplekse saker. Spesielt har økningen vært stor utover høsten.

Det er også i økende grad behov for juridisk bistand i forberedelser til saker som fremmes for Fylkesnemnda og i rettssystemet. Tjenesten har nå flere kostnadskrevenende tiltak knyttet til institusjonsplasseringer og kjøp av tjenester til oppfølging i boforhold.

Stadig flere fosterhjem får forsterkning i form av flere KS-satser pr. plassering.

10.14 TILTAK FOR ENSLIGE MINDREÅRIGE FLYKTNINGER (EM)

14 ungdommer har mottatt tiltak i tjenesten i 2017. Ungdommene fra Klokkergården i Hof kommune flyttet til Solåsveien i Holmestrand kommune 1.11.2017.

De siste 4 årene fordeler ungdommene seg slik. - Strukturen på tiltak EM ble endret i oktober 2014 til oppfølging i bofellesskap og på hybler:

2014	Bofellesskap	Hybel	Sum
14-18 år	3	1	4
18-20 år	0	5	5
20-23 år	0	4	4
Sum 2014	3	10	13

2015	Bofellesskap	Hybel	Sum
14-18 år	3	2	5
18-20 år	1	5	6
20-23 år	0	0	0
Sum 2015	4	7	11

2016	Bofellesskap	Hybler	Sum
14-18 år	2	0	2
18-20 år	1	7	8
20-23 år	0	3	3
Sum 2016	3	10	13

2017	Bofellesskap	Hybler	Sum
14-18 år	4	0	4
18-20 år	0	7	7
20-23 år	0	3	3
Sum 2017	4	10	14

Holmestrand kommune har hatt politisk vedtak om å bosette 4 nye enslige mindreårige flyktninger i året. I 2015 kom det et rekordstort antall enslige mindreårige flyktninger til Norge. I 2016 og 2017 er det er en kraftig reduksjon i antall enslige mindreårige flyktninger som får vedtak om opphold i Norge. Anmodningstallet for 2017 fra IMDi var å bosette kun to enslige mindreårige flyktninger i Holmestrand og ingen anmodning til Hof kommune. Reduksjonen førte til politisk behandling av en avvikling av bofellesskap for målgruppen innen 2018 og utfasing av hybeltjenesten innen 2021. Dette betyr at Holmestrand kommune og Hof kommune ikke bosatte nye ungdommer i 2017, og at Holmestrand kommune ikke kommer til å bosette nye enslige mindreårige flyktninger framover.

Det er 14 ungdommer som har gjeldende vedtak etter Lov om barneverntjenester. I tillegg har hybeltjenesten fulgt opp ungdommer i en periode etter at vedtakene har opphørt.

Fra 1.1.17 ble refusjonsordningen erstattet av en tilskuddsordning som er differensiert etter alder.

Fra november 2017 ble bofellesskapene i Hof og Holmestrand slått sammen i Solåsveien i Holmestrand.

10.15 TJENESTETILDELING

Holmestrand kommune har «én dør inn» i tjenesteapparatet. Tjenestekontoret har ansvar for forvaltning og saksbehandling, samt klagebehandling av alle søknader til kommunen i forhold til Helse- og omsorgstjenesteloven og Pasient og brukerrettighetsloven. Henvendelser som omfatter behov for helse- og omsorgstjenester er stadig økende. Antall registrerte pasienter er fortsatt økende i 2017, og tempoet på pasientflyten mellom Sykehuset i Vestfold HF og Holmestrand kommune er høyt. Pasientene har ofte flere diagnoser ved innleggelse i sykehus, behandlingen startes opp på sykehus og videre oppfølging skal ivaretas i kommunen.

Kommunen har også et økt koordineringsansvar som innebærer å sikre hensiktsmessig informasjonsflyt mellom sykehuset, hjemmebaserte tjenester og heldøgns omsorg i kommunen.

10.16 SAMHANDLINGSREFORMEN

Samhandlingsreformen skaper fortsatt behov for endret kompetanse i det kommunale tjenesteapparatet. Det er etablert system på tvers av virksomhetene i omsorg som sikrer behovet for intern koordinering, slik at rett ansatt får rett informasjon til rett tid. Dette sikrer pasienten et forutsigbart og godt nok tilbud etter hjemreise fra sykehus.

Aktivitet	Antall 2016	Antall 2017
Totalt antall pasienter det er samhandlet om	518	577
Totalt – nye pasienter ²	162	157
Utskrivningsklare pasienter fra helseforetak	446	577
Antall pasienter mottatt dag 1	419	428
Antall døgn ut over dag 1	85	127
Reinnleggelser	30	27
Kjøp av plasser	71	324
Pasienter til plass på sykehjem	90	99
Pasienter til hjemmet med hjemmesykepleie	63	71
Pasienter som ikke har behov for tjenester	26	19
Avmeldte pasienter	10	20
Fakturerte «overliggedøgn»	24	94

Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering i Holmestrand kommune

Sentrale myndigheter fremmet en opptappingsplan for habilitering og rehabilitering i 2017 sammen med en forventning om at kommunene utviklet egne planer for å styrke habiliterings- og rehabiliteringstjenestene lokalt. Arbeidet med en opptappingsplan for habilitering og rehabilitering i Holmestrand kommune fra 2018 til 2020 ble startet i august 2017. En arbeidsgruppe bestående av rådgiver og ledere fra virksomhetene innen helse- og velferd i Hof og Holmestrand kommuner og brukerrepresentanter fra kommunens Eldreråd og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne har arbeidet med opptappingsplanen.

² Pasienter som ikke har mottatt kommunale tjenester tidligere

Nasjonal program for innføring av velferdsteknologi, tjenstedesign og felles velferdsteknologiteam

Økt og forbedret bruk av velferdsteknologi er et viktig virkemiddel for å nå målene om brukermedvirkning og selvstendighet. Kommunene Hof, Holmestrand og Sande etablerte i 2017 felles arbeid for utvikling av nye habiliterings- og rehabiliteringstjenester med bruk av velferdsteknologi. Kommunene søkte om opptak i Nasjonalt program for innføring av velferdsteknolog sammen med resten av kommunene i Vestfold og kommunene i hele Telemark fylke. Medarbeidere har deltatt aktivt på samlinger i regi av programmet om innføring av velferdsteknologi i 2017.

I 2017 gjennomførte Hof, Holmestrand og Sande kommuner også et prosjekt med mål om å utvikle tjenesteforløp ved hjelp av tjenstedesign. Prosjektet ble gjennomført sammen med medarbeidere fra Sintef og resulterte bl.a. i en beskrevet lokaliseringstjeneste for GPS anvendelse fra 2018. Kommunene startet videre arbeidet med å beskrive et felles velferdsteknologi-team som skulle sikre innføring av teknologi i kommunene innen 2020.

10.17 SOSIALE TJENESTER

NAV sitt hovedoppdrag er å bistå og følge opp brukere mot arbeid slik at man kan bli selvhjulpne og sørge for eget livsopphold. Bidra til økt livskvalitet og livsmestring. Brukere som har behov for bistand fra NAV for å skaffe eller beholde arbeid sikres tidlig avklaring ut fra sitt individuelle behov. NAV skal tilby tjenester og tiltak ut fra den enkeltes behov og ressurser og sikre at oppfølging skjer i samarbeid og samhandling med den enkelte.

Vi har lagt vekt på og ikke skille mellom statlige og kommunale tjenester. Vi leverer tjenester etter brukers behov, og ikke hvem som er ansvarlig for tjenesten. Dette er et viktig likebehandlingsprinsipp.

Kommunale tjenester i NAV.

- Økonomisk sosialhjelp
- Husbankens virkemidler (startlån, tilskudd, bostøtte.)
- Bosetting og oppfølging i hht Introduksjonsloven - Flyktninger
- Midlertidig bolig
- Boligkoordinator
- Kvalifiseringsprogram

2017 har i tillegg til oppfølging og yting av tjenester mot brukere vært preget av høy aktivitet knyttet til planlegging, oppfølging og avklaringer vedr nytt bygg og forberedelser i forbindelse med kommunesammenslåing med Hof, og derav naturlig nok NAV Hof. Det ble også tidlig avklart at NAV Sande skal samlokalisere med NAV Holmestrand og fungere som et NAV kontor fra 1.1.18, slik at planlegging og forberedelse også har inkludert dem.

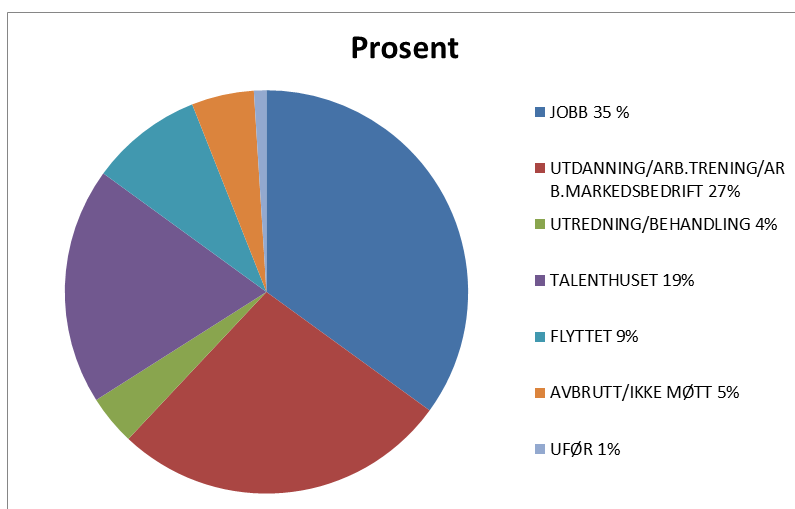
Talenthus

NAV etablerte i 2016 *Talenthuset*. Målsetting med Talenthuset er at ungdommer skal få kunnskap om arbeidsmarkedet, få innsikt i hvor det finnes ledige jobber, hvordan skrive søknader, få intervju trening, få informasjon om psykisk/fysisk helse, økonomi. Vi ønsker også at ungdommene skal få noe jobberfaring.

Ved oppstart i 2016 var tilbudet et seks ukers kurs. Ungdommer som ikke hadde kommet i kommet i noen aktivitet ble videreført til neste kurs. Etter evaluering av denne modellen, har vi i 2017 endret på modellen og holder nå kontinuerlig kurs og har løpende inntak etterhvert som ungdommene kommer i aktivitet. Dette har ført til bl.a. kortere ventetid. Vi har nå to grupper ukentlig, som er på kurs to dager per uke hver. Dette gjør at vi til enhver tid har mulighet til å gi 25-30 ungdommer tilbud.

Tilbudet på Talenthuset bærer stort preg av brukermedvirkning ved at brukere både kommer med spesifikke ønsker om opplæring/ informasjon – eks privat økonomi, psykiske helsetjenester mv. Det er også i løpet av 2017 arrangert utviklingskvelder hvor brukere av Talenthuset gir direkte tilbakemelding på hva man anser som bra, mindre bra, utviklingsmuligheter mm.

Siden oppstart i april 2016 har ca. 100 ungdommer fått tilbud via Talenthuset. Resultatene viser følgende;

Aktivitetsplikt

Aktivitetsplikt for sosialhjelpsbrukere under 30 år ble innført fra 1.januar 2017 etter endringer i Lov om Sosialtjenester i NAV.

Alle ungdommer under 30 år som mottar økonomisk sosialhjelp, og som vurderes å kunne sette aktivitetskrav til, får krav om aktivitetsplikt. Det er satt av egen ressurs som behandler søknader om økonomisk stønad, følger opp vilkår og har tett dialog med veiledere på Talenthuset.

Flyktninger

NAV har bosatt alle flyktninger i henhold til bystyrevedtak 2017, og alle er i introduksjonsprogram innen 3 måneder.

Introduksjonsordningen er det sentrale virkemiddel for å integrere nyankomne flyktninger i det norske samfunn og arbeidsliv. Vi har fokus på integrering og at arbeidet blir gjort med god kvalitet og fleksibilitet for å få det til.

Antall flyktninger som er bosatt i Holmestrand har økt de siste 2 årene.

År	Antall
2015	16
2016	25
2017	28

I 2017 ble det avsluttet 15 deltakere etter endt introduksjonsprogram hvorav 60 % hadde overgang til arbeid/ utdanning og ble selvhjulpne. Resultatene fordelte seg som følger;

Overgang til arbeid 100 % (selvhjulpen)	1
Overgang til utdanning (selvhjulpen)	8
Overgang til arbeid – deltid. Supplerende sosialhjelp fra NAV	1
Overgang statlig ytelse NAV - Arbeidsavklaringspenger	1
Flyttet	2
Forsvunnet	2

Midlertidig bolig

Det har i løpet av 2017 blitt fattet ca. 15 vedtak om midlertidig bolig for personer som har stått helt uten tilbud eller mulighet for husværet. Kommunen har ikke nok egne midlertidige boliger. Nærskildtgate 10A og 10B ble benyttet noe, men har i perioder blitt mer og mer permanente boliger enn midlertidig. Siste tildeling her ble avsluttet oktober 2017. NAV må benytte Holms Motell i Larvik, Holmestrand hotell, private omsorgsinstitusjoner o.a.

Midlertidig bolig alternativer og permanent botilbud til vanskeligstilte, særlig for personer med rus og psykiske vansker, er et økende og presterende behov. I løpet av 2018 vil kommunen ha kommet godt i gang med planleggingen av nye boliger for denne brukergruppen.

Bostøtte

Etter endringer i vilkår gitt av Husbanken for hvem som har rett på bostøtte, er det nå færre som har denne rettigheten da man ikke fyller vilkårene. Dette til tross for økte bo og leiekostnader i markedet generelt. Dette fører til at flere brukere søker og fyller rettigheter for supplerende økonomisk sosialhjelp for å dekke husleiekostnader.

Startlån

Holmestrand kommune ble i 2017 tildelt kr. 30.000 000 til startlån. Alt er lånt ut. Det vil neste år bli vurdert om beløpet søkes økt.

10.18 ØVRIGE PROSJEKTER OG HENDELSER I 2017

10.18.1 Samhandlingsforløp

Et av satsningsområdene i samhandlingsreformen er å utvikle helhetlig og koordinerte pasientforløp på tvers av forvaltningsnivåene. Forløpet omfatter voksne pasienter innenfor områdene psykisk helse, rus og somatikk som kommune- og spesialisthelsetjenesten samarbeider om. Det er nedsatt en programgruppe/samhandlingsforløp hvor kommunene og sentralsykehuset i Vestfold er representert. Programgruppen har som oppgave å utvikle helhetlige og koordinerte pasientforløp gjennom hele samhandlingsforløpet. Sentrale temaer i forløpet er pasientsikkerhet, brukererfaringer, standardisering, kompetanseutvikling og gjennomføring /oppfølging. Programgruppen følger målbeskrivelser og gjennomføringsplan som er godkjent av overordnet samhandlingsutvalg. Kommunene og sykehuset nedsatt hvert sitt forbedringsteam. Holmestrand kommune har Forbedringsteam sammen med Hof kommune. Her er det representanter fra Bo- og behandlingssenter, hjemmetjenesten, psykisk helsetjeneste og rus, tjenestekontoret, fysioterapeut, kommunelege og fastlege.

10.18.2 NyttBlikk

NyttBlikk er et læringsnettverk for utvikling av heltidskultur. Nettverket NyttBlikk ledes av KS i samarbeid med yrkesorganisasjonene Delta, FF, og NSF. Holmestrand kommune har vært med læringsnettverket siden høsten 2015. Læringsnettverket ble avsluttet november 2017.

Kulturendring for å oppnå heltidskultur er en lang og tidkrevende prosess men nødvendig for å oppnå mer kvalitet på tjenestene, effektiviseres og også bedre arbeidsmiljø. Høsten 2016 startet arbeidet med og implementer heltidskultur i 2 virksomheter, Bo og aktivitetstilbud for funksjonshemmede og Omsorg og aktivitet. Arbeidet har fortsatt i 2017 med å utarbeide arbeidstidsordninger som vil gi størst mulig stillinger. Det er også utarbeidet retningslinjer for heltidskultur og det planlegges en informasjonsside som tenkes ferdig første del av 2018. I løpet av 2017 har også virksomhet hjemmebasert omsorg og Holmestrand bo og behandlingssenter blitt deltagere i NyttBlikk. Målet er i løpet av 2018 at alle virksomheter som har turnus/døgndrift skal ha fokus på heltidskultur.

10.18.3 Nytt EPJ system CosDoc og innføring av IKOS.

Holmestrand og Hof kommuner hadde ikke samme EPJ system (elektronisk pasientjournal) så det ble derfor nødvendig å gå til anskaffelse av et felles EPJ system før kommunesammenslåingen. Anbudskonkurransen ble gjennomført høsten 2017 av innkjøpskontoret sammen med deltagere fra Tønsberg, Re, Nøtterøy, Tjøme, Hof og Sande. I krav spekk ble det beskrevet at Hof, Sande, Nøtterøy og Tjøme skulle ha opsjon på avtalen som ble inngått. ACOS CosDoc vant anbudskonkurransen.

IKOS står for *Individbasert KOmpetanseStyring*. Systemet tar utgangspunkt i brukernes behov og har fokus på kompetanse. Brukere og pårørende en konkret ansvarlig å forholde seg til. Tjenesteansvarlig sørger for brukerinvolvering, faglig god praksis og samarbeid med andre involverte, som fastlege, sykehus og NAV. Klare ansvarsroller og målrettet bruk av kompetanse bidrar til god styring i kommunal helse- og omsorgstjeneste. Psykisk helsetjeneste og rus har fra 2014-2016 vært med i et IKOS prosjekt «gode pasientforløp», fra Høst 2017 startet IKOS også opp i hjemmebaserte tjenester. I 2018 vil IKOS også implementeres i bo og behandlingssentrene og Voksenhabilitering.

11 TEKNISKE TJENESTER

Programområdet omfatter virksomhetene Kommunalteknikk og Plan og byggesak her under Landbruk, som har vært løst i et vertskommunesamarbeid med Re som vertskommune.

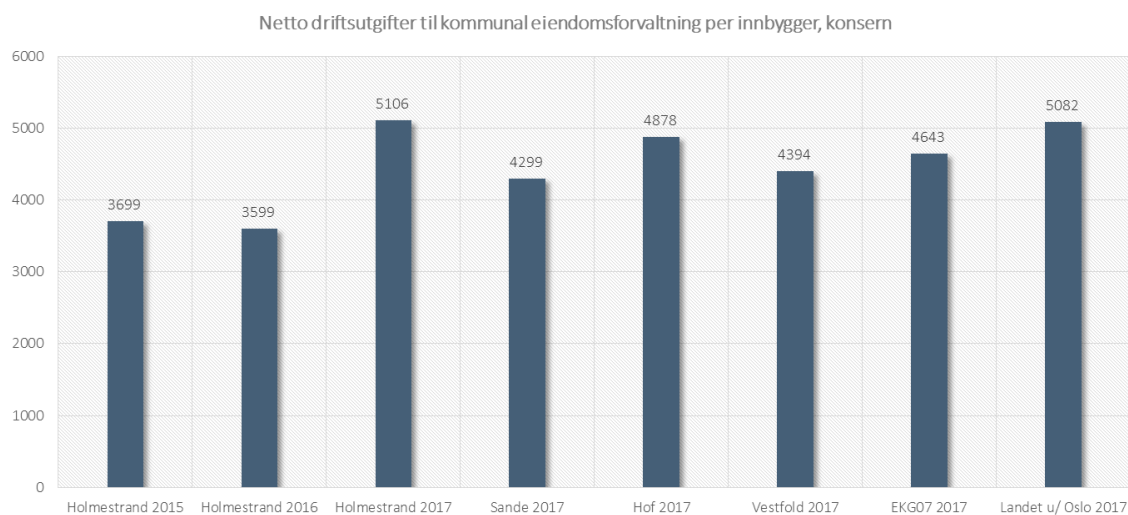
Tilsvarende har Holmestrand vært vertskommune for Hof og Re for tjenestene i Plan og byggesak. Alle vertskommunesamarbeidene opphørte 31.12.2017.

11.1 ØKONOMISKE RESULTATER TEKNISK

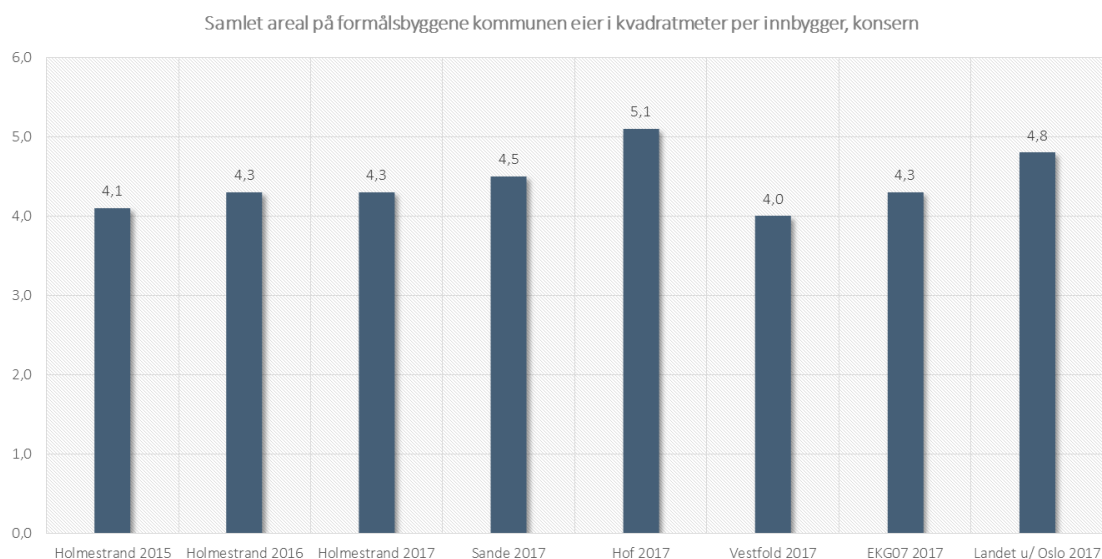
Teknisk - tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Awik 2017	Awik 2016
<i>Virksomhet plan og bygg</i>				
Utgifter	13 773	15 376	1 603	2 588
Inntekter	-12 427	-12 216	211	-602
Netto driftsutgifter	1 346	3 160	1 814	1 986
<i>Kommunalteknikk</i>				
Utgifter	146 047	132 385	-13 662	-16 311
Inntekter	-94 929	-84 631	10 298	16 465
Netto driftsutgifter	51 118	47 754	-3 364	154
<i>Sum Teknisk</i>				
Utgifter	159 820	147 761	-12 059	-13 723
Inntekter	-107 356	-96 847	10 509	15 863
Netto driftsutgifter	52 464	50 914	-1 550	2 140

Resultatet for Plan og bygg kan forklares med lavere lønnsutgifter og høyere gebyrinntekter enn budsjettet, men bekrefter uansett en klar økonomisk gevinstrealisering for alle tre samarbeidskommunene, i tillegg til et mer robust fagmiljø og bedre tjenester i alle kommunene sammenlignet med å drive tjenestene alene.

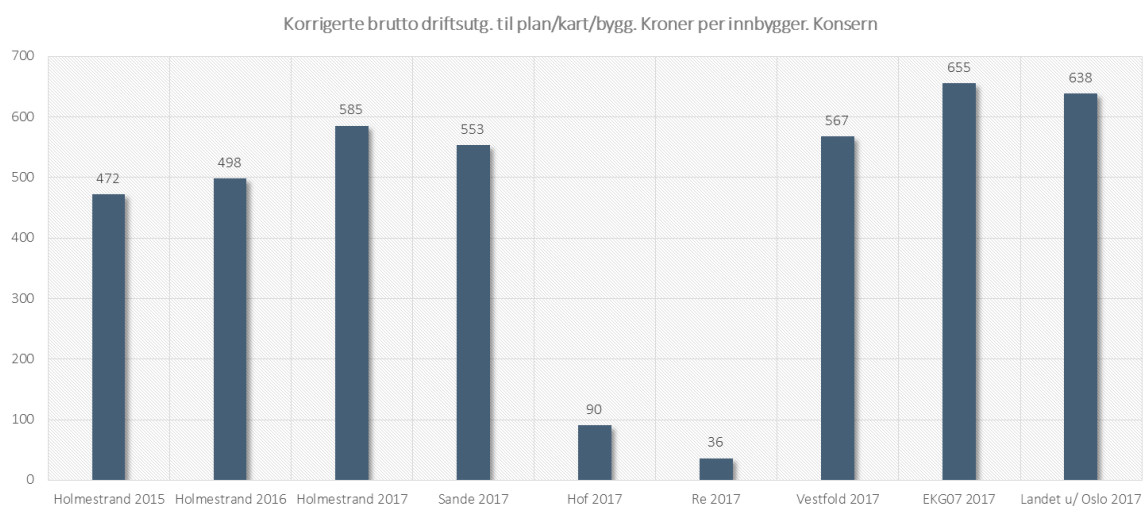
11.2 NØKKELTALL

Holmestrand ligger høyt på utgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger i 2017. Dette skyldes ekstraordinær bevilgning på 10 mill. kroner til vedlikeholdsetterslep, som ble dekket av disposisjonsfond.

Areal på formålsbygg per innbygger ligger relativt stabilt i Holmestrand, dog noe økende, og ligger i 2017 noe høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Hof har flest kvadratmeter per innbygger i utvalget.

Korrigerte brutto driftsutgifter til plan/ kart/bygg viser at Holmestrand har hatt noe økning de siste år, men skiller seg ikke vesentlig fra gjennomsnittet i Vestfold. Kommunen ligger dog noe under landsgjennomsnittet og egen kommunegruppe. Hof skiller seg ut ved å ha lave utgifter per innbygger, på tilsvarende måte som Re.

11.3 KOMMUNALTEKNIKK

Virksomheten løser følgende oppgaver i et vertskommunesamarbeid med Hof, hvor Holmestrand har vært vertskommune siden 1.9.2016:

- Eiendomsforvaltning
- Vedlikehold av kommunale veier, park og idrettsanlegg
- Parkering
- Vann, avløp og renovasjon
- Havnevesen
- Skjærgårdstjeneste

I tillegg har virksomheten ansvar for Holmestrand Havn og oppfølgingsansvar for Holmestrand småbåthavn, som er eget selskap.

Det er økt fokus på vedlikehold av bygningsmassen, og myndighetens krav til brannsikring og veivedlikehold. I 2017 har det vært gitt ekstraordinære bevilgninger til vedlikehold av kommunale bygg på 10,0 mill. kr og 14 mill. kr for asfaltering.

Virksomheten har prosjektering- og oppfølgingsansvar for en rekke av kommunens investeringsprosjekter. For status og fremdrift i de enkelte prosjektene, vises til årsrapportens kapittel 5.3 og 5.3.1.

11.3.1 Selvkostområde Vann, avløp og renovasjon

Tjenesteområdet omfatter:

- Administrering av vannforsyningskontrakten med VIV
- Effektiv distribusjon av nok vann og godt vann til kommunens abonnenter
- Sikker vannforsyning i henhold til myndighetenes krav
- Vedlikehold og pålitelig drift av avløpsnettet i henhold til myndighetenes krav
- Pålitelig drift & vedlikehold av kommunens avløpsrenseanlegg
- Forhindre forurensende utslipp til resipienter i kommunen

Prosjekter 2017 (utvalg)

I 2017 var det totalt 22 prosjekter som ble utført. I tabellen under er det listet opp et utvalg med status.

Sum investeringer VAR 2017: 38,2 mill. kroner utført, budsjettet var på totalt 60,0 mill. kroner, hvorav budsjettmidler til felles renseanlegg med Sande kommune utgjorde 30,0 mill. kr. Ubrukte midler knyttet til nye Holmestrand renseanlegg utgjorde per 31.12.17 alene 20,6 mill. kr og skyldes

forsinkelse i prosessen med renseanlegget. Byggearbeidene vil starte opp våren 2018, og det anbefales derfor at restmidlene overføres til 2018 for å være med på å finansiere prosjektet.

Ordinære VAR-investeringer i 2017: 28,866 mill. kroner utført, budsjettet var på 30 mill. kroner, mindre forbruket på 1,1 mill. kroner skyldes prosjekter som videreføres i 2018.

Prosjektnavn	Status	Kommentarer
VA Godakerveien	Anleggsfase	Ferdig 2017
VA Roveveien - Rovedalen	Anleggsfase	Ferdig 2017
VA Rovedalen – Dam store basseng	Prosjektering/Anleggsfase	Ferdig 2017
Rehabilitering Dam store basseng	Prosjektering/Anleggsfase	Ferdig 2017
Weidemanns gate VA	Prosjektering	Ferdig 2018
Hvittingfossveien – Kommunelagert (vannforsyning)	Prosjektering/Anleggsfase	Ferdig 2018
H.strand renseanl., ombygg. til sekundærrensekrav	Prosjektering/Anleggsfase	Ferdig 2018/2019
Dunkebekken VA parsell A og B	Detaljprosjektering	Ferdig 2017
VA Dr. Graaruds plass	Prosjektering/Anleggsfase	Ferdig 2017

11.4 PLAN OG BYGGESAK/LANDBRUK

Virksomheten løser følgende oppgaver i et vertskommunesamarbeid med Hof og Re fra 1.7.2014 fordelt på tjenestene Plan, Byggesak og Geodata:

- Kommuneplanlegging
- Forvaltning av geodata
- Plan- og byggesaksbehandling – Ulovlighetsoppfølging
- Utbyggingsavtaler – Refusjon – Ekspropriasjon
- Oppmålingsforretninger og føring av matrikkelen
- Friluftslivmyndighet i Holmestrand og Hof
- Landbruksoppgaver og –myndighet løses i et samarbeid med Re som vertskommune

11.4.1 Rapportering på mål i økonomiplanen

I Økonomiplan 2017-2020 er det mål knyttet til Byutvikling og Fortettingsstrategi, som gjelder Plan og byggesak. For byutviklingen dreier det seg om reguleringen av ny fylkesvei gjennom byen på det nedlagte jernbanesporet. Her ble første gangs behandling og høring gjennomført, og sluttbehandlingen står for tur vinteren 2018.

Arbeidet med fortettingsstrategi er i gang, men har skjedd litt i rykk og napp fordi det utføres med egne krefter ved siden av ordinær plansaksbehandling. Fordelen er kompetanseoppbygging og eierfølelse til produktet. Ulempen er lav framdrift og utålmodige grunneiere. Utvalget for regulering og kommunalteknikk er blitt orientert om framdriften. Holmestrand mangler ikke fortettingsprosjekter der det er høyest ønske om at det skal skje, representert ved byprosjektene Sparebankkvartalet, Strandholmen sør og Gausetangen når det kommer i gang. Ei heller mangler byggeklare/salgbare tomtearealer. De finnes på Gullhaug, Søndre Kleivan og Grefsrud.

Fortettingsstrategien vil være klar for politisk behandling i 2018 og formålet med den er *å ha en strategi for hvor fortetting bør skje og hvor det ikke bør skje utenfor byen. Det lages en oversikt over omfanget av fortetting siden kommuneplanen ble vedtatt sommeren 2015 og evt. behov for å stramme inn dersom teknisk og sosial infrastruktur ikke holder tritt.*

Oppdatert grunnkart etter hovedrevisjon pr. våren 2016 ble lagt ut på kommunens kartsider. Digitalisering av reguleringsplaner lot seg ikke prioritere i 2017.

11.4.2 Spesielle hendelser i 2017

- Oppdatert grunnkart pr. 2013 ble tatt i bruk.
- Biblioteket, Dr. Graaruds plass, Roveheisen og kollektivknutepunktet ble tatt i bruk.

11.4.3 Interne nøkkeltall

Bemannning	2017	2016
Byggesak	4,8	4,8
Plansak	4,0	4,0
Oppmåling	2,0	2,6
Geodata	1,5	1,5
3-k kommuneplanlegger	0,0	0
Virksomhetsleder	1,0	1,0
Merkantil	1,6	1,6
I alt	14,9	15,5

Kilde: KOSTRA	H.strand 2017	H.strand 2016	Hof 2017	Re 2016
Mottatte byggesøknader	152	174	/46	161
Byggesaksvedtak – totalt	172	170	/47	162
Dispensasjoner – byggesaksvedtak	14	24	/4	19
Ferdigattester	75	62	/25	77
Midlertidig brukstillatelser	27	20	2/1	
Tilsyn – ulovlighetsoppfølging	6	10	3/2	1
Pålegg – ulovlighetsoppfølging	2	7	2/2	0
Sanksjoner – ulovlighetsoppfølging	1	5	2/4	0
Gjennomførte oppmålingsforretninger	24	35	/15	47
Delingsvedtak	15	23	/9	59
Dispensasjoner – delingsvedtak	0	0	/3	8
Klager på pålegg, bygge- og delingsvedtak	8	7	/1	7
Eiendomsopplysninger til eiendomsmejlere	317	234	-	-

Plan Holmestrand	PlanID	Under arbeid	Vedtatt	Formål
Bentsrud vest	2012017	X		Næring
Grefsrud	2014024		X	Bolig
Ny vei sjøskogen – Kleivan	2015027	X		Samferdsel
Fv 900 gjennom sentrum	2015029	X		Samferdsel
Krana-Hakan reguleringsendring	2015030		X	Småbåthavn
Ekeberg gartneri	2015031	X		Bolig
Rovevn. 32 A og B fortetting	2015032		X	Bolig
Solbergskogen fortetting	2016033	X		Bolig
Solbergjordet	2016034	X		Bolig
Hvitvingfossvn. 92 fortetting	2016035	X		Bolig
Stubsrød – fortetting	2016036	X		Bolig
Hvitvingfossvn. 231	2016037	X		Bolig
Nordre Berg B8a og b	2017038	X		Bolig
Eikelundåsen	2017039	X		Bolig
Gullhaug	2017040	X		Fotballhall/barnehage
Solum	2017041	X		Asfalt/betongblandeverk
Sparebankkvartalet	2017042	X		Parkeringsplass
UNI-kvartalet (kvartal 11-syd)	2017043	X		Bolig/næring

Plan Holmestrand	PlanID	Under arbeid	Vedtatt	Formål
Hvittingfossveien 121	2017044	X		Bolig
Hanekleiva massedeponi	2017045	X		
Kleivantoppen	2017046	X		Bolig
Mindre endringer		0	3	
Klager			2	

Plan Hof	PlanID	Under arbeid	Vedtatt	Formål
Sundbyfoss – 54/1	2015002		X	Næring
Grønset – 44/2, 108	2015004		X	Bolig
Haslestad bruk	2016007	X		Næring
Mindre endringer		1	0	
Klager			1	

Plan Re	Klager	Under arbeid	Vedtatt	Mindre endr.
Under arbeid overført til Tønsberg	0	7	6	0

12 KULTUR

12.1 ØKONOMISKE RESULTATER KULTUR

Kultur - tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik 2017	Avvik 2016
Utgifter	14 837	14 949	112	-857
Inntekter	-4 516	-4 292	224	906
Netto driftsutgifter	10 321	10 657	336	49

12.2 SPESIELLE HENDELSER I 2017

12.2.1 Vertskommunesamarbeid

Holmestrand har blitt vertskommune for kulturvirksomheten i Hof fra 1.1.2016. Sammenslåingen har ført til et større team med utvidet fagkompetanse. De ansatte er veldig fornøyde med den nye arbeidshverdagen.

Samarbeid med kulturavdelingen i Sande har kommet godt i gang. I mars 2017 samlet 35 kulturmedarbeidere fra Holmestrand, Hof og Sande seg i Horten og avholdt et seminar med temaer:

- Innovasjon: hva er innovativt tenkning og hvordan kan vi fornye kulturtjenesten?
- Organisasjon av den nye kulturavdelingen fra 2020.
- Nytenkning i forbindelse med kommunale tilskuddsmidler
- Kultur og samfunnsutvikling

12.2.2 Heisen og Heisoppgangskonsert

I januar ble heisen i den nye jernbanestasjonen offisiell åpnet med en kulturstafett. Mange deltok i stafetten: barn og unge, profesjonelle og amatører sang, leste dikt, spilte musikk og danset under den 1 minutt lange heisturen opp eller ned.

I samarbeid med Vestfold Festspillene arrangerte kommunen en konsert på utsikten, like ved inngangen til fjellheisen 28. juni. Været og utsikten formet fantastiske kulisser til en lun og hyggelig utekonsert med Lars Martin Myhre og Guren Hagen.

12.2.3 Grafisk produksjon

Kulturkontoret har hatt en stor produksjon av plakater, brosjyrer, grafisk profiler og andre saker til informasjon, publikasjon og markedsføring, blant annet: 4 utgivelser av kommunenes informasjonsavis, hvorav siste utgivelsen var sammen med Hof nytt.

12.2.4 Kulturminneplan

Ansettelsen av en fagperson innen kulturarv i 2016, har ført til at arbeidet med en felles kulturminneplan for Hof og Holmestrand kommuner kunne blitt igangsatt i 2016. Planen beskriver kulturminner, kulturmiljøer og bygningsmiljøer i Hof og Holmestrand, som er verdt å ta vare på. Planen blir ferdigstilt og behandlet politisk i begynnelsen av 2018.

12.2.5 Den kulturelle spaserstokken (DKSS).

DKSS er delt inn i tre hoveddeler:

- Tur til kultur, som legger til rette for kulturopplevelser i kulturhus i Larvik, Drammen eller Oslo.
- Oaser: kulturopplevelser i bo- og aktivitetssentre
- Omsorgssang: Sang og musikk brukes aktivt i pleiesituasjoner. Musikterapeuten Sarita Wallumsrød kurser og veileder de ansatte

Kursing av de ansatte på sykehjemmene i Hof og Holmestrand i omsorgssang ble avsluttet med utdeling av kursbevis av ordførerne i desember 2017. Det var 7 ansatte i Holmestrand og 12 ansatte i Hof som fikk kursbeviset.

Nytt i år var programmet «Samspill, livsglede og helse» hvor barnehagene (Gausetangen, Knutseskogen og Hof) besøker den eldre generasjonen på Kjærsenteret, Rove omsorgsboliger, 3-tallet og Veset. Disse månedlige møtene har sang, musikk, lek og spill på programmet. I tillegg får de se en forestilling sammen.

12.2.6 Idrett/friluftsliv

Spillemidler i 2017:

- Hillestad / Botneturkart. Tildelt 117.000. ferdigstilt i 2017.
- Gullhaug IL – garasjebygg. Tildelt 165.000. ferdigstilt i 2017.
- Bergskogen O-kart. Tildelt 55.000. ferdigstilt i 2017.
- Hof skole- og kultursenter Ballbinge. Tildelt 300.000. igangsettes våren 2018.
- Hof skole- og kultursenter, Bråtan turløype. Tildelt 1.000.000. Igangsettes våren 2018..

12.3 KULTURSKOLE

Nord-Jarlsberg kulturskole er en interkommunal kulturskole for Hof, Holmestrand og Re, med Hof som vertskommune. I 2017 disponerte Holmestrand 35 % av rammetimetallet. Det var pr 01.10.17 (GSI) 450 elever i kulturskolen, hvorav 153 fra Holmestrand. Undervisningen omfatter teater, visuell kunst og musikk. Kulturskolen samarbeider tett med skolekorpset om dirigent og undervisning. Kulturskolen har gjennom hele 2017 jobbet med synlighet, både fysisk ute på ulike arenaer og i presse og på facebook. Vi hadde hele 48 presseoppslag i 2017 mot 41 i 2016.

Kulturskolen har startet arbeidet med å implementere den nye rammeplanen, som definerer opplæringen i tre trinn: breddetilbud, kjernetilbud og fordypningstilbud. Nye lokale fagplaner skal utvikles, og det ble våren 2017 igangsatt et samarbeid med Sande om dette. På grunn av vakans mht rektor i Sande fra august, er arbeidet foreløpig lagt på is, men vil bli gjenopptatt fra høsten - 18. Det er startet et fordypningsprogram i tråd med den nye rammeplanen.

Kulturskolen har gjennom året arrangert elevkonserter, teaterforestillinger og kunstutstillinger og hatt mange spilleoppdrag på forespørsel fra organisasjoner og institusjoner. Våren 2017 arrangerte kulturskolen «Åpen dag» i Biorama. «Den klassiske gitarens dag» ble feiret 1. februar i Bilet kapell. Kulturskolen deltok i juni på Holmestrand Kulturfestival med tradisjonell bandkonsert i «teltet» og med talentkonsert i Y- kirken. Orgelskolen vår feiret sitt 15 års- jubileum i 2017 med flere konserter i Våle kirke høsten 2017. (Elever fra Holmestrand deltar også her). Desember 2017 hadde kulturskolen 2 tradisjonelle kirkekonserter i Holmestrand, en i Hillestad og en i Y- kirken.

12.4 BIBLIOTEK

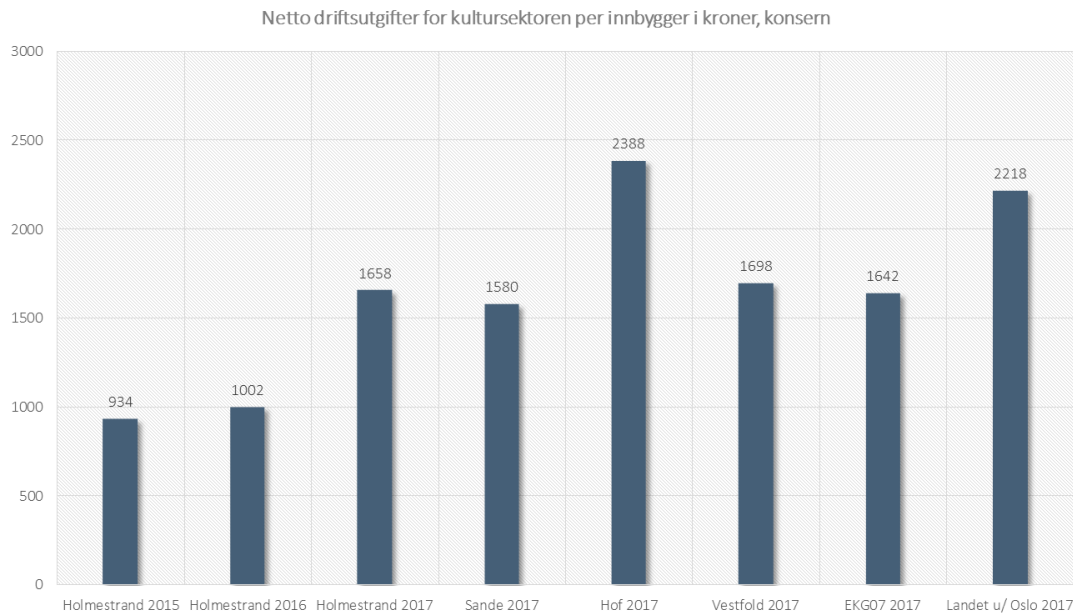
Biblioteket i Holmestrand flyttet fra Backergården til nye lokaler på Dr. Graaruds plass. Biblioteket var stengt i 3 måneder i forbindelse med flytting og innredning av de nye lokalene. Dørene åpnet for publikum 9. juni med to festdager med arrangementer. Åpningstiden ble da økt med 5 timer per uke til totalt 36 timer.

Besøkstallene er mer enn fordoblet fra 2016 til 2017. På beregnet årsbasis er besøket tredoblet.

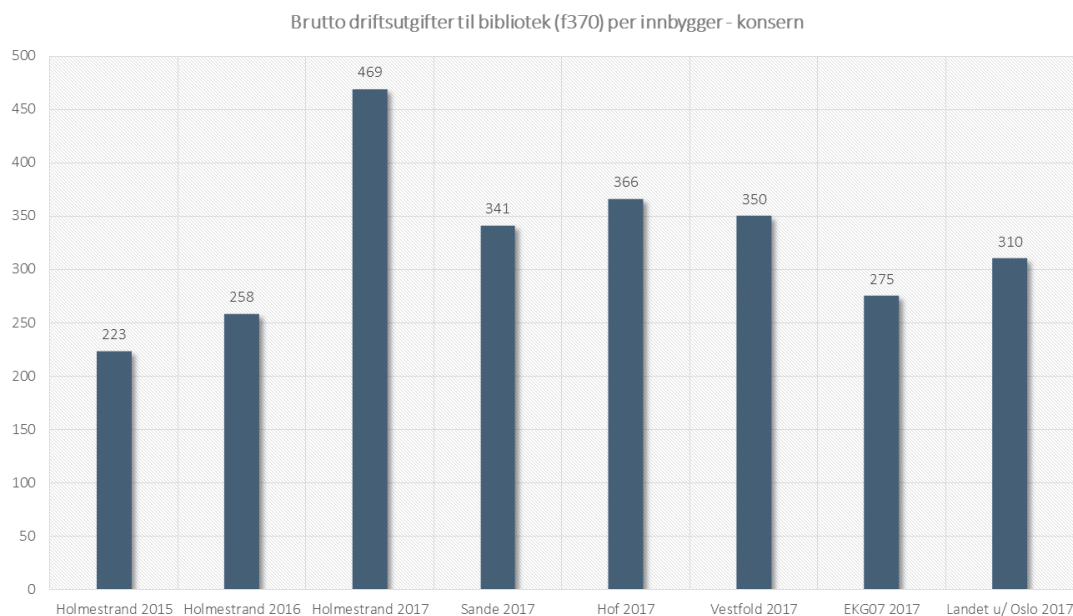
Holmestrand bibliotek inngår i samarbeidet Vestfoldbibliotekene. Samarbeid om kampanjer, Litteraturuka i Vestfold, innkjøpsavtaler m.m. bidrar til effektiv bruk av ressursene. I 2017 startet en prosess med forberedelse til anskaffelse av felles biblioteksystem for alle bibliotekene i Vestfold.

Interne nøkkeltall	2017	2016	2015	2014
Besøk	49 898	21 682	15 934	14 905
Utlån	35 008	37 344	33 670	31 440
Antall egne arrangementer	30	45	37	40

12.5 NØKKELTALL

Grafen viser at Holmestrand har økt netto driftsutgifter for kultursektoren siste år, og ligger nå på tilsvarende nivå som gjennomsnittet i Vestfold og som egen kommunegruppe. Hof skiller seg ut med høye kostnader knyttet til kultur.

Grafen viser at utgifter til bibliotek har økt kraftig i 2017. Mot å ligge betydelig under sammenlignbare grupper, har utgiftene økt betraktelig og er nå vesentlig høyere enn referansekommunene.

*Holmestrand kommune
Rådhusgaten 11
Postboks 312, 3081 Holmestrand*

www.holmestrand.kommune.no

